

S

sabat sábbatum,-i *n.*; τὸ σάββατον,-ου

sad pomētum,-i *n.*; pomarium,-ii *n.*; hortus,-i *m.* pomorum; ὁ κῆπος,-ου

sadło adeps,-ipis *m.f.*; arvīna,-ae *f.*; pinguēdo,-īnis *f.*; pinguāmen,-īnis *n.*; lar(i)dum,-i *n.*; τὸ λίπασμα,-ατος; ἡ πιμηλή,-ῆς

sadownictwo fructicultūra,-ae *f.*; ἡ κηπουρία,-ας; ἡ φυταλία,-ᾶς

sadownik fructicultor,-ōris *m.*; pomarius,-ii *m.*; ὁ κηπουρός,-οῦ

sadza fulīgo,-īnis *f.*; ἡ αἰθάλη,-ης; ἡ ἄσβολος,-ου

sadzać cōlloco, 1,-āvi,-ātum; pōno, 3,-sui,-situm; καθίζω; ἀνακλίνω

sadzawka impluvium,-ii *n.*; certarium,-ii *n.*; lacus,-i *m.*; lacucetarium,-ii *n.*; lacūna,-ae *f.*; natarium,-ii *n.*; piscīna,-ae *f.*; stagnum,-i *n.*; ἡ λίμνη,-ης;

ἡ κολυμβήθρα,-ας; τὸ ὑπολήνιον,-ου; ὁ λάκκος,-ου

sadzić planto, 1,-āvi,-ātum; sero, 3,-rui,-rtum; φυτεύω

sadzonka planta,-ae *f.*; plantāre,-is *n.*; propāgo,-īnis *f.*; τὸ φυτευτήριον,-ου; τὸ μόσχευμα,-ατος

Plánta fuít quercús catulíque fuēre leónes

Ét didicít primás Túllius ípse notás.

safizm sa(p)phismus,-i *m.*; lesbinismus,-i *m.*; tribadia,-ae *f.*; ὁ σαφισμός,-οῦ; ἡ τριβακή,-ῆς

sakiewka arcéllula,-ae *f.*; bursa,-ae *f.*; búrtula,-ae *f.*; follis,-is *m.*; lócūlus,-i *m.*; marsupium,-ii *n.*; mantícūla,-ae *f.*; sáccūlus,-i *m.*; bulga,-ae *f.*; crumēna,-ae *f.*; τὸ γλωσσόκομον,-ου; τὸ σακκίον,-ου; τὸ βαλλάντιον,-ου

sakrament sacramentum,-i *n.*; τὸ μυστήριον,-ου

sakwa sáccūlus,-i *m.*; τὸ βαλλάντιον,-ου; ἡ πήρα,-ας

sala conclāve,-is *n.*; habitáculum,-i *n.*; oecus,-i *m.*; τὸ μέγαρον,-ου; ὁ οἶκος,-ου; (*królewska*) aula,-ae *f.*; atrium,-ii *n.*; ἡ αὐλή,-ῆς; (*wykladowa*) auditorium,-ii *n.*; ἡ ἀκροατήριον,-ου; (*koncertowa*) odeum,-i *n.*; τὸ ᾠδεῖον,-ου; (*gimnastyczna*) aula athlética; ἡ αὐλή,-ῆς ἀθλητική

Éxeat aulā, qui vult esse pius.

salamandra salamandra,-ae *f.*; ἡ σαλαμάνδρα,-ας

saletra sal,-is *m.* nitri; (kalium nítricum); sal, salis *m.n.* petrae; τὸ ἀλόσανθον,-ου

salon aula,-ae *f.*; conclāve,-is *n.*; hospitāle,-is *n.*; atrium,-ii *n.*; ἡ αὐλή,-ῆς

salutować salūto, 1,-āvi,-ātum; militāri more salutationem facio, 3, feci, factum; ἀσπάζομαι

salata lactūca,-ae *f.*; ἡ θριδακίνη,-ης; ἡ φυλλάς,-άδος

salatka acetarium,-ii *n.* (*też plur.*); sarralia,-ae *f.*; τὸ θριδάκιον,-ου

sam 1. (sam osobiście) ipse, ipsa, ipsum; αὐτός, 3; **2. (sam jeden)** solus, 3; sīngŭlus, 3; μόνος, 3; μοναχός, 3; **3 (bez domieszki)** merus, 3; purus, 3; líquidus, 3; καθάρως, 3

Nosce te ipsum! Se ipsum vincere non fáçile est. Se ipsos natŭrā omnes díligunt. In poétis non Homēro soli locus est.

w ~ porę in (ipso) témpore; ad tempus; **tego** ~ dnia illo ipso die; ~ **na** ~ secrēto; remōtis arbt̄tris; **taki** ~ aeque talis símilis; **ten** ~ idem, éadem, idem

samica fēmina,-ae f.; matrix,-icis f.; ἡ θήλεια,-ας

samiec marītus,-i m.; mas, maris m.; máscŭlus,-i m.; ὁ ἄρσην,-ενος

samobójca,-czyni suicīda,-ae m.f.; propricīda,-ae m.; ὁ,ἡ αὐτόκτονος,-ου

samobójstwo suicidium,-ii n.; propricidium,-ii n.; ἡ αὐτοκτονία,-ας

samochód *autovehículum,-i n.; *autocinētum,-i n.; τὸ αὐτοκίνητον,-ου

samochwała suigloriōsus,-i m.; vaníloquus,-i m.; iactātor,-ōris m.; homo,-īnis m. gloriōsus (vanus, vaníloquus); ὁ γαύρηξ,-ηκος; ὁ ἀλαζών,-όντος

samoczynny autómatuS, 3; automatarius, 3; αὐτόματος, 3

samodzielność independētia,-ae f.; spontanēitas,-ātis f.; industria,-ae f.; ἡ αὐτοπραγία,-ας; ἡ αὐτονομία,-ας

samodzielny independens,-entis; spontāneus, 3; suā sponte agens,-entis; liber, 3; αὐτόνομος,-ον; αὐτάρκης,-ες

samogłoska vocālis,-is f.; τὸ φωνῆεν,-εντος

samogwałt ipsismus,-i m.; masturbatio,-ōnis f.; onanismus,-i m.; onania,-ae f.; ἡ χειρομανία,-ας

samoistny 1. (pierwotny) autógenes,-is; essentiālis,-e; genúinus, 3; αὐτογενής,-ές;

2. (samodzielny) independens,-entis; spontāneus, 3; αὐτάρκης,-ες; αὐτόνομος,-ον

samokrytyka introspectio,-ōnis f.; autocensūra,-ae f.; autocrítica,-ae f.; autoanalysis,-is f.; ἡ αὐτόκρισις,-εως

samokształcenie *autoinstructio,-ōnis f.; autodidactica,-ae f.; institutio,-ōnis f. sui ipsíus; ἡ αὐτομάθεια,-ας; ἡ αυτοδιδαχή,-ῆς

samoleczenie autotherapia,-ae f.; ἡ αὐτοθεράπεια,-ας

samolot *navis,-is f. aérea; aeróplanum,-i n.; τὸ ἀεροπλάνον,-ου

samolub homo,-īnis m. effrenate se (sui) amans; homo sui cómmodi studiōsus;

*egoista,-ae m.f.; *egocéntricus,-i m.; ὁ φίλαυτος,-ου; ὁ ἐγωκεντρικός,-οῦ

samolubstwo *egoismus,-i m.; ἡ φιλαυτία,-ας

samoobrona tuitio,-ōnis f. sui; *autodefensio,-ōnis f.; ἡ αὐτάλεξις,-εως

samopoczucie status,-us m. ánimi; ánimi et córporis affectio,-ōnis f.; ἡ αὐτοπάθεια,-ας

samopomoc assistentia,-ae f. mútua; auxiliium,-ii n. mútuum; ἡ ἀλληλοβοήθεια,-ας

samorodny 1. (samorzutny) autógenes,-is; naturālis,-e; natīvus, 3; verus, 3;

spontāneus, 3; αὐτογενής,-ές; **2. (odnoszący się do samoródtwa)**

abiogenéticus, 3; αὐτογόνος,-ον

- samorództwo** generatio,-ōnis *f.* spontánea; parthenogénesis,-is *f.*; ἡ αὐτογονία, -ας;
ἡ παρθενογένεσις,-εως
- samorząd** autonomia,-ae *f.*; independentia,-ae *f.*; ἡ αὐτονομία,-ας
- samorzutny** spontáneus, 3; αὐτοθελής,-ές; αὐτόματος,-ον
- samosąd** iustitia,-ae *f.* summaria (popularis); ἡ αὐτοδική,-ῆς
- samospalenie** suiustio,-ōnis *f.*; ἡ αὐτοκατάκαυσις,-εως
- samotnik** solitarius,-ii *m.*; ὁ μονώτης,-ου; (*odluddek*) misanthrōpus,-i *m.*; ὁ
μισάνθρωπος,-ου
- samotność** secrētum,-i *n.*; solitūdo,-īnis *f.*; ἡ ἔρημία,-ας; ἡ μόνωσις,-εως
- samotny** desertus, 3; isolatus, 3; secrētus, 3; singularis,-e; solitarius, 3; solus, 3;
ἔρημος, 3; μονωτικός, 3; μόνος, 3; μοναχός, 3
- samouczek** liber,-bri *m.* ad suidiscendum; τὸ αὐτοδιδασκτικόν,-οῦ
- samouk** autodidactus,-i *m.*; ὁ αὐτοδίδακτος,-ου
- samouszkodzenie** autodestructio,-ōnis *f.*; autoaggressio,-ōnis *f.*; autolaesio,-ōnis *f.*;
automutilatio,-ōnis *f.*; ἡ αὐτόβλαψις,-εως
- samouwielbienie** autophilia,-ae *f.*; narcismus,-i *m.*; ἡ αὐτοφιλία,-ας
- samowładny** absolūtus, 3; autocráticus, 3; despóticus, 3; αὐτοκρατής,-ές
- samowola** arbitratio,-ōnis *f.*; arbitrātus,-us *m.*; licentia,-ae *f.*; superbia,-ae *f.*; ἡ
αὐτοβουλία,-ας; ἡ ὕβρις,-εως
- samowolny** arbitrarius, 3; libidinōsus, 3; αὐτόβουλος,-ον
- samowystarczalność** autarchia,-ae *f.*; independentia,-ae *f.* oeconomica; ἡ
αὐτάρκεια,-ας
- samowystarczalny** autáreticus, 3; autosufficiens,-entis; αὐτάρκης,-ες
- samozachowawczy** *autoconservatīvus, 3; αὐτοτηρητικός,-όν
- samozakażenie** *autoinfectio,-ōnis *f.*; autosepticaemia,-ae *f.*; ὁ αὐτομολυσμός, -οῦ;
ἡ αὐτοσηπτικαιμία,-ας
- samozaparcie** abnegatio,-ōnis *f.* sui; ἡ αὐτάρνησις,-εως
- samozapłodnienie** autogamia,-ae *f.*; autofecundatio,-ōnis *f.*; ἡ αὐτογαμία,-ας
- samozarażenie** autoinvasio,-ōnis *f.*; ὁ αὐτομολυσμός,-οῦ
- samozatrucie** autointoxicatio,-ōnis *f.*; ἡ αὐτοτοξίκωσις,-εως
- samożywny** autotróphicus, 3; autótrophus, 3; αὐτότροφος,-ον
- sanacja** sanatio,-ōnis *f.*; ἡ ἰατρεία,-ας
- sanatorium** sanatorium,-ii *n.*; salutarium,-ii *n.*; τὸ ἰατρεῖον,-ου
- sandał** sandalium,-ii *n.*; sólĕa,-ae *f.*; crépida,-ae *f.*; soccus,-i *m.*; τὸ πέδιλον,-ου; τὸ
σάνδαλον,-ου; τὸ σανδάλιον,-ου
- sangwinik** sanguinicus,-i *m.*; ὁ αἱματικός,-οῦ
- sanie** traha,-ae *f.*; tráhĕa,-ae *f.*; sclodia,-ae *f.*; scludio,-ōnis *m.*
- sanitariusz** infirmarius,-ii *m.*; sanitarius,-ii *m.*; ὁ νοσόκομος,-ου
- sanitarny** sanitarius, 3; ἰατρικός, 3
- sankcja** sanctio,-ōnis *f.*; approbatio,-ōnis *f.*; confirmatio,-ōnis *f.*; ὁ ἀγιασμός,-οῦ; p. kara

- sankcjonować** sancio, 4, sanxi, sancitum (sanctum); ἀγίζω
sanktuarium sanctuarium, -ii n.; locus, -i m. sanctus; τὸ ἱερόν, -οῦ; τὸ σέβασμα, -ατος; τὸ ἅγιαστήριον, -ου
sapać anhēlo, 1, -āvi, -ātum; réspiro, 1, -āvi, -ātum; síbilo, 1, -āvi, -ātum; μυχθίζω
sardiusz (gat. *chalcedonu*) sardius, -ii m.; τὸ σάρδιον, -ου
sardoniczny sardónicus, 3; σαρδάνιος, 3
sardonyks (gat. *agatu*) sardónychus, -i m.; ὁ σαρδόνυξ, -υχος
sardynka sardīna, -ae f.; ἡ σαρδίνη, -ης
sarkać múrmuro, 1, -āvi, -ātum; queror, 3, questus sum; σαρκάζω
sarkastyczny aculeātus, 3; sarcásticus, 3; mordax, -acis; σαρκαστικός, 3
sarkazm sarcasmus, -i m.; ὁ σαρκασμός, -οῦ
sarkofag sarcóphagus, -i m.; ὁ σαρκοφάγος, -ου
sarna cáprĕa, -ae f.; cervā, -ae f.; rupicarpa, -ae f.; ἡ δορκάς, -άδος
Sarpedon Sarpēdon, -ōnis m.; Σαρπηδών, -ῶνος
Syn Dzeusa i Laodamii. W czasie wojny trojańskiej stanął po stronie Troi. Zginął z rąk Patroklosa.
satelita satelles, -itis m.; ὁ συνοδός, -οῦ; δορυφόρος, -ου
satrapa satrāpa, -ae m.; satrāpes, -is m.; tyrannus, -i m.; ὁ σατράπης, -ου
Saturn Saturnus, -i m.; Κρόνος, -ου
Prastary bóg italski utożsamiany z greckim —> Kronosem. Wierzono, że zrzucony przez Dzeusa z tronu Saturn przybył do Italii, osiedlił się na Kapitolu.
Satyr Sátyrus, -i m.; ὁ Σάτυρος, -ου
Satyrowie, zwani też sylenami, były to polne stwory wchodzące w orszak Dionizosa, przedstawiane najczęściej w ludzkiej postaci z koźlimi nogami i długim ogonem, z różkami na czole i spiczastymi uszami. Uosabiały pierwotną żądzę.
satyra sátira, -ae f.; sátura, -ae f.; τὰ σάτυρα, -ων
satyryczny satíricus, 3; σατυρικός, 3
satyryk satirogrāphus, -i m.; satirarum scriptor, -ōris m.; ὁ σατυρογράφος, -ου
satysfakcja satisfactio, -ōnis f.; expletio, -ōnis f.; delectatio, -ōnis f.; oblectatio, -ōnis f.; ἡ ἱκανοποίησις, -εως
sączek exsuctor, -ōris m.; filtrum, -i n.; licinium, -ii n.; ὁ μοτός, -οῦ
sączenie filtratio, -ōnis f.; ἡ στάξις, -εως
sączyć filtro, 1, -avi, -atum; sudo, 1, -avi, -atum; κρουνίζω; σταλάζω; (s. się) stillo, 1, -āvi, -ātum; σταλάω
sąd 1. (osąd) aestimatio, -ōnis f.; existimatio, -ōnis f.; sententia, -ae f.; arbitrium, -ii n.; iudicium, -ii n.; opinio, -ōnis f.; putatio, -ōnis f.; sapor, -ōris m.; ἡ γνώμη, -ης; ἡ κρίσις, -εως; τὸ κρίμα, -ατος; τὸ κριτήριον, -ου; **2. (budynek sądu)** tribūnal, -

Śmierć Sarpedona

Satyr i Nimfy

alis *n.*; iudicium, -ii *n.*; τὸ δικαστήριον, -ου; **3. (średniowieczny sąd boży)** ordela, -ae *f.*; ordalium, -ii *n.*; ordalicium, -ii *n.*; **4. (zespół ludzi)** iudices, -um *m.pl.*; iudicium, -ii *n.*; ἡ ἡλιαία, -ας
przed ~ **kogoś pozwać** *alqm* in (ad) iudicium voco, 1, -āvi, -ātum (arcesso, 3, -īvi, -itum); ~ **kogoś uniewinnił** iudices *alqm* absolvērunt; **według mego** ~ ut mea fert opinio

sądownictwo iurisdictio, -ōnis *f.*; iudicium, -ii *n.*; ἡ δικαιοδοσία, -ας

sądowy iudiciarius, 3; δικαστικός, 3

sądzić = **czuć** sentio, 4, sensi, sensum; αἰσθάνομαι

s. = **myśleć**, **mniemać** autumo, 1, -āvi, -ātum; cōgito, 1, -āvi, -ātum; consilio, 1, -āvi, -ātum; puto, 1, -āvi, -ātum; βουλεύομαι; δοκέω; λογίζομαι; οἶομαι

s. = **oceniać** aestimo, 1, -āvi, -ātum; existimo, 1, -āvi, -ātum; censēo, 2, censui, censum; κρίνω; νομίζω; διακρίνω

s. = **osądzać** reor, reri, ratus sum; δικάζω

s. = **mieć przekonanie** arbitror, 1, -ātus sum; ἡγέομαι; νομίζω

s. = **przypuszczać** opinor, 1, -ātus sum; οἶομαι

s. = **rozstrzygać** (di)iudico, 1, -āvi, -ātum; διακρίνω

s. = **skazywać** condemno, 1, -āvi, -ātum; καταδικάζω

s. = **wierzyć** credo, 3, crēdidi, crēditum; πιστεύω

s. = **wyrokować** iudico, 1, -āvi, -ātum; sententio, 1, -āvi, -ātum; δικάζω

Nolite iudicāre, ut non iudicēmini.

~ **bezstronnie** sine ira et studio iudicium facio, 3, feci, factum; **jak** ~ ut mea fert opinio; meā sententiā; ut opinor; ut arbitror; ~ **kogoś według siebie** ex suo ingenio *alqm* iudico, 1, -āvi, -ātum

sąsiad attubernalis, -is *m.*; áccola, -ae *m.*; vicīnus, -i *m.*; confīnis, -is *m.*; finítimus, -i *m.*;

ὁ γείτων, -ονος; ὁ περίοικος, -ου; ὁ πέλας, -ου

sąsiadować áccolo, 3, -lui, -cultum; *alicui* adiacēo, 2, -ui, - ; confinium cum *alqo*

habēo, 2, -ui, -itum; convicinor, 1, -ātus sum; finítimus (próximus) *alicui* sum, esse, fui; vicinor, 1, -ātus sum; παρακείμεαι; γειτνιάω; γειτονιαώ

sąsiedni affīnis, -e; confīnis, -e; contérminus, 3; adiacens, -entis; finítimus, 3; vicīnus,

3; contignus, 3; πλησίος, 3; γειτόσυνος, 3

Maiorque vidētur et melior vicīna seges.

sąsiedztwo vicīna, -ōrum *n.pl.*; vicināntia, -ae *f.*; vicīnia, -ae *f.*; vicinītas, -ātis *f.*;

vicinum, -i *n.*; ἡ γειτονία, -ας

scalać commasso, 1, -avi, -atum; accúmulo, 1, -āvi, -ātum; íntegro, 1, -avi, -atum;

ὀλοποιέω; ἐνόω

scalanie integratio, -ōnis *f.*; commassatio, -ōnis *f.*; accumulatio, -ōnis *f.*; ἡ ὀλοποιία, -ας

scena scaena, -ae *f.*; púlpitum, -i *n.*; ἡ σκηνή, -ῆς

sceniczny scaenicus, 3; σκηνικός, 3

scentralizowanie concentratio, -ōnis *f.*; *centralisatio, -ōnis *f.*; ὁ συναθροισμός, -οῦ

sceptycyzm scepticismus, -i *m.*; dubitatio, -ōnis *f.*; ὁ σκεπτισμός, -οῦ

- sceptyczny** scépticus, 3; dúbitans,-antis; σκεπτικός, 3
- schadzka** constitútum,-i *n.*; conventus,-us *m.*; ἡ συντυχία,-ας
- schemat** schema,-atis *n.*; delineatio,-ōnis *f.*; forma,-ae *f.*; exemplar,-aris *n.*; norma,-ae *f.*; τὸ σχῆμα,-ατος
- schematyczny** schemáticus, 3; delineatīvus, 3; formáceus, 3; formalis, -e; normatus, 3; σχηματικός, 3
- schizma** secta,-ae *f.*; schisma,-atis *n.*; τὸ σχίσμα,-ατος
- schizofrenia** schizophrenia,-ae *f.*; delirium,-ii *n.* ambitiōsum (fixum); dementia,-ae *f.* praecox; ἡ σχιζοφρηνία,-ας
- schizofreniczny** schizophrénicus, 3; σχιζοφρηνικός, 3
- schizofrenik** schizophrénicus,-i *m.*; ὁ σχιζοφρηνικός,-οῦ
- schlebiać** assentior, 4, assensus sum; ádulor, 1,-ātus sum; tenócinator, 1,-ātus sum; blandior, 4,-itus sum; lenócinator, 1,-ātus sum; *alqm* mítibus verbis permúlcĕo, 2,-lſi,-lsum; κολακεύω; αἰθάλλω
- schlebianie** adulatio,-ōnis *f.*; assentatio,-ōnis *f.*; blanditiae,-arum *f.pl.*; ἡ κολακεία,-ας
- schludny** diligens,-entis; ordinatus, 3; purus, 3; nítidus, 3; mundus, 3; cándidus, 3; κόσμιος, 3; εὐπινής,-ές
- schnać** aresco, 3, arui, -; (ex)siccor, 1,-ātus sum; ζεραίνομαι
- schodek** gradus,-us *m.*; ὁ κλιμακτήρ,-ῆρος
- schodowy** scalaris,-e; κλιμακωτός, 3
- schody** ascensorium,-ii *n.*; ascensa,-ōrum *n.pl.*; scalae,-arum *f.pl.*; scalarium,-ii *n.*; gradus,-us *m.pl.*; ἡ ἀνάβασις, -εως; ὁ ἀναβαθμός,-οῦ; ἡ κλιμαξ,-ακος
- schodzić** descendo, 3,-scendi,-scensum; degredior, 3,-gressus sum; devenio, 4,-veni,-ventum; καταβαίνω; καταντάω; καταβιβάζομαι; κατέρχομαι; (s. **się**) convenio, 4,-veni,-ventum; coeo,-ire,-ii (-ivi),-itum; συνέρχομαι; συνίεμι; συμπορεύομαι
- scholastyczny** scholásticus, 3; σχολαστικός, 3
- Officia scholástica: mane súrgere, statim indúere, manus lavāre, crines ornāre, Deum adorāre, scholam frequentāre, diligenter auscultāre, audītum rumināre.*
- schorzenie** affectio,-ōnis *f.*; aegritūdo,-īnis *f.*; morbus,-i *m.*; τὸ νόσημα,-ατος
- schować** abdo, 3,-dīdi,-dītum; abscondo, 3,-cón(di)di,-cōnditum; abstrūdo, 3,-trūsi,-trūsum; celo, 1,-āvi,-ātum; sepōno, 3,-sui,-sītum; asservo, 1,-āvi,-ātum; θησαυρίζω; κατακρύπτω
- schowek** absconditum,-i *n.*; exceptorium,-ii *n.*; látebra,-ae *f.*; ἡ κρύπτη,-ης
- schron** asylum,-i *n.*; refugium,-ii *n.*; ὁ ὄχος,-ου; τὸ καταφύγιον,-ου; ἡ σκέπη,-ης
- schronić się** (con)fugio, 3,-fūgi,-fūgitum *ad alqm*; in tutum me recipio, 3,-cēpi,-ceptum; me conicio, 3,-ieci,-iectum; refugio, 3,-fūgi,-fūgitum; ἀποφεύγω
- schronienie** asylum,-i *n.*; recessus,-us *m.*; refugium,-ii *n.*; ἡ ἀποφυγή,-ῆς
- schronisko** asylum,-i *n.*; cenodochium,-ii *n.*; perfugium,-ii *n.*; refugium,-ii *n.*; receptus,-us *m.*; receptáculum,-i *n.*; τὸ ἄσυλον,-ου; τὸ κοινοδοχεῖον,-ου; (*w górach dla narciarzy*) *casa,-ae *f.* nartatorum

schwytac capio, 3, cepi, captum; concipio, 3, -cēpi, -ceptum; capto, 1, -āvi, -ātum; apprehendo, 3, -ndi, -nsum (comprehendēre, deprehendēre); corripio, 3, -ripui, -reptum (arripēre); συλλαμβάνω

schylać conſlecto, 3, -flexi, -flexum; declīno, 1, -āvi, -ātum (inclinare); dimitto, 3, -misi, -missum (submittēre); (κατα)κλίνω; (s. **sie**) devergo, 3; me inclīno, 1, -āvi, -ātum; procumbo, 3, -cubui, -cúbitum; conquinisco, 3, -ui, -; (κατα)κύπτω

schylek declinatio, -ōnis *f.*; finis, -is *m.*; éxitus, -us *m.*; términus, -i *m.*; ἡ κλίσις, -εως; (*upadek*) decadentia, -ae *f.*; ἡ κατάπτωσις, -εως; (*dnia*) crepúsculum, -i *n.*; ἡ ἑσπέρα, -ας

schylkowy décadens, -entis; κατακλινικός, 3

scysja lis, litis *f.*; rixa, -ae *f.*; ἡ ἔρις, -ιδος

sczepiac configo, 3, -fixi, -fixum; connecto, 3, -nexui, -nexum (annectēre); coniungo, 3, -iunxi, -iunctum; συνάπτω

sczesywać depecto, 3, -pexi, -pexum; καταπέκω

seans spectáculum, -i *n.*; τὸ θέατρον, -ου

secesja secessio, -ōnis *f.*; secessus, -us *m.*; secretio, -ōnis *f.*; seiunctio, -ōnis *f.*; sepositio, -ōnis *f.*; separatio, -ōnis *f.*; ἡ ἀποχώρησις, -εως

sedes sedes, -is *f.*; ὁ θρῶνος, -ου

sedno núcleo, -i *n.*; méritum, -i *n.*; cardo, -inis *f.*; τὸ μέσον, -ου; τὸ κεφάλαιον, -ου
trafić w ~ acu rem tango, 3, tétigi, tactum

segment segmentum, -i *n.*; pars, -rtis *f.*; elementum, -i *n.*; ὁ τόμος, -ου

segregacja segregatio, -ōnis *f.*; ὁ ἀφορισμός, -οῦ

segregator *segregātor, -ōris *m.*; *classificātor, -ōris *m.*; ὁ κατάλογος, -ου

segregować ségrego, 1, -āvi, -ātum; séparo, 1, -āvi, -ātum; ἀφορίζω

sejm senātus, -us *m.*; comitia, -ōrum *n.pl.*; *parlamentum, -i *n.*; ἡ βουλή, -ῆς; τὸ κοινοβούλιον, -ου

sejmowy *parlamentaris, -e; βουλευτικός, 3

sejsmiczny seismicus, 3; ad terrae motum pértinens, -entis; σεισμικός, 3

sejsmograf seismographus, -i *m.*; seismográphum, -i *n.*; ὁ σειсмоγράφος, -ου

sekciarski sectarius, 3; σχισματικός, 3

sekcja (med.) (dis)sectio, -ōnis *f.*; ἡ τμησις, -εως; ἡ τομή, -ῆς

sekret secrētum, -i *n.*; arcānum, -i *n.*; occultum, -i *n.*; mysterium, -ii *n.*; τὸ μυστικόν, -οῦ; τὸ μυστήριον, -ου

w ~ occulte, in occulto, secrēto, clam, tacute

sekretariat secretariatus, -us *m.*; secretaria, -ae *f.*; ἡ γραμματεία, -ας

sekretarka secretaria, -ae *f.*; ἡ γραμματεὺς, -έως

sekretarz secretarius, -ii *m.*; amanuensis, -is *m.*; scriba, -ae *f.*; ὁ γραμματεὺς, -έως

sekretny secrētus, 3; recónditus, 3; arcānus, 3; ábditus, 3; occultus, 3; ἀπόρρητος, -ον; μυστικός, 3

sekstet sextētus, -us *m.*; ἡ ἑξάς, -άδος

seks sexus,-us *m.*; erotismus,-i *m.*; τὸ γένος,-εος; ὁ ἔρωσ,-ωτος

seksualizm erotismus,-i *m.*; ὁ ἔρωτισμός,-οῦ

seksualny sexuālis,-e; ad sexum p̄rtinens,-entis; erōticus, 3; γενικός, 3; ἔρωτικός, 3

sekta secta,-ae *f.*; schola,-ae *f.*; disciplīna,-ae *f.*; τὸ σχίσμα,-ατος; ἡ αίρεσις,-εως

sektor sector,-ōris *m.*; segmentum,-i *n.*; pars,-rtis *f.*; τὸ τμήμα,-ατος

sekunda secunda,-ae *f.*; τὸ δευτερόλεπτον,-ου; ὁ ἄτομος,-ου

sekundant árbitet,-tri *m. duelli*; secundans,-antis *m.*; auxiliātor,-ōris *m.*; ὁ βοθητικός,-οῦ

selekcja selectio,-ōnis *f.*; delectus,-us *m.*; delectio,-ōnis *f.*; ἡ ἐκλογή,-ῆς

Selene Luna,-ae *f.*; Σελήνη,-ης

Córka Hyperiona i Tei, bogini Księżycyca z nim utożsamiana.

Przedstawiana jako młoda, piękna kobieta jadąca na srebrnym rydwanie zaprzężonym w dwa konie.

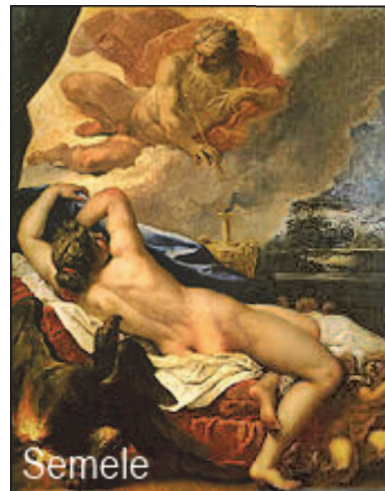
seler apium,-ii *n.*; τὸ σέλινον,-ου

semafor semáphorus,-i *m.*; ὁ σηματοφόρος,-ου

semantyka semantica,-ae *f.*; ἡ σημαντική,-ῆς

Semele Semele,-es *f.*; Sémela,-ae *f.*; Σεμέλη,-ης

Córka Kadmosa i Harmonii, kochanka Dzeusa, ze związku z którym urodziła Dionizosa.

semestr semestre,-is *n.*; semestris,-is *f.*; τὸ ἐξάμηνον,-ου

semicki Semíticus, 3; Σεμιτικός, 3

seminarium seminarium,-ii *n.*; τὸ σπερματεῖον,-ου

semiotyka semiotica,-ae *f.*; phenomenologia,-ae *f.*; ἡ σημειωτική,-ῆς

Semiramida Semiramis,-idis *f.*; Σεμίραμις,-ιδος

Królowa babilońska słynna z wybudowania "wiszących ogrodów".

sen 1. (marzenie senne) somnium,-ii *n.*; τὸ ἐνύπνιον,-ου; τὸ

ὄνειρον,-ου; **2. (spanie)** dormitatio,-ōnis *f.*; somnus,-i *m.*; ὁ

ῦπνος,-ου; **3. (sen głęboki, letarg)** sopor,-ōris *m.*; ἡ κοίμησις,-

εως; τὸ κῶμα,-ατος

Metus cum venit rarum habet somnus locum.

senat senātus,-us *m.*; ἡ γερουσία,-ας

senator senātor,-ōris *m.*; ὁ γερουσιαστής,-οῦ

sennik liber,-bri *m. somniorum*; τὸ ὄνειρικρικτικόν,-οῦ

senność somnolentia,-ae *f.*; ἡ ὑπνωδία,-ας

senny somniculōsus, 3; somnolentus, 3; soporōsus, 3;

dórmitans,-antis; ὑπνώδης,-εσ; ὑπνωτικός, 3

sens sensus,-us *m.*; significātum,-i *n.*; significātus,-us

m.; sententia,-ae *f.*; ratio,-ōnis *f.*; ἡ ἔννοια,-ας; τὸ νόημα,-ατος; ἡ σημασία,-ας

sensacja eventum,-i *n. insuētum*; insuetūdo,-īnis *f.*; nóvitas,-ātis *f.*; insolentia,-ae *f.*; ἡ ἐκτοπία,-ας

sensacyjny insuētus, 3; insólitos, 3; miríficus, 3; singularis,-e; ἔκτοπος,-ον

sentencja sententia,-ae f.; máxima,-ae f.; parábola,-ae f.; dictum,-i n.; ἡ γνώμη,-ης;
ἡ παραβολή,-ῆς

~ **prawna** arbitrium,-ii n.; iudicium,-ii n.; sententia,-ae f.

sentyment *sentimentum,-i n.; affectus,-us m. ánimi; τὸ πάθος,-εος

sentymalizm *sentimentalismus,-i m.; ὁ παθητισμός,-οῦ

sentymentalny *sentimentālis,-e; mollis,-e; affectuōsus, 3; affectiōsus, 3;

παθητικός, 3

separacja separatio,-ōnis f.; abruptio,-ōnis f.; ὁ ἀφορισμός,-οῦ; ἡ λύσις,-εως

sepia sepia,-ae f.; lollīgo,-īnis f.; ἡ σηπία, -ας

sepleniący blaesus, 3; τραυλός, 3

seplenić blaese dico, 3,-xi,-ctum (loqui); τραυλίζω

seplenienie blaesitas,-ātis f.; τραυλισμός, 3

septyczny saept(ic)us, 3; φρακτός, 3

ser caseus,-i m.; ὁ τυρός,-οῦ

Caseus et panis sunt óptima fércula sanis.

seraj gynacaeum,-i n.; τὸ γενακεῖον,-ου

Serapis Serapis,-is i -idis m.; Σέραπις,-ιδος

Jeden z najpopularniejszych bogów starożytnego Egiptu utożsamiany z Ozyrysem i Apisem. W epoce grecko-rzymskiej bóg czczony w Serapejonach, świątyniach temu bogu poświęconych, m.in. w Rzymie.

serce cor,-rdis n.; ὁ θύμος,-ου; τὸ κῆρ, κερός; ἡ καρδία,-ας; ἡ φρήν, φρενός; τὸ ἦτορ,-ορος

Cor dolet, cum scio, ut nunc sum atque ut eram. Ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum. Bonum vinum laetificat cor hominis.

atak ~ ímpetus,-us m. cardíacus; **wada** ~ vitium,-ii n. cordis; **miękkie serce**

ánimus,-i m. mollis (mitis); **z głębi** ~ imo ex pectore; **otworzyć przed kimś** ~

sensus meos *alicui* aperio, 4,-rui,-rtum; **pragnąć z calego** ~ totā cogitatione

cupio, 3,-ivi,-itum; **wziąć sobie do** ~ *alqa re* commóvōr, 2,-motus sum; **kochać**

z calego ~ ex ánimo vereque diligo, 3,-lexi,-lectum; toto pectore amo, 1,-āvi,-

ātum; **pozyskać czyjeś** ~ ánimo *alicuius* capio, 3, cepi, captum (mihi concilio, 1,-āvi,-ātum)

sercowy cordiālis,-e; cardiacus, 3; καρδιακός, 3

serdeczność *cordiālitās,-ātis f.; benígnitas,-ātis f.; favor,-ōris m.; benevolentia,-ae f.;

cárītas,-ātis f.; ánimo verus (sincērus) erga *alqm*; ἡ φιλία,-ας; ἡ εὖνοια,-ας; τὸ σπλάγγνον,-ου

serdecznie ex ánimo, vere, sincēre, íntime, valde, vehementer; εὖνοϊκῶν

serdeczny *cordiālis,-e; affectuōsus, 3; benévolus, 3; favens,-entis; verus, 3; sincērus,

3; φίλος, 3; φιλόστοργος,-ον; εὖνοϊκός, 3

seria series,-ei f.; ordo,-īnis m.; collectánēa,-ae f.; compositio,-ōnis f.; ὁ στίχος,-ου

~ **książek** thesaurus,-i m. (corpus,-ōris m.) librorum

serio serio; σπουδαίως

sernik caseinum,-i n.; artocáseus,-i m.; ὁ τυρόεις,-οντος

serpentyna *serpentīna,-ae f.; ἡ σπεῖρα,-ας

serwatka serum,-i n. (lactis); ὁ ὄρ(ρ)ός,-οῦ

serwetka expiarium,-ii n.; mappa,-ae f.; máppula,-ae f.; τὸ ἡμιτύβιον,-ου

serweta mappa,-ae f.; mantellum,-i n.; mantēle,-is n.; mantelium,-ii n.; τὸ χειρόμακρον,-ου

serwilizm *servīlitas,-ātis f.; *servilismus,-i m.; ánimus,-i m. servīlis;

ἡ δουλοπρέπεια,-ας

serwis *servitium,-ii n.; supellex,-léctilis f.; ἡ σύνθεσις,-εως

serwitut *sérvitus,-ūtis f.; véctigal,-alis n.; ἡ δουλεία,-ας

serwować servio, 4,-īvi,-ītum; praesto, 1,-stīti,-stītum; ἐπιδίδωμι

serwus! salve!; χαῖρε

seryjny seriālis,-e; στιχικός, 3

sesja sessio,-ōnis f.; consilium,-ii n.; conventus,-us m.; τὸ συνέδριον,-ου

~ **egzaminacyjna** professorum consilium iuventutis studiosae scientiae examinandae; ~ **naukowa** sessio,-ōnis f. acróasis

setka centum; τὸ ἑκατόν (*nieodm.*)

setnik centurio,-ōnis m.; ὁ ἑκατονάρχης,-ου; ὁ ἑκατόνταρχος,-ου; ὁ κεντυρίων,-ονος

setny centésimus, 3; ἑκατοστός, 4

sezon tempestas,-ātis f.; tempus,-ōris n.; ὁ καιρός,-οῦ

sędzia discrētor,-ōris m.; iudex,-icis m.; vindex,-icis m.; ὁ δικαστής,-οῦ; ὁ ἕκδικος,-ου; ὁ κριτής,-οῦ; ὁ ῥήτωρ,-ορος

Iúdicis est semper in causis verum sequi. Iúdicis est recti nec munēre, nec prece flecti. Nemo non benignus est sui iudex. Nemo iudex idóneus in propria causa. Iudicem esse me, non doctorem volo.

~ **śledczy** inquisītor,-ōris m.; quaesītor,-orus m.; ~ **polubowny** disceptātor,-ōris m.; árbitr,-tri m.; ~ **sportowy** dissignātor,-ōris m.; brabeuta,-ae m.

sędziować árbitror, 1,-ātus sum; δικάζω

sędziwy longaevus, 3; senex,-is; sénīlis,-e; veter(a)nus, 3; vetus,-ēris; vetustus, 3; grandaevus, 3; grandis,-e; aetate provectus, 3; senectā (aetate) decrepītus, 3; annōsus, 3; γηραιός, 3

sęk nodus,-i m.; tuber,-ēris n.; ὁ σκῖρος,-ου; ἡ σπεῖρα,-ας

sękaty nodōsus, 3; tuberōsus, 3; σκιρώδης,-ες

sęp vultur,-uris m.; vulturius,-ii m.; ὁ τόργος,-ου; ὁ γύψ, γυπός

sfaldowanie (per)plicatio,-ōnis f.; plicatūra,-ae f.; rugósitas,-ātis f.; ἡ πτύξις,-εως

sfaldowany (per)plicatus, 3; plicālis,-e; rugōsus, 3; σύμπτυκτος,-ον

sfera sphaera,-ae f.; caelum,-i n.; spatium,-ii n.; términus,-i m.; ἡ σφαῖρα,-ας; ἡ μερίς,-ίδος

sferyczny sphaerālis,-e; sphaericus, 3; globōsus, 3; σφαιρικός, 3

Sfinks Sphinx,-ngis *f.*; ἡ Σφίγξ,-ιγγός

Potwór rodzaju żeńskiego o twarzy kobiety, łapach i ogonie lwa oraz skrzydłach drapieżnego ptaka. Na rozkaz Hery był postrachem miasta greckich Teb. Od potwora miasto uwolnił Edyp.

siać sero, 3, sevi, satum; sémino, 1,-āvi,-ātum; sato, 1,-āvi,-ātum; σπείρω
Ut seres, ita metes.

siadać considēo, 2,-sēdi,-sessum; sido, 3, sedi (sidi), sessum; καθίζω;
ἀναπίπτω; καθέζομαι
~ **do stołu** accumbo, 3,-bui,-bitum (discumbēre); ~ **na konia** equum
conscendo, 3,-ndi,-nsum (ascendēre); ~ **przy kimś alicui** assidēo, 2,-
sēdi,-sessum; **proszę** ~! ite vos sessum, precor

sianie satus,-us *m.*; seminatio,-ōnis *f.*; ἡ σπορά,-ᾱς

siano faenum,-i *n.*; pratum,-i *n.*; ἡ κάρφη,-ης; ὁ χόρτος,-ου

sianokosy faenisecium,-ii *n.*; ἡ χορτολογία,-ας

siara colostrum,-i *n.*; colostrā,-ae *f.*; protógala,-actis *n.*; τὸ προτόγαλα,-ακτος

siarka sulphur,-ūris *n.*; τὸ θειῖον,-ου

siarkowy sulphurātus, 3; sulphúricus, 3; θειώδης,-ες

siatka rete,-is *n.*; retículum,-i *n.*; retiolum,-i *n.*; cassis,-is *m.*; funda,-ae *f.*; τὸ δίκτυον,-ου

siatkówka (*med.*) *rétina,-ae *f.*; (*sport.*) *volátilis pilae ludus,-i *m.*; follis,-is *m.* voláticus

sidła captio,-ōnis *f.*; cassis,-is *m.*; decípula,-ae *f.*; láqueus,-i *m.*; rete,-is *n.*; sagena,-ae
f.; tendícūla,-ae *f.*; pédica,-ae *f.*; ὁ βρόχος,-ου; ἡ παγίς,-ίδος; ἡ ἐνέδρα,-ας

siebie (*gen.*) sui; ἑμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ; (*acc.*) se; ἑμαυτόν, σεαυτόν, ἑαυτόν
(*zależność od osoby, liczby i rodzaju*)

siec 1. (np. zboże) fálcito, 1,-āvi,-ātum; meto, 3, messui, messum; θερίζω; **2.**

(**biczowć**) flagello, 1,-āvi,-ātum; vérbero, 1,-āvi,-ātum; virgis caedo, 3, cecīdi,
caesum; δέρω; ῥαβδίζω; μαστίζω

sieczna (*mat.*) secans,-antis *f.*; ἡ τομαῖα,-ας

sieczny incisīvus, 3; τομαῖος, 3; τομός, 3

sieć nassa,-ae *f.*; rete,-is *n.*; reta,-ae *f.*; retículum,-i *n.*; sagena,-ae *f.*; τὸ δίκτυον,-ου;
ἡ σαγήνη,-ης; τὸ ἀμφίβληστρον,-ου

siedem septem; ἑπτά

*Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri: Smyrna, Rhodus, Colophon,
Salamis, Chios, Argos, Athenae. Septem horas dormi, tres ora, accumbe
duabus, exspatiare duas, da studiisque decem.*

siedemdziesiąt septuaginta,-ae *f.*; ἑβδομήκοντα

siedemdziesiąty septuagésimus, 3; ἑβδομηκοστός, 3

siedemset septingenti,-ae,-a; ἑπτακόσιοι, 3

siedlisko situs,-us *m.*; sedes,-is *f.*; ἡ ἔδρα,-ας

siedmioletnie septennium,-ii *n.*; ἡ ἑπταετία,-ας

siedmioletni septenn(al)is,-e; ἑπταέτης,-ες

siedzący sedens,-entis; ἔδραῖος, 3

siedzenie 1. (krzesło) sedīle, -is *n.*; sedes, -is *f.*; sella, -ae *f.* familiārica (pertūsa); thronus, -i *m.*; ἡ ἔδρα, -ας; ὁ θρόνος, -ου; **2. (czynność)** (as)sessio, -ōnis *f.*; consessio, -ōnis *f.*; ἡ ἔδραιότης, -ητος; **3. (tyłek)** cūlus, -i *m.*; podex, -icis *m.*; nates, -ium *f.pl.*; pósticum, -i *n.*; ἡ ἔδρα, -ας

Duabus sellis sedere.

siedziba sedes, -is *f.*; domicillum, -i *n.*; residentia, -ae *f.*; habitatio, -ōnis *f.*; ἡ ἔδρα, -ας; τὸ δῶμα, -ατος; τὸ κατοικητήριον, -ου; ἡ ἔπαυλις, -εως

siedzieć sedēo, 2, sedi, sessum; κάθημαι; ἤμαι; καθέζομαι

siekacz (zqb) dens, -ntis *m.* incisivus; incisor, -ōris *m.*; ὁ τομεύς, -έως

siekać seco, 1, -cui, -ctum; incīdo, 3, -cīdī, -cīsum; τέμνω; κνίζω

siekiera secūris, -is *f.*; ascia, -ae *f.*; dolābra, -ae *f.*; ἡ ἀξίνη, -ης; (*obosieczna*) bipennis, -is *f.*; ὁ πέλεκυς, -εως

sielanka idyllum, -i *n.*; bucólicum, -i *n.*; écloga, -ae *f.*; τὸ βουκολικόν, -οῦ

sielankowy bucólicus, 3; idyllicus, 3; βουκολικός, 3

siemie semen, -inis *n.*; τὸ σπέρμα, -ατος

siennik tomentum, -i *n.*; τὸ δέμνιον, -ου; ὁ ἀσκάντης, -ου

sień atrium, -ii *n.*; vestibulum, -i *n.*; τὸ προαύλιον, -ου; ἡ παστάς, -ᾶδος

siepacz cárnifex, -icis *m.*; captātor, -ōris *m.*; lanius, -ii *m.*; ὁ πράκτωρ, -ορος

sierociniec asylum, -i *n.*; orphanotrophium, -ii *n.*; τὸ ὀρφανοτροφεῖον, -ου

sieroctwo orphánitas, -ātis *f.*; ἡ ὀρφανία, -ας

sierocy órphanus, 3; ὀρφανικός, 3

sierota pupillus, -i *m.*; órphanus, -i *m.*; orbus, -i *m.*; orba, -ae *f.*; ὁ ὀρφανός, -οῦ

sierp falx, -cis *f.*; τὸ δρέπανον, -ου; τὸ θεριστήριον, -ου

sierpień Augustus, -i *m.*; (*wcześnie*) Sextilis, -is *m.*; ὁ μεταγειτινίων, -ῶνος

sierpniowy Augustus, 3; μεταγειτινωτός, 3

sierść pellis, -is *f.*; pilus, -i *m.*; seta, -ae *f.*; villus, -i *m.*; ἡ θρίξ, θριχός

Vulpes pilum mutat, non mores.

siew satus, -us *m.*; satio, -ōnis *f.*; seminatio, -ōnis *f.*; ἡ σπορά, -ᾶς

siewca seminātor, -ōris *m.*; consitor, -ōris *m.*; sātor, -ōris *m.*; ὁ σπορεύς, -έως

siewka (zool.) Charadrius, -ii *m.* melanocéphalus; ὁ τροχίλος, -ου

się me, te, se; nos, vos, se; (*w j. greckim zwykle strona bierno-zwrotna*)

sięgać appeto, 3, -īvi, -ītum *z acc.*; attingo, 3, -tigi, -tactum *z acc.*; praetendo, 3, -tendi, -tentum (*extendere*); pórrigo, 3, -rexi, -rectum *ad alqd*; ὀρέγομαι

sikać mingo, 3, minxi, mi(n)ctum; οὐρέω

sikawka hydrans, -antis *m.*; siphon, -ōnis *m.*; ὁ σίφων, -ωνος

sikorka pavus, -i *m.*; ὁ αἰγίθαλλος, -ου

silić się conor, 1, -ātus sum; nitor, 3, nisus (nixus) sum; tendo, 3, tetendi, tentum; ἰσχυρίζομαι

silnik *motrum, -i *n.*; ὁ κινητήρ, -ῆρος

silny certus, 3; confirmatus, 3; firmus, 3; pollens,-entis; stábīlis,-e; sólīdus, 3; fortis,-e; magnus, 3; robustus, 3; valens,-entis; válīdus, 3; βέβαιος, 3; ἔδραϊος, 3; ἰσχυρός, 3; δυνατός, 3; ἴφθιμος; ἀνδρεῖος, 3; σρερεός, 3; σκληρός, 3; σθεναρός, 3

sila firmītas,-ātis f.; forte,-is n.; fortitūdo,-īnis f.; molīmen,-īnis n.; molimentum,-i n.; ops, opis f.; potentia,-ae f.; potestas,-ātis f.; válīdītas,-ātis f.; vigor,-ōris m.; virtus,-ūtis f.; vis f. (niereg.); ἡ ἀλκή,-ῆς; ἡ βία,-ας; ἡ δύναμις,-εως; τὸ κράτος,-εος; ὁ στηριγμός,-οῦ; ἡ ῥώμη,-ης; ἡ ἀδρότης,-ητος; τὸ στένος,-εος

Contra vim mortis non est medicāmen in hortis. Dum vires annique sinunt, tolerāte labōres. Iunctis vīribus. Vim vi repellēre licet. Vim vi defendēre omnes leges omniaque iura permittunt. Contra vim non valet ius. Vires mentis et cōrporis sine labōris exercitatione torpescunt. Vis vim vi pellit.

~ **ciężkości** nutus et pondus; vis et grávitās; ~ **sprawcza** effectio,-ōnis f.; opes,-um f.pl.; momentum,-i n.; ~ **umysłu** vis (facultas) ánimi; ~ **wiatru** venti velócity (vis, ímpetus); ~ **wojsk** robur,-ōris n.

silacz athleta,-ae m.; homo,-īnis m. válīdus (robustus); ὁ ἀθλητής,-οῦ

siłomierz *ergómetrum,-i n.; dynamómetrum,-i n.; τὸ δυναμόμετρον,-ου

siniak (krwiak) sugillatio,-ōnis f.; livio,-ōnis f.; livor,-ōris m.; vibex,-icis m.; ὁ μώλωψ,-ωπος; τὸ πελίωμα,-ατος

sinica (med.) livor,-ōris m.; ἡ κυάνωσις,-εως

sinieć livēo, 2,-ui, -; πελιαίνομαι

sinoszary glaucus, 3; κύανος, 3

siność livor,-ōris m.; livēdo,-īnis f.; ἡ πελίωσις,-εως

siny lívidus, 3; livorōsus, 3; pállidus, 3; plúmbeus, 3; χλωρός, 3; πελιός, 3

siodlać equum sterno, 3, stravi, stratum; sellam imprōno, 3,-posui,-pósitum;

ἐφίππιον τίθημι

siodło sella,-ae f.; sellarium,-ii n.; sessíbulum,-i n.; ephippium,-ii n.; ἐφίππιον,-ου

siostra soror,-oris f.; ἡ ἀδελφή,-ῆς; (rodzona) germana,-ae f.; ἡ αὐταδέλφη,-ης

Medicīna soror philosophiae.

siostrzenica nepta,-ae f.; neptis,-is f.; sororis filia,-ae f.; ἡ ἀδελφιδῆ,-ῆς

siostrzeniec nepos,-otis m.; sororis filius,-ii m.; ὁ ἀδελφιδέος,-ου

siódemka septenio,-ōnis m.; ἡ ἑβδομάς,-άδος

siódmy séptimus, 3; ἑβδομος, 3

sit (bot.) iuncus,-i m.; ὁ σχοῖνος,-ου

sito colatorium,-ii n.; colum,-i n.; cribrum,-i n.; τὸ κόσκινον,-ου; ὁ ἡθμός,-οῦ

Haurit aquam cribro, qui discēre vult sine libro.

sitowie canna,-ae f.; carectum,-i n.; carex,-icis f.; iuncus,-i m.; ulva,-ae f.; scirpus,-i m.; ὁ σχοῖνος,-ου

siusiać mingo, 3, minxi, mi(n)ctum; οὐρέω

siwieć canēo, 2,-ui, -; canesco, 3,-cui, -; πολιόομαι

siwizna canities,-ei f.; canitūdo,-īnis f.; cani,-ōrum m.pl.; ἡ πολιά,-ᾶς; ἡ πολιότης,-ητος

siwy (in)canus, 3; canōsus, 3; ciner(ac)eus, 3; caesius, 3; πολιός, 3
sjesta meridiatio, -ōnis *f.*; ἡ μεσημβρία, -ας
skaczący saliens, -entis; saltans, -antis; saltatorius, 3; ἀλλόμενος, 3
skakać salio, 4, salui, saltum; salto, 1, -āvi, -ātum; ἄλλομαι; σκιρτάω; θρώσκω
skala scala, -ae *f.*; gradatio, -ōnis *f.*; gradus, -us *m.*; ἡ κλιμακτήρ, -ῆρος; τὸ
σύνταγμα, -ατος; τὸ διαγράμμα, -ατος
skalanie coinquinatio, -ōnis *f.*; contaminatio, -ōnis *f.*; pollutio, -ōnis *f.*; τὸ μίασμα, -
ατος; ἡ μίανσις, -εως; ὁ μiasμός, -οῦ; ὁ μολυσμός, -οῦ
skalany coinquinatus, 3; contaminatus, 3; ineptus, 3; maculatus, 3; pollūtus, 3;
profanus, 3; βέβηλος, 3; κοινός, 3; μιάρός, 3
skaleczenie vulneratio, -ōnis *f.*; sauciatio, -ōnis *f.*; saucietas, -ātis *f.*; mutilatio, -ōnis *f.*;
ἡ ἔλκωσις, -εως; ἡ τρῶσις, -εως
skaleczony sauciatus, 3; vulneratus, 3; ἠλκωμένος, 3
skaleczyć laedo, 3, laesi, laesum; manco, 1, -āvi, -ātum; mútilo, 1, -āvi, -ātum; offendo,
3, -fendi, -fensum; saucio, 1, -āvi, -ātum; vúlnero, 1, -āvi, -ātum; ἔλκω; τιτρώσκω;
προσκόπτω
skalisty petrōsus, 3; rupōsus, 3; scropulōsus, 3; saxōsus, 3; πετρώδης, -ες
skalny rúpeus, 3; sáxeus, 3; saxetānus, 3; saxátilis, -e; petrensis, -e; πέτρινος, 3
skalowany graduatus, 3; κλιμακωτός, 3
skalpel scalpellum, -i *n.*; scalprum, -i *n.*; τὸ ξυράφιον, -ου
skala petra, -ae *f.*; rupes, -is *f.*; saxum, -i *n.*; lapis, -idis *m.*;
rúpina, -ae *f.*; ὁ λίθος, -ου; ἡ πέτρα, -ας; ἡ σπικάς, -άδος;
ὁ σπίλος, -ου
Longa dies molli saxa perēdit aquā. Sisyphi saxum versāre (volvĕre). Saxa timore et tristitia carent. Saxum adversus altos montes agere.
~ **podwodna scópŭlus**, -i *m.*; cautes, -is *f.*
Skamander Scamander, -dri *m.*; Σκάμανδρος, -ου
Rzeka przepływająca przez równinę trojańską, zwana także Ksantos.

skamielina petrofactum, -i *n.*; lapidósitas, -ātis *f.*; τὸ λίθωμα, -ατος
skamieniały petrificatus, 3; lapidifactus, 3; λελιθωμένος, 3
skamienieć petríficor, 1, -ātus sum; lapidesco, 3, -cui, - ; πετρόομαι; λιθόομαι
skamienienie lapidificatio, -ōnis *f.*; petrificatio, -ōnis *f.*; ἡ λίθωσις, -εως; ἡ
πώρωσις, -εως
skandal scandalum, -i *n.*; flagitum, -ii *n.*; dédecus, -ōris *n.*; turpitūdo, -īnis *f.*; τὸ
σκάνδαλον, -ου
skandaliczny scandalōsus, 3; turpis, -e; flagitiōsus, 3; σκανδαλικός, 3
skandować scando, 3, -ndi, -nsum; ἄρτάω
skandowanie scansio, -ōnis *f.*; ἡ ἄρσις, -εως
skarabeusz scarabeus, -i *m.*; ὁ κάνθαρος, -ου

- skarb** thesaurus,-i *m.*; divitiae,-arum *f.pl.*; opes,-um *f.pl.*; ὁ θησαυρός,-οῦ
Cóllige thesaurum, qui gemmas vincit et aurum; tollere quem fures néqueant nec rodere mures! Ubi est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum. Thesaurus ómnium rerum est memoria.
- skarbić** thesaurizo, 1, -avi, -atum; opes (divitias, thesauros)) colligo, 3, -lēgi, -lectum; θησαυρίζω
- skarbiec** aerarium,-ii *n.*; gaza,-ae *f.*; thesaurarium,-ii *n.*; thesaurus,-i *m.*; fiscus,-i *m.*; ὁ θησαυρός,-οῦ; τὸ ταμειῖον,-ου; ἡ γάζα,-ης; τὸ γαζοφυλακεῖον,-ου
- skarbnica** thesaurus,-i *m.*; thesaurarium,-ii *n.*; ὁ θησαυρός,-οῦ; (*s. wiedzy*) fons,-ntis *m. sapientiae*
- skarbnik** thesaurarius,-ii *m.*; arcarius,-ii *m.*; praefectus,-i *m. aerarii*; ὁ θησαυροφύλαξ,-ακος
- skarbonka** thesauricūlus,-i *m.*; τὸ θησαυρίον,-ου
- skarbowość** thesaurisatio,-ōnis *f.*; ὁ θησαυρισμός,-οῦ
- skarbowy** thesauricus, 3; θησαυρικός, 3; (*podatkowy*) fiscālis,-e; τελωνικός,3
- skarcenie** correptio,-ōnis *f.*; ἡ νουθεσία,-ας; ἡ ἔλεγχις,-εως; ἡ ἐπιτιμία,-ας
- skarga 1. (uzalenie się)** lamentatio,-ōnis *f.*; querēlla,-ae *f.*; querimonia,-ae *f.*; (con)questus,-us *m.*; ἡ μομφή,-ῆς; ὁ ὀδυρμός,-οῦ; **2. (sądowa)** actio,-ōnis *f.*; accusatio,-ōnis *f.*; dica,-ae *f.*; ἡ κατηγορία,-ας
- skarpa** rupes,-is *f.*; proclinatio,-ōnis *f.*; declivitas,-ātis *f.*; acclivitas,-ātis *f.*; ἡ ἐρίπνη,-ης; ἡ ὄφρυς,-ύος
- skarpetka** soccus,-i *m.*; impilia,-ōrum *n.pl.*; τὸ ποδεῖον,-ου
- skarżyć** accūso, 1,-āvi,-ātum *alqm*; reum *alqm* facio, 3, feci, factum; querellas *de alqo* iacio, 3, ieci, iactum; *de alqo* (con)queror, 3,-questus sum; κατηγορέω
- skarżyć się** lamentor, 1,-ātus sum; (con)queror, 3,-questus sum *de alqa re*; quēritor, 1,-ātus sum; ὀδύρομαι; ὀλυφέρομαι
- skasować** casso, 1,-āvi,-ātum; abolēo, 2,-ēvi,-itum; annulo, 1,-āvi,-ātum; delēo, 2,-ēvi,-ētum; ἀκυρώω
- skaza 1. (błąd)** defectus,-us *m.*; rima,-ae *f.*; error,-ōris *m.*; vitium,-ii *n.*; fissūra, -ae *f.*; ἡ βλάβη,-ης; ἡ σπιλάς,-άδος; **2. (uczulenie)** diáthesis,-is *f.*; éxema,-atis *n.*; τὸ ἔκσεμα,-ατος; ἡ διάθεσις,-εως
- skazać,-ywać** condemno, 1,-āvi,-ātum; damno, 1,-āvi,-ātum; sententio, 1,-āvi,-ātum; καταδικάζω; κατακρίνω
- s. na grzywnę** pecuniā *alqm* multo, 1,-āvi,-ātum
- s. na śmierć** cápitis damno, 1,-āvi,-ātum; θανατόω
- s. na utratę mienia** proscribo, 3,-psi,-ptum
- s. na wygnanie** in exsilium mitto, 3, misi, missum
- skazanie** condemnatio,-ōnis *f.*; damnatio,-ōnis *f.*; τὸ κατάκριμα,-ατος; ἡ κατάκρισις,-εως; ἡ καταδίκη,-ης
- skazaniec** condemnatus,-i *m.*; ὁ κατάκριτος,-ου
- skazić** contagio, 1,-āvi,-ātum; contámino, 1,-āvi,-ātum; inquino, 1,-āvi,-ātum; turpo, 1,-āvi,-ātum; vitio, 1,-āvi,-ātum; καταμαίνω; κοινώω

skażenie contagio,-ōnis f.; contaminatio,-ōnis f.; corruptio,-ōnis f.; denaturatio,-ōnis f.; ἡ μίανσις,-εως; τὸ μίασμα,-ατος; (*chemiczne*) inquinamentum,-i n.; ἡ ἀκαθαρσία,-ας

skązony corruptus, 3; denaturatus, 3; imprūrus, 3; inquinatus, 3; μιαρός, 3; κοινός, 3

skąd unde, a quo, ex quo (loco); ὅθεν; πόθεν; ἀπό ποῦ

skądinąd aliunde; ἀλλαχόθεν; ἀλλαχοῦ

skądkolwiek undélibet, alicunde, undecumque; δήποθεν; ἀμόθεν

skąpiec avarus,-i m.; párcitor,-ōris m.; ὁ κίμβιξ,-ικος

Semper avarus eget.

skąpstwo avaritia,-ae f.; aviditas,-ātis f.; tenácitas,-ātis f.; ἡ κιμβεία,-ας; ἡ πλεονεξία,-ας

skąpy avārus, 3; cúpidus, 3; parcus, 3; tenax,-acis; πλεονέκτης,-ες; φιλάργυρος,-ον

skiba gleba,-ae f.; bolus,-i m.; porca,-ae f.; τὸ χῶμα,-ατος

skinąc ánnuo, 3, -ui, -utum; nictor, 1, -atus sum; nuto, 1, -avi, -atum; ἐννεύω; κατανεύω

skinienie nutus,-us m.; τὸ νεῦμα,-ατος

skleić conglútino, 1, -āvi, -ātum; συγκολλάω

sklejenie agglutinatio,-ōnis f.; conglutinatio,-ōnis f.; ἡ συγκόλλησις,-εως

sklejony conglutinatus, 3; σύγκολλος,-ον

sklep pérgula,-ae f.; taberna,-ae f.; mercatūra,-ae f.; τὸ καπηλεῖον,-ου;

τὸ πολητήριον,-ου; ἡ ταβέρνη,-ης

~ **rybny** taberna piscatorum; ~ **spożywczy** taberna victualium (alimentaria); ~

mięsny taberna laniaria (macellaria); laniena,-ae f.; ~ **obuwniczy** sutrīna,-ae f.;

sutrīnum,-i n.; calcearia,-ae f.; ~ **z owocami** taberna pomaria; ~ **z pieczywem**

taberna pistoria; ~ **tekstylny** taberna textilium; ~ **warzywniczy** taberna herbarum (holitoria); **supersam** *superinstitorium,-ii n.

sklepiąc camēro, 1, -āvi, -ātum; fórnico, 1, -āvi, -ātum; καμάρω

sklepienie arcus,-us m.; absis,-idis f.; convexum,-i n.; cúpula,-ae f.; camēra,-ae f.;

cameratio,-ōnis f.; fornix,-icis f.; fornicatio,-ōnis f.; hemisphaerium,-ii n.;

palātum,-i n.; τὸ καμάρωμα,-ατος

s. **nieba** firmamentum,-i n.; τὸ ἐδραίωμα,-ατος

s. **czaszki** calvaria,-ae f.; calva,-ae f.; τὸ καμάριον,-ου

sklepieniowy convexus, 3; cupularis,-e; fornicālis,-e; καμαρικός, 3

sklepik tabérnula,-ae f.; τὸ καπηλεῖον,-ου

sklepikarz tabernarius,-ii m.; ὁ κάπηλος,-ου

skleroza sclerōsis,-is f.; ἡ σκλήρωσις,-εως

skład 1. (zestawienie) compositio,-ōnis f.; constitutio,-ōnis f.; coniunctio,-ōnis f.;

copulatio,-ōnis f.; ἡ σύνθεσις,-εως; ἡ σύνταξις,-εως; **2. (magazyn)**

depositorium,-ii n.; stápula,-ae f.; ἡ ἀποθήκη,-ης; τὸ ταμιεῖον,-ου; ὁ

θησαυρός,-οῦ

składać p. gromadzić

- s. **broń** arma abicio, 3, -ieci, -iectum; arma pōno, 3, posui, pōsitum; τὰ ὄπλα, -ων τίθημι
- s. **dzięki** gratias ago, 3, egi, actum; εὐχαριστέω
- s. **do grobu** sepulcro condo, 3, -dīdi, -dītum; sepelio, 4, -ivi, -ultum; ταφιάζω
- s. **hold** honorem (homagium) do, 1, dedi, datum; προσκυνέω; λατρεύω
- s. **ofiary** sacra facio, 3, feci, factum; θύω
- s. **ofiary plonów** fruges offero, offerre, obtuli, oblātum; καρποθύω
- s. **ofiary zwierzęce** victimas (hostias) immolo, 1, -āvi, -ātum; σπένδω; σφάττω; θύω
- s. **przysięę** ius iurandum do, 1, dedi, datum; ὀρκίζω; ὀμνύω
- s. **ręce** manus coniungo, 3, -iunxi, -iunctum
- s. **szatę** vestem depōno, 3, -posui, -pōsitum; ἐκδύω
- s. **wizytę** vīsito, 1, -āvi, -ātum; ἐπισκοπέω
- s. **władzę** imperium depōno, 3, -posui, -pōsitum; ὑφίημι
- s. **w darze** dono, 1, -āvi, -ātum; dono do, 1, dedi, datum; δωρέω
- s. **w przechowaniu** depōno, 3, -posui, -pōsitum; ἀποτίθημι
- s. **z urzędu** depulso, 1, -āvi, -ātum; ὑφίημι
- s. **się z czegoś** consto, 1, -stiti, -statūrus; συνίσταμαι
- s. = **spajać** compāgino, 1, -avi, -atum; coniungo, 3, -nxi, -nctum; συνάπτω; συναρμόζω; συναρτάω; συντίθημι
- s. = **zestawiać** compōno, 3, -posui, -pōsitum; constituo, 3, -stitui, -stitūtum; συντίθημι; συντάττω
- s. = **zginać** pāgino, 1, -āvi, -ātum; διπλόω

składanie 1. (zbieranie) collectio, -ōnis *f.*; congregatio, -ōnis *f.*; ἡ σύλλεξις, -εως; **2. (zestawianie)** compositio, -ōnis *f.*; constitutio, -ōnis *f.*; comparatio, -ōnis *f.*; ἡ σύνθεσις, -εως; ἡ σύνταξις, -εως; **3. (na przechowanie)** depositio, -ōnis *f.*; ἡ ἀπόθεσις, -εως; **4. (np. ubranie w kostkę)** complicatio, -ōnis *f.*; ἡ δίπλωσις, -εως; **5. (spajanie)** compaginatio, -ōnis *f.*; coniunctio, -ōnis *f.*; ἡ σύναψις, -εως; ἡ συνάρτησις, -εως; ἡ πῆξις, -εως

składany 1. (zebrany) collectus, 3; σύλλεκτος, -ον; **2. (zestawiony)** compōsitus, 3; constitūtus, 3; σύνθετος, -ον; συντακτός, 3; **3. (na przechowanie)** depōsitus, 3; ἀπόθετος, -ον; **4. (spojony)** (com)paginātus, 3; compactus, 3; συναπτός, 3; συναρτητός, 3

składka collecta, -ae *f.*; quaesta, -ae *f.*; stips, -pis *f.*; ἡ σύλλεξις, -εως

składnia (gram.) constructio, -ōnis *f.*; compositio, -ōnis *f.*; syntaxis, -is *f.*; ἡ σύνταξις, -εως

składnica depositoryum, -ii *n.*; ἡ ἀποθήκη, -ης

składnik componentum, -i *n.*; constítuens, -entis *n.*; elementum, -i *n.*; exceptorium, -ii *n.*; ingrediens, -entis *n.*; τὸ συνθετικόν, -οῦ; τὸ στοιχεῖον, -ου; τὸ μόριον, -ου

składowy constitūtīvus, 3; constítuens, -entis; compōnens, -entis; συνθετικός, 3

skłaniać angario, 1, -āvi, -ātum; compello, 3, -puli, -pulsum (impellere); cogo, 3, coēgi, coactum; monēo, 2, -ui, -itum; inclino, 1, -āvi, -ātum; (in)fecto, 3, -xi, -xum; indūco, 3, -xi, -ctum; persuadēo, 2, -suasi, -suasum; πείθω; προβιβάζω; κλίνω; (**s. sie**) invergo, 3, -versi, - ; propendēo, 2, -pendi, -pensum; me súccolino, 1, -āvi, -ātum (inclinare); ἐγκλίνομαι; νεύω; προσέχω

skłębić (ag)glómero, 1, -āvi, -ātum; convolvo, 3, -volvi, -volūtum; συνελίσσω

skłębiony (con)glomeratus, 3; convolutus, 3; συνελισμένος, 3

skłonność 1. (predyspozycja) inclinatio, -ōnis *f.*; (prae)dispositio, -ōnis *f.*; proclīnitas, -ātis *f.*; propensio, -ōnis *f.*; ἡ νεῦσις, -εως; ἡ ἐγκλισις, -εως; ἡ πρόσκλισις, -εως; **2. (uczucie)** affectio, -ōnis *f.*; affectus, -us *m.*; amor, -ōris *m.*; ἡ φιλία, -ας

skłonny acclīnis, -e; dispósitus, 3; inclinatus, 3; pronus, 3 *ad alqd.*; obiectus, 3; proclīvis, -e; propensus, 3; studiōsus *alicuius rei*; εὐκλίνητος, -ον

sknera avarus, -i *m.*; ὁ κίμβιξ, -ικος; ὁ πλεονέκτης, -ου

sknerstwo avaritia, -ae *f.*; aviditas, -ātis *f.*; tenacitas, -ātis *f.*; ἡ κιμβεία, -ας; ἡ πλεονεξία, -ας; ἡ σκίφη, -ης

skobel firmáculum, -i *n.*; sera, -ae *f.*; ἡ κλείς, κλειδός

skoczek saltātor, -ōris *m.*; ὁ σκιρτητής, -οῦ; ὁ σκίρτος, -ου

skoczny saltōsus, 3; σκιρητικός, 3

skoczyć salto, 1, -āvi, -ātum; insulto, 1, -āvi, -ātum; salio, 4, salui, saltum; ἄλλομαι; σκιρτάω

skojarzenie associatio, -ōnis *f.*; ἡ συγκοινωνία, -ας

skojarzony associatus, 3; συγκοινωνός, -όν

skok saltatio, -ōnis *f.*; saltus, -us *m.*; τὸ ἄλμα, -ατος; τὸ σκίρτημα, -ατος
~ **w dal** saltus in longum; ~ **wzwyż** saltus in altum; ~ **o tyczce** saltus perticarius;
trójskok saltus triplex; ~ **narciarski** desultūra nartatoria

skomleć gannio, 4, -īvi, -ītum; μύζω

skomplikowany complicatus, 3; πολύπλοκος, -ον

skon decessus, -us *m.*; mors, -rtis *f.*; ὁ θάνατος, -ου

skonać decēdo, 3, -cessi, -cessum; morior, 3, mórtuus sum; vitā defungor, 3, -functus sum; ánimam exspīro, 1, -āvi, -ātum; ἐκψύχω; ἀποθνήσκω

Moriendum enim certe est et incertum an hoc ipso die.

skoncentrowany concentratus, 3; σύλλεκτος, -ον

skondensowany condensatus, 3; σύμπυκνος, -ον

skonsternowany consternatus, 3; σύγχυτος, -ον

skończony (de)finītus, 3; terminatus, 3; ultimatus, 3; συντελεστικός, 3; παντελής, -ές

skończyć (de)finio, 4, -īvi, -ītum; término, 1, -āvi, -ātum; ad finem addūco, 3, -xi, -ctum; συντελέω; p. zaprzestać

skoordynowany coordinatus, 3; συντακτός, 3

skopywać ziemię ruspo, 1, -āvi, -ātum; ὀρύσσω

skoro postquam, posteaquam, simul, símulac, simulatque, ubi, ut; ἐπεί; ἐπειδή; ὅτε; ὅταν; (**skoro** - *przyczynowe*; p. ponieważ)

- skoro tylko** primum; cum primum; ubi primum; μόλις
skoroszyt promptuarium, -ii *n.*; ἡ καταγραφὴ, -ῆς
skorowidz index, -icis *m.*; repertorium, -ii *n.*; ὁ κατάλογος, -ου
skorpion scorpius, -ii *m.*; scorpio, -ōnis *m.*; nepa, -ae *f.*; ὁ σκορπίος, -ου
skorupa cappa, -ae *f.*; crusta, -ae *f.*; gluma, -ae *f.*; pālĕa, -ae *f.*; putāmen, -īnis *n.*; testa, -ae *f.*; τὸ ὄστρακον, -ου; τὸ κελύφανον, -ου
~ **lodu (kra)** crusta glacialis; ~ **jajka** putāmen, -īnis *n.* ovi; ~ **raka** testa (tegumen) cancri; ~ **ślimaka** concha, -ae *f.*; ~ **żółwia** testūdo, -īnis *f.*
skorupka tĕstula, -ae *f.*; τὸ ὄστράκιον, -ου
skory celer, -ris, -re; promptus, 3; rāpidus, 3; velox, -ocis; ὀξύς, -εῖα, -ύ; ταχύς, -εῖα, -ύ
skos transversum, -i *n.*; oblīquitas, -ātis *f.*; τὸ λοξόν, -οῦ; τὸ διαγώνιον, -ου
skostniały ossificatus, 3; ὀστώδης, -ες
skostnienie ossificatio, -ōnis *f.*; ἡ ὀστωσις, -εως
skosztować degusto, 1, -āvi, -ātum; libo, 1, -āvi, -ātum; γεύομαι
skośny obliquus, 3; transversus, 3; σκαληνοειδής, -ές; διάγωνος, -ον; λοξός, 3
skowronek alauda, -ae *f.*
skowyczeć exululo, 1, -āvi, -ātum; gannio, 4, -īvi, -ītum; μύζω
skowyt ululatus, -us *m.*; ὁ μυγμός, -οῦ
skóra corium, -ii *n.*; coriarium, -ii *n.*; cutis, -is *f.*; derma, -atis *n.*; integumentum, -i *n.*; membrana, -ae *f.*; pellis, -is *f.*; scortum, -i *n.*; tergus, -ōris *n.*; τὸ δέρμα, -ατος; ὁ χρώς, χρωτός; ἡ χροιά, -ᾶς; ἡ μεμβράνα, -ης; (*gruba*) callum, -i *n.*; ἡ βύρσα, -ης
Pelle sub agnīnā látitat mens saepe lupīna.
skórka cutícūla, -ae *f.*; membránula, -ae *f.*; pellicūla, -ae *f.*; túnica, -ae *f.*; τὸ δερμάτιον, -ου
~ **na chlebie** crusta, -ae *f.*; ~ **na owocach** cutis, -is *f.*; follícūlus, -i *m.*; ~ **roślin** follícūlus, -i *m.*; ~ **zwierzęca** pellis, -is *f.*; vellus, -ĕris *n.*
skórny cutāneus, 3; dermaticus, 3; δερματικός, 3
skórzany coriáceus, 3; pellíceus, 3; pellicius, 3; scórteus, 3; térginus, 3; βύρσινος, 3
skracać (ab)brevio, 1, -āvi, -ātum; compendio, 1, -āvi, -ātum; cóntraho, 3, -traxi, -tractum; coarto, 1, -āvi, -ātum; curto, 1, -āvi, -ātum; déculo, 1, -āvi, -ātum; βραχύνω; κολοβόω; συντέμνω; συστέλλω
skradać się subrepro, 3, -repsi, -reptum (obrepĕre); furtim (clam) accĕdo, 3, -cĕssi, -cĕssum; προσέρπω
skraj extrémītas, -ātis *f.*; limes, -itis *m.*; margo, -īnis *m.*; ἡ ἔσχατία, -ας; ἡ πεζίς, -ίδος; τὸ κράσπεδον, -ου
skrajny extrémus, 3; ἔσχατος, 3
skrapiać conspergo, 3, -spersi, -spersum (aspergĕre, inspergĕre); médico, 1, -āvi, -ātum; rigo, 1, -āvi, -ātum; ῥαντίζω
skrapianie aspergo, -īnis *f.*; aspersio, -ōnis *f.*; conspersio, -ōnis *f.*; mador, -ōris *m.*; sparsio, -ōnis *f.*; ὁ ῥαντισμός, -οῦ
skraplać destillo, 1, -āvi, -ātum; σταλάσσω; σταλάζω

skrawek pannúscŭlus, -i *m.*; fragmen, -īnis *n.*; τὸ τόμιον, -ου; τὸ ἐπίβλημα, -ατος; τὸ ῥάκος, -εος
skreślać litūro, 1, -āvi, -ātum; delēo, 2, -lēvi, -lētum; διαγράφω
skreślenie litūra, -ae *f.*; ἡ διαγραφή, -ῆς
skręcać (con)torquēo, 2, -torsi, -tortum (intorquēre); pando, 1, -āvi, -ātum; roto, 1, -āvi, -ātum; varo, 1, -āvi, -ātum; διαστρέφω; στροβιλίζω; στρεβλόω; (**s. loki**) crisp(ic)o, 1, -āvi, -ātum; βοστρυχίζω
skręcający rotatīvus, 3; rotatorius, 3; torquens, -entis; στροβλοῦς, -οῦσα, -οῦν
skręcenie 1. (obrót) contorsio, -ōnis *f.*; rotatio, -ōnis *f.*; ἡ σπείρασις, -εως; ἡ στροφή, -ῆς; ὁ στρόβος, -ου; **2. (zwichnięcie)** stremma, -atis *n.*; τὸ στρέμμα, -ατος
skręcony contortus, 3; intortus, 3; loxot(ic)us, 3; tórtīlis, -e; στρεβλός, 3
skrępować (con)stringo, 3, -strinxi, -strictum; cólligo, 1, -āvi, -ātum; freno, 1, -āvi, -ātum; ímplico, 1, -āvi, -ātum; praepedio, 4, -īvi, -ītum; συνδέω; ἐμπλέκω; προστείνω; σφίγγω; ὀχμάζω
skrępowany 1. (związany) ligatus, 3; constrictus, 3; σύνδετος, -ον; **2. (nieśmiały)** confūsus, 3; tímīdus, 3; αἰδήμων, -ον
skręć (con)torsio, -ōnis *f.*; tortio, -ōnis *f.*; tortus, -us *m.*; spira, -ae *f.*; ἡ σπεῖρα, -ας; ἡ στροφή, -ῆς; ὁ ἐλιγμός, -οῦ; ἡ ἐλίκη, -ης
skrobaczka abrasor, -ōris *m.*; rádula, -ae *f.*; raspatorium, -ii *n.*; scalprum, -i *n.*; strīgīlis, -is *f.*; xyster, -ēris *m.*; ἡ κνήστις, -ιδος; ἡ ξύστρα, -ας; ἡ στλεγγίς, -ίδος
skrobać distrigillo, 1, -āvi, -ātum; rado, 3, rasi, rasum; scalpo, 3, -psi, -ptum; scabo, 3, -bi, -; ἀδαχέω; ξύω
skrobanie rasio, -ōnis *f.*; raspatio, -ōnis *f.*; ἡ ξῦσις, -εως
skrobia faecŭla, -ae *f.*; amyloidum, -i *n.*; flos, -ris *m.* farīnae; τὸ ἄμυλον, -ου
skromność modestia, -ae *f.*; pudor, -ōris *m.*; verecundia, -ae *f.*; ἡ ἐπιείκεια, -ας; ἡ λιτότης, -ητος; ἡ πραῦτης, -ητος; ἡ ταπεινοφροσύνη, -ης
skromny 1. (umiarkowany) modestus, 3; moderatus, 3; módicus, 3; temperatus, 3; ἐπιεικής, -ές; μικρός, 3; λιτός, 3; ταπεινός, 3; **2. (wstydlivy)** púdicus, 3; pudens, -entis; verecundus, 3; αἰδοῖος, 3
skroniowy temporālis, -e; κροτάφιος, 3
skroń tempus, -ōris *n.*; ὁ κρόταφος, -ου; τὸ κορσαῖον, -ου
skropiony conspersus, 3; aspersus, 3; mádidus, 3; ríguus, 3; ῥαντός, 3
skroplić destillo, 1, -āvi, -ātum; σταλάζω; σταλάσσω
skrócenie abbreviatio, -ōnis *f.*; contractio, -ōnis *f.*; contractus, -us *m.*; correptio, -ōnis *f.*; retractio, -ōnis *f.*; ἡ συντομή, -ῆς
skrócony abbreviatus, 3; curt(at)us, 3; contractus, 3; σύντομος, -ον
skrót 1. p. skrócenie; 2. (streszczenie) compendium, -ii *n.*; summarium, -ii *n.*; epítome, -is *f.*; ἡ σύνοψις, -εως; ἡ συλλογή, -ῆς; ἡ ἐπιτομή, -ῆς
skrucha contritio, -ōnis *f.*; paenitentia, -ae *f.*; fractus, -us *m.* ánimi; ὁ συντριμμός, -οῦ; ἡ μετάνοια, -ας

skrupulatność scrupulositas, -ātis *f.*; diligentia, -ae *f.*; ἡ ἀκριβεία, -ας
skrupulatny scrupulosus, 3; díligens, -entis; ἀκριβής, -ές
skrupuł scrúpŭlus, -i *m.*; dubitatio, -ōnis *f.*; ἡ ἐκβολή, -ῆς τῆς συνειδήσεως
skruszony contrītus, 3; paenitentarius, 3; ánimo fractus, 3; συντριμμός, 3
skruszyć cóntero, 3, -trīvi, -trītum (obterēre); frío, 1, -āvi, -ātum; συνθλάω
skrwawić cruento, 1, -āvi, -ātum; αἱμάσσω; αἱματίζω
skrwawienie exsanguinatio, -ōnis *f.*; ἡ αἱμάτωσις, -εως
skrwawiony cruentatus, 3; sangui(no)lentus, 3; sanguíneus, 3; αἱματηρός, 3
skrycie (*przysł.*) clam, celātim, ábdite, incógnito, occulte, secrēte, secrētum, secrēto;
κρυφᾶ; λάθρα
Secrēto amīcos ádmone, lauda palam.
skryć p. kryć
skrypt scriptum, -i *n.*; τὸ γραμματεῖον, -ου
skrytka ábditum, -i *n.*; abscónditum, -i *n.*; látebra, -ae *f.*; latíbulum, -i *n.*; receptáculum, -
i *n.*; ἡ κρυπτή, -ῆς; ὁ κρυφός, -οῦ
Nemo lucernam accendit et in abscóndito ponit.
skrytobójca assassinātor, -ōris *m.*; sicarius, -ii *m.*; ὁ δολοφονεύς, -έως; ὁ σικάριος, -ου
skryty abscónditus, 3; ábditus, 3; arcānus, 3; clandéstinus, 3; furtīvus, 3; larvālis, -e;
medullatus, 3; occultus, 3; secrētus, 3; tectus, 3; celātus, 3; ἄρρητος, 3; κρύφιος,
3; κρυφαῖος, 3; κρυπτός, 3
skrzący się scintillans, -antis; micans, -antis; αἰθός, 3; αἴθωψ, -οπος
skrzela branchia, -ōrum *n.pl.*; τὰ βράγχια, -ων
skrzelowy branchiālis, -e; βραγχοειδής, -ές
skrzek (*jaja żab, kijanki*) gyrinus, -i *n.*; ὁ γυρῖνος, -ου; ὁ γύρινος, -ου
skrzep coágulum, -i *n.*; coagulātum, -i *n.*; thrombus, -i *m.*; τὸ πῆγμα, -ατος; ὁ
θρόμβος, -ου
skrzepley coagulatus, 3; coactus, 3; πηγός, 3
skrzepnąć rigesco, 3, -gui, - ; πήγνυμαι
skrzepnięty rígidus, 3; πηγός, 3; (*np. krew*) coagulātus, 3; πηκτός, 3
skrzętny díligens, -entis; sédŭlus, 3; sollers, -rtis; strénuus, 3; σπουδαῖος, 3
Non est vir strénuus, qui labōrem fugit.
skrzyć się mico, 1, -āvi, -ātum; scintillo, 1, -āvi, -ātum; αἰθύσσω
skrzydelko állula, -ae *f.*; pínnulla, -ae *f.*; τὸ πτερύγιον, -ου
skrzydlaty alātus, 3; alāris, -e; álifer, 3; áliger, 3; pennālis, -e; pennātus, 3; pinnārus, 3;
pínniger, 3; volátīlis, -e; πτερ(υγ)ωτός, 3; πτηνός, 3
skrzydło ala, -ae *f.*; penna, -ae *f.*; pinna, -ae *f.*; ἡ πτέρυξ, -υγος; τὸ πτερόν, -οῦ;
(wojska) ala, -ae *f.*; cornu, -us *n.*; τὸ κέρασ, -ατος; τὸ πλεύρον, -ου
~ **drzwi** foris valva, -ae *f.*; **chronić się pod czyjeś** ~ in fidem et clientelam
alicuius me committo, 3, -misi, -missum
skrzydłowy alaris, -e; pennatus, 3; πτερυγώδης, -εσ

- skrzynia** arca,-ae f.; capsus,-i m.; capsula,-ae f.; cúmera,-ae f.; cista,-ae f.; scrinium,-ii n.; ἡ θήκη,-ης; ἡ λάρναξ, -ακος; ὁ κιβωτός,-οῦ; ὁ χηλός,-οῦ; ὁ φοριαμός,-οῦ
- skrzynka** arcella,-ae f.; árcŭla,-ae f.; cista,-ae f.; locellus,-i m.; scátula,-ae f.; τὸ λαρνάκιον,-ου; τὸ κιβώτιον,-ου
~ **pocztowa** *arca epistularis
- skrzyp** (bot.) equisaetum,-i n.
- skrzypce** *violīna,-ae f.
- skrzypek** *violinista,-ae m.
- skrzypiec** crépito, 1,-āvi,-ātum; cruscio, 4,-īvi,-ītum; stridēo, 2, stridi, -; ψοφέω; διατρίζω
- skrzypienie** crépitus,-us m.; stridor,-ōris m.; strépitus,-us m.; ἡ ψόφησις,-εως; ὁ τριγμός,-οῦ
- skrzywdzony** laesus, 3; βεβλαμμένος, 3
Laesus ab igne puer timet illum póstea semper.
- skrzywić** (in)curvo, 1,-āvi,-ātum; obliquo, 1,-āvi,-ātum; luxo, 1,-āvi,-ātum; (in)flexo, 3, flexi, flexum; κάμπτω; καμπύλλω; ἐγκλίνω
- skrzywienie** arcuatio,-ōnis f.; (in)curvatio,-ōnis f.; anfractus,-us m.; curvāmen,-īnis n.; curvatūra,-ae f.; flexio,-ōnis f.; sinus,-us m.; ἡ βλαισότης,-ητος; ἡ σκολίωσις,-εως; ἡ καμπυλότης,-ητος
- skrzywiony** convexus, 3; incurvatus, 3; flexus, 3; sinuōsus, 3; βλαισός, 3; σκολιός, 3; καμπύλος, 3
- skrzyżować** incrucio, 1,-āvi,-ātum; χιάζω
- skrzyżowanie** incruciamētum,-i n.; decussatio,-ōnis f.; cómpitum,-i n.; ὁ χιασμός,-οῦ
- skrzyżowany** cruciatus, 3; decussatus, 3; χιαστός, 3
- skubać** carpo, 3,-psi,-ptum; véllico, 1,-āvi,-ātum; vello, 3, velli (vulsi), vulsum; τίλλω; (pierce) evellico, 1,-āvi,-ātum
- Carpe diem!*
- skubanie** vellicatio,-ōnis f.; ἡ τίλσις,-εως
- skuć** catēno, 1,-āvi,-ātum; συγχαλκεύω; ἀλύσει δέω
- skulić się** conquinisco, 3,-quexi, -; πτήσσω
- skup** emptio,-ōnis f.; congestus,-us m.; ἡ ὠνή,-ῆς
- skupiać** accúmulo, 1,-āvi,-ātum; (ac)cóngero, 3,-gessi,-gestum (aggerēre); coacervo, 1,-āvi,-ātum; coarcto, 1,-āvi,-ātum; condenso, 1,-āvi,-ātum; cómprimo, 3, -pressi, -pressum; confercio, 4, -fersi, -fertum; cóngrego, 1, -avi, -atum; conglómero, 1,-āvi,-ātum; conspisso, 1,-āvi,-ātum; constipo, 1,-āvi,-ātum; συλλέγω; συμπιέζω; συναθροίζω; (**s. się**) concurro, 3,-curri,-cursum; concentror, 1,-ātus sum; conglobor, 1,-ātus sum; συμβαίνω; συντρέχω
- skupianie** (**się**) coacervatio,-ōnis f.; (ac)cumulatio,-ōnis f.; conglobatio,-ōnis f.; agglutinatio,-ōnis f.; aggregatio,-ōnis f.; congregatio,-ōnis f.; concentratio,-ōnis f.; conglomeratio,-ōnis f.; ὁ σύλλογος,-ου; ἡ σύμβασις,-εως; ἡ συλλογή,-ῆς

skupiony 1. (zakupiony) emptus, 3; ὠνητός, 3; **2. (zgromadzony)** agglomeratus, 3; aggregatus, 3; coactus, 3; conglomeratus, 3; concentratus, 3; σύλλεκτος, -ον; **3. (gęsty)** densus, 3; πυκνός, 3

skupisko agglutinatio, -ōnis f.; aggregatio, -ōnis f.; agmen, -īnis f.; conglomeratio, -ōnis f.; ὁ σύλλογος, -ου; (*thum*) constipatio, -ōnis f.; turba, -ae f.; ὁ ὄχλος, -ου

skupować cōemo, 3, -ēmi, -emptum; coempto, 1, -āvi, -ātum; συνωνέομαι

skurcz contractio, -ōnis f.; spasma, -atis n.; spasmus, -i m.; systole, -es f.; ἡ συστολή, -ῆς; τὸ σπᾶσμα, -ατος

skurczony contractus, 3; ὀbstipus, 3; (con)strictus, 3; σύντονος, -ον; ἐπίκυφος, -ον

skurczowy spāsticus; spasmāticus, 3; spasmōticus, 3; systōlicus, 3; συστολικός, 3; σπαστικός, 3

skurczyć cōntraho, 3, -traxi, -tractum; coarcto, 1, -āvi, -ātum; in arctum cogo, 3, -ēgi, -actum; συντείνω; συστέλλω; (**s. sie**) conquinisco, 3, -quexi, -; curvor, 1, -ātus sum; συστέλλομαι

skuteczność efficācitas, -ātis f.; efficientia, -ae f.; efficacia, -ae f.; potestas, -ātis f.; ἡ ἐνέργεια, -ας; ἡ δρᾶσις, -εως

skuteczny éfficax, -acis; effectīvus, 3; efficiens, -entis; operōsus, 3; potens, -entis; valens, -entis; ἀνυτικός, 3; ἐνεργής, -ές; πρακτήριος, 3

skutek consequentia, -ae f.; effectus, -us m.; eventum, -i n.; eventus, -us m.; profectus, -us m.; resultātus, -us m.; τὸ ἐνέργημα, -ατος; τὸ τέλος, -εος

Cessante causā cessat effectus. Vaticinia ex eventu.

bez ~ sine effectu; frustra; **wywierać zbawienny** ~ salūbrem vim habeo, 2, -ui, -itum

skutkować efficiens sum, esse, fui; ἐνεργέω

skuwać catēno, 1, -āvi, -ātum; συνχαλκεύω; ἀλύσει δέω; συνδέω

skwapliwy promptus, 3; sollícitus, 3; ζηλωτικός, 3; πρόθυμος, -ον

skwar aestus, -us m.; aestas, -ātis f.; canícūla, -ae f.; calor, -ōris m.; fervor, -ōris m.; τὸ καῦμα, -ατος; ἡ πύρωσις, -εως

skwarny tórridus, 3; cálidus, 3; ardens, -entis; καυσώδης, -ες

skwaśnieć ácidus fio, fieri, factus sum; ζυμόομαι

Skylla Scylla, -ae f.; Σκύλλη, -ης

Żeński potwór morski ukrywający się w Cieśninie Mesyńskiej u wybrzeży Italii, który wraz z Harybdą stanowił zagrożenie dla przepływających obok żeglarzy.

slabnąć defício, 3, -fēci, -fēctum; fátigor, 1, -ātus sum; marcēo, 2, -ui, -; torpesco, 3, -ui, -; ἀσθενέω;

ἀδυνατέω; ἀθυμέω; ἐγκακέω; ἐκλείπω; ἐκλύομαι; μειόομαι

Marcet sine adversario virtus. Vires mentis et cōrporis sine labōris exercitatione torpescunt.

slabostka vitium, -ii n.; τὸ ἀσθενικόν, -οῦ

slabość debílitas, -ātis f.; impotentia, -ae f.; imbecíllitas, -ātis f.; infirmītas, -ātis f.; invalidītas, -ātis f.; invaletūdo, -īnis f.; invalentia, -ae f.; languor, -ōris m.; mollitia, -

ae f.; mollities,-ei f.; ἡ ἀσθενεία,-ας; ἡ ἀδυναμία,-ας; ἡ μαλακία,-ας; ἡ ἀτονία,-ας

slabowitość infirmītas,-ātis f.; ἡ ἀσθενώσις,-εως

slabowity infirmus, 3; ἀσθενής,-ές

slaby débīlis,-e; impotens,-entis; infirmus, 3; inválidus, 3; lánguidus, 3; márcidus, 3; ἀσθενής,-ές; μαλακός, 3; ἀδύνατος,-ον; κυλλός, 3; ἀνίσχυρος,-ον

slać 1. (rozścielać) sterno, 3, stravi, stratum; στρώννυμι; στρωννώω; στόρνυμι; **2.**

(**posyłać**) mitto, 3, misi, misum; στέλλω; πέμπω

slaniać się labesco, 3,-cui, -; σαλεύω

slawa célēbritas,-ātis f.; clárītas,-ātis f.; fama,-ae f.; gloria,-ae f.; laus,-dis f.; decus,-

ōris n.; opinio,-ōnis f.; ἡ δόξα,-ας; ἡ εὐκλεία,-ας; τὸ κλέος,-ους; ἡ εὐφημία,-ας

Et sic transit gloria mundi. Fama cándida rosā pulchrīor.

slawetny famigeratus, 3; clarus, 3; celebrósus, 3; ínclitus, 3; ínclutus, 3; praeclarus, 3;

εὐδόκιμος,-ον; ὀνομαστός, 3; κλυτός, 3

slawić célebro, 1,-āvi,-ātum; laudo, 1,-āvi,-ātum; glorio, 1,-āvi,-ātum; praedico, 1,-

āvi,-ātum; δοξάζω; εὐδοκιμέω; μεγαλύνω

slawny céleber,-bris,-bre; clarus, 3; famōsus, 3; gloriōsus, 3; illustris,-e; ínclitus, 3;

nóbīlis,-e; praeclarus, 3; praestans,-antis; ἔνδοξος,-ον; εὐδόκιμος,-ον;

λαμπρός, 3; ἐπιφανής,-ές; κλυτός, 3

Omnia praeclāra rara. Unus consíliis, alter praestantior armis.

ślodkawy subdulcis,-e; ὑπόγλυκυς,-υ

ślodki dulcis,-e; suavis,-e; γλυκύς,-εῖα,-ύ

Litterarum rádices amārae sunt, fructus dulces.

ślodycz dulcēdo,-īnis f.; dulcītūdo,-īnis f.; suāvītas,-ātis f.; mel, mellis n.; ἡ

γλυκύτης,-ητος; τὸ γλύκυσμα,-ατος

ślodzenie edulcoratio,-ōnis f.; ἡ γλύκανσις,-εως

ślodzić (in)dulco, 1,-āvi,-ātum; dulcífico, 1,-āvi,-ātum; γλυκάζω; γλυκαίνω

ślóik olla,-ae f. vítrea; pyxis,-is f. (vítrea); τὸ ποτήριον,-ου; ἡ πύξις,-εως

śloma culmus,-i m.; pālĕa,-ae f.; stramentum,-i n.; stramen,-īnis n.; stípula,-ae f.; ἡ

καλάμη,-ης; τὸ ἄχυρον,-ου

ślomianka natta,-ae f.; matta,-ae f.; stórĕa,-ae f.; storia,-ae f.; ὁ κάλαμος,-ου

ślomiany cúlmeus, 3; paleāris,-e; stramíneus, 3; stramenticius, 3; καλάμινος, 3

ślonecznik helianthus,-i m.; ὁ ἡλίανθος,-ου

śloneczny 1. (dotyczący słońca) solaris,-e; ἡλιακός, 3; **2. (pogodny,**

nasłoneczniony) assolatus, 3; insolatus, 3; serēnus, 3; ἡλιακός, 3; αἴθριος,-ον

ślonina lar(i)dum,-i n.; pinguēdo,-īnis f; succidia,-ae f.; ἡ λιπαρότης,-ητος;

τὸ στέαρ,-ατος; ἡ πιμηλή,-ῆς

śloniowacizna (med.) elephantíasis,-is f.; morbus,-i m. Hercúleus; ἡ ἔλεφαντίασις,-εως

śloniowaty elephantiacus, 3; ἔλεφαντοειδής,-ές

słoniowy elephānticus, 3; elephantōsus, 3; ἑλεφάντειος, 3; ἑλεφάντινος, 3

słony salsus, 3; ἄλμυρός, 3; ἄλυκός, 3

słoń barrus,-i *m.*; elephāntus,-i *m.*; elephas,-antis *m.*; ὁ ἑλέφας,-αντος
Elephantum ex musca facis.

słońce sol, solis *m.*; ὁ ἥλιος,-ου

Nihil novi sub sole. Sol omnibus lucet.

o wschodzie ~ sole oriente; luce ortā; **od wschodu do zachodu** ~
ab orto usque ad occidentem solem

ślota pluvia,-ae *f.*; imber,-bris *m.*; témpestas,-ātis *f.* pluvia; ὁ ὑετός,-οῦ; ὁ ὄμβρος,-ου

ślotny pluviālis,-e; pluvius, 3; ὑέτιος, 3; ὄμβρώδης,-ες

ślowik luscinia,-ae *f.*; luscinius,-ii *m.*; ἡ ἀηδών,-όνος

ślownictwo terminologia,-ae *f.*; vocabularium,-ii *n.*; vocābula,-ōrum *n.pl.*;
vocabulorum thesaurus,-i *m.*; οἱ λόγοι,-ων

ślownik dictionarius,-ii *m.*; vocabularium,-ii *n.*; léxicon,-i *n.*; glossarium,-ii *n.*; τὸ
λεξικόν,-οῦ

ślowny 1. (od słowa) verbālis,-e; vocālis,-e; λογικός, 3; **2. (prawdomówny)**
veriloquus, 3; verax,-acis; verus, 3; constans,-antis; ἀληθινός, 3

słowo verbum,-i *n.*; vox,-cis *f.*; vocābulum,-i *n.*; sonus,-i *m.*; ὁ λόγος,-ου; τὸ ἔπος,-
εος; τὸ ῥῆμα,-ατος; ὁ μῦθος,-ου; τὸ λόγιον,-ου

*Facta, non verba. Facta sunt verbis difficiliora. In verba magistri iurare. Rem
tene, verba sequentur. Verba docent, exempla trahunt. Verbum laudatur, si
factum tale sequatur. Verba volant, scripta manent. Verbum nobile debet esse
stabile. Dulcibus est verbis mollis alendus amor. Expressis verbis. A verbis ad
vérbera. Ad verbum.*

czcze ~ voces inanes; **ani** ~! verba ne facias! cave unum verbum! **po co tyle** ~?
quid multa verba? **cofnać dane** ~ promissum datum revoco, 1,-āvi,-ātum; **dać** ~
fidem (promissum) do, 1, dedi, datum; **dotrzymać** ~ fidem servo, 1,-āvi,-ātum;
dopuszczać kogoś do ~ alicui dicendi potestatem do, 1, dedi, datum; **nie dać
przyjść do** ~ interloquor, 3,-locūtus sum; loqui conantem interpello, 3,-puli,-
pulsum

ślój olla,-ae *f.* vitrea; pyxis,-is *f.* vítrea; τὸ ποτήριον,-ου; ἡ πύξις,-εως

śluch audītus,-us *m.*; sensus,-us *m.* audiendi; ἡ ἀκουσις,-εως; ἡ ἀκοή,-ῆς

śluchacz audītor,-ōris *m.*; ὁ ἀκροατής,-οῦ

śluchać audio, 4,-īvi,-ītum; ἀκούω; ἀκρόαμαι

Audi, vide, sile! Audi, cerne, tace, si vivere vis in pace!

s. = **być posłusznym alicui** parēo, 2, parui, -; obsequor, 3,-secūtus sum; oboedio,
4,-īvi,-ītum; obtémpero, 1,-āvi,-ātum; πειθαρχέω; πείθομαι

s. = **iść za kimś** (ob)sequor, 3, secūtus sum *alqm*; ἔπομαι; ἀκολουθέω

s. = **osłuchiwać** ausculto, 1,-āvi,-ātum; περι ακούω

śluchanie auditio,-ōnis *f.*; acróasis,-is *f.*; ἡ ἀκρόασις,-εως; ἡ ἀκοή,-ῆς

śluchawka (*med.*) *auscultoscopium,-ii *n.*; *stethoscopium,-ii *n.*;

τὸ στηθοσκοπίον,-ου; (*telefoniczna*) *auscultábulum,-i n. (telephónicum);
*auriculāre, -is n.

sluchowy acústicus, 3; audílis,-e; auditīvus, 3; auditorius, 3; ἀκουστικός, 3

sluga domésticus,-i m.; fámulus,-i m.; minister,-tri m.; ministrātor,-ōris m.; sérvitor,-
ōris m.; servus,-i m.; appáritor,-ōris m.; ὁ διάκονος,-ου; ὁ δοῦλος,-ου; ὁ
θεράπων,-οντος; ὁ οἰκέτης,-ου; ὁ ὑπηρέτης,-ου

slup columna,-ae f.; stilus,-i m.; palus,-i m.; pila,-ae f.; pilum,-i n.; colūmen,-īnis n.; ὁ
στῦλος,-ου; ἡ στοά,-ᾶς; ὁ σταυρός,-οῦ; (*cumowniczny*) tonsilla,-ae f.; τὸ
ἐπίγυιον,-ου; (*graniczny*) columna terminalis; términus,-i m.; τὸ μέτρον,-ου

slupek columella,-ae f.; palus,-i n.; τὸ στυλίδιον,-ου

slusznie iuste, recte, sane, mérito, vere; δικαίως; καλῶς; ὀρθῶς

Amittit mérito proprium, qui alienum appetit.

slusznosc aequitas,-ātis f.; aequum,-i n.; iustitia,-ae f.; ratio,-ōnis f.; réctitas,-ātis f.;
rectitūdo,-īnis f.; ἡ ἐπιείκεια,-ας; ἡ ἀναλογία,-ας; ἡ εὐθύτης,-ητος; ἡ
δικαιοσύνη,-ης

sluszny aequus, 3; consentáneus, 3; iustus, 3; legítimus, 3; rationālis,-e; rectus, 3;
sanus, 3; verus, 3; δίκαιος, 3

Fácilis omnes, cum valēmus, recta consilia aegrōtis damus.

sluzalczy sérvilis,-e; δουλοπρεπής,-ές

sluzaca ancilla,-ae f.; doméstica,-ae f.; fámula,-ae f.; ministra,-ae f.; serva,-ae f.; ἡ
ὑπηρέτρια,-ας; ἡ δούλη,-ης; ἡ παιδίσκη,-ης

sluzacy 1. p. **sluga**; 2. (**przym.**) ministrans,-antis; (in)serviens, -entis; servitiālis,-e;
λάτριος, 3; ὑπηρετικός, 3

sluzba officium,-ii n.; servitium,-ii n.; sérvitus,-ūtis; servitūdo, -inis f.; m.; munus,-
ēris n.; famulātus,-us m.; ἡ λατρεία,-ας; ἡ διακονία,-ας ὑπηρεσία,-ας; ἡ
θεραπεία,-ας

sluzbowy officiālis,-e; ὑπηρετικός, 3

sluzebnosc ministerium,-ii n.; ἡ ὑπηρεσία,-ας; ἡ διακονία,-ας

sluzyc (de)servio, 4, -īvi, -ītum (inservīre); fámulor, 1, -ātus sum; (ad)ministro, 1, -āvi, -
ātum; δουλεύω; δουλῶ; λατρεύω; διακονέω; λειτουργέω; ὑπηρετέω;
ὠφελέω

Non potestis Deo servīre, et mammōnae. Veni ministrāre, non ministrāri.

s. **do czegoś** pertinēo, 2, -tinui, -tentum *ad alqd*; χρησιμεύω

s. **w jeździe** equo merēo, 2, -ui, -itum; equo stipendia facio, 3, feci, factum; ἵππεύω

s. **w wojsku** stipendia facio, 3, feci, factum; mílito, 1, -āvi, -ātum; στρατεύομαι

slychać audior, 4, -itus sum; ἀκούομαι

slynać céleber,-bris,-bre sum, esse, fui; claresco, 3, -ui, - ; praelucēo, 2, - ; κλέομαι;
κλήζομαι

slynnny céleber,-bris,-bre; famōsus, 3; ínclitus, 3; ínclutus, 3; notus, 3; κλεινός, 3;
κλυτός, 3; ὀνομαστός, 3

slyszalnosc audibílitās,-ātis f.; ἡ ἀκουσιότης,-ητος

słyszalny audibīlis,-e; ἀκούσιμος, 3; ἀκουστός, 3
słyszeć audio, 4,-īvi,-ītum; ἀκούω
s. = **dowiedzieć się** comperio, 4,-peri,-pertum; γινώσκω
słyszenie auditio,-ōnis f.; ἡ ἀκουσις,-εως
smaczny gustābīlis,-e; sāpidus, 3; saporifer, 3; γευστικός, 3; ἡδύς,-εῖα,-ύ
smacznego! bene sapiat!
smagać flagello, 1,-āvi,-ātum; fūstigo, 1,-āvi,-ātum; mástigo, 1,-āvi,-ātum; μαστίζω;
μαστιγόω
smaganie flagellatio,-ōnis f.; fustigatio,-ōnis f.; ἡ μαστίγωσις,-εως
smagły olivastrus, 3; ἐλαιόχρoος,-ον; φαιός, 3
smak gustus,-us m.; gustatio,-ōnis f.; gustātus,-us m.; sapor,-ōris m.; subtīlitas,-ātis f.;
sal, salis m.n.; τὸ γεῦμα,-ατος; ἡ γεῦσις,-εως
De gústibus non est disputandum.
~ **cierpki** acritūdo,-īnis f.; ~ **gorzki** amaritūdo,-īnis f.; ~ **kwaśny** austérītas,-ātis
f.; sapor ácidus; ~ **słodki** dulcēdo,-īnis f.; ~ **słony** salsitūdo,-īnis f.; salcēdo,-īnis f.
smakolyk dulcia,-ōrum n.pl.; cuppediae,-arum f.pl.; τὸ γλύκασμα,-ατος; τὰ
βομβυλεύματα,-ων
smakosz gustātor,-ōris m.; gumia,-ae m.f.; gulōsus,-i m.; ὁ γευστής,-οῦ; ὁ
λαφύκτης,-ου; ὁ ὀψοφάγος,-ου
smakować (de)gusto, 1,-āvi,-ātum; gustu libo, 1,-āvi,-ātum; γεύομαι
smakowanie degustatio,-ōnis f.; ἡ γεῦσις,-εως
smakowity saporitus, 3; saporōsus, 3; ἀγαυρός, 3; λαρός, 3
smakowy gustatorius, 3; γευστικός, 3
smalec adeps,-īpis m.f.; axungia,-ae f.; τὸ λίπος,-εος
smar lubríficans,-antis f.; vernix,-icis f.; τὸ λίπασμα, -ατος
smark mucus,-i m.; ὁ λέμφος,-ου
smarkaty muculentus, 3; mucōsus, 3; λέμφος, 3
smarować alqd alqa re (al)lino, 3,-livi (-levi)-litum (oblinēre, circumlinēre); linio,
4,-īvi,-ītum; lúbrico, 1,-āvi,-ātum; ungo, 3, unxi, unctum; ἀλείφω; χρίζω; χρίω
smarowanie illinitio,-ōnis f.; unctio,-ōnis f.; lubricatio,-ōnis f.; ἡ ἀλειψις,-εως; ἡ
χρῖσις,-εως
smażenie frictio,-ōnis f.; tostio,-ōnis f.; ἡ στάθεισις,-εως; ὁ τηγανισμός,-οῦ
smażony frictus, 3; frixus, 3; tostus, 3; σταθευτός, 3; τηγανιστός, 3
smazyć frigo, 3, frixi, frictum (frixum); torrēo, 2, torruī, tostum; inasso, 1,-āvi,-ātum;
σταθεύω; τηγανίζω
smętny maestus, 3; tristis,-e; λυγρός, 3; σκυθρωπός, 3
smok draco,-ōnis m.; dracaena,-ae f.; ὁ δράκων,-οντος
smolić oppico, 1,-āvi,-ātum; πισσόω
smolny resinōsus, 3; πισσήρες,-ες
smoła bitūmen,-īnis n.; pix,-cis f.; resina,-ae f.; ἡ πίσσα,-ης

smołować óppico, 1, -āvi, -ātum; πισσοκοπέω

smołowaty píceus, 3; πισσοειδής, -ές

smrodzić 1. (śmierdzieć) foetō, 2, -ui, - ; βδέω; δυσωδέω; **2. (puszczać wiatry)**

pedo, 3, pépedi, peditum; βδέω; πέρδομαι

smród foetor, -ōris *m.*; putor, -ōris *m.*; odor, -ōris *m.* malus (pedus, taeter); ὁ βδόλος, -ου; ἡ δυσωδία, -ας; ἡ κακωδία, -ας; ὁ βρῶμος, -ου

smucić addoloro, 1, -āvi, -ātum; afflicto, 1, -āvi, -ātum; contristo, 1, -āvi, -ātum; λυπέω; (**s. się**) maerō, 2, -ui, - ; (con)tristor, 1, -ātus sum; πενθέω; ἀδημονέω;

κακοπαθέω; στυγνάζω; πενθέω; λυπέομαι

smuga striga, -ae *f.*; lineamentum, -i *n.*; ὁ μάλωψ, -ωπος

smugowaty striatus, 3; μωλωπειδής, -ές

smukłość gracílitas, -ātis *f.*; tenúitas, -ātis *f.*; ἡ χάρις, -ιτος

smukły grácilis, -e; ténuis, -e; χαρίεις, -εσσα, -εν; ἀπαλός, 3; ἀραιός, 3; σκληφρός, 3; ταναός, 3

smutek aerumna, -ae *f.*; angor, -ōris *m.*; desolatio, -ōnis *f.*; luctus, -us *m.*; maeror, -ōris *m.*; maestitia, -ae *f.*; tristitia, -ae *f.*; ἡ λύπη, -ης; ἡ κατήφεια, -ας; τὸ πένθος, -εος

Dies levat luctum.

smutny funestus, 3; maestus, 3; miser, 3; miserábilis, -e; núbilus, 3; tristis, -e;

luctuōsus, 3; λυπούμενος, 3; κατηφής, -ές; σκυθρωπός, 3; λυγρός, 3

smyczek pulsábulum, -i *n.*; plectrum, -i *n.*; τὸ πλῆκτρον, -ου

smykalka inclinatio, -ōnis *f.*; ingenium, -ii *n.*; ἡ νεῦσις, -εως

snop garba, -ae *f.*; mánuā, -ae *f.*; merges, -itis *f.*; ἡ ἄμαλλα, -ης; ὁ οὔλος, -ου

snopek manípŭlus, -i *m.*; ἡ δέσμη, -ης

snuć filo, 1, -āvi, -ātum; νέω

snycerz incīsor, -ōris *m.*; ὁ τορευτής, -οῦ

sobek *egoista, -ae *m.*; ὁ φίλαυτος, -ου

sobota dies, -ei Saturni; sá(b)atum, -i *n.* (*też plur.*); sabbatismus, -i *m.*; τὸ σάββατον, -ου; ὁ σαββατισμός, -οῦ

sobotni sabbáticus, 3; sabbatarius, 3; σαββατικός, 3

sobowtór alter ego (*gen. alterius mei*); τὸ διάλλαγμα, -ατος

sobór concilium, -ii *n.*; ἡ σύνοδος, -ου

socha áratrum, -i *n.*; dentale, -is *n.*; τὸ ἄροτρον, -ου

socjalny sociālis, -e; κοινωνικός, 3

soczewica ervum, -i *n.*; lens, -ntis *f.*; ὁ φακός, -οῦ

soczewka lens, -ntis *f.*; lenticŭla, -ae *f.*; ὁ φακός, -οῦ

~ **rozpraszająca** lens divergens; ~ **skupiająca** lens convergens; **wklęśła** lens concāva; ~ **wypukła** lens convexa

soczewkowy lenticularis, -e; φακώδης, -ες

soczysty succulentus, 3; sucōsus, 3; sŭcidus, 3; ἔγχυλος, -ον; πιαρός, 3; ἀπαλός, 3

soda natrium, -ii *n.* bicarbónicum; τὸ νίτρον, -ου

sodomia sodomia,-ae *f.*; ἡ ζωοφιλία,-ας

sodowy natronatus, 3; νιτρικός, 3; νιτρόδης,-ες

sofa lectūlus,-i *m.*; sponda,-ae *f.*; stibadium,-ii *n.*; ἡ στρωμνή,-ῆς; ἡ κλίνη,-ης; ἡ ἀνάκλιτρα, -ας

sojusz foedus,-ēris *n.*; ὁ ἀρθμός,-οῦ; ἡ συμμαχία,-ας

sojuszniczy foederatus, 3; σύμμαχος,-ον

sojusznik foederatus,-i *m.*; ὁ σύμμαχος,-ου

sok suc(c)us,-i *m.*; ὁ χυλός,-οῦ; ὁ χυμός,-οῦ

sokół falco,-ōnis *m.*; ἡ ἄρπη,-ης; ὁ κίρκος,-ου

Sol Sol,-is *m.*; Ἡλῖος,-ου

"Słońce", rzymski odpowiednik greckiego boga Heliosa.

solanka 1. (źródło) fons,-ntis *m. mineralis*; ἡ ἀλυκίς,-ίδος; **2. (kąpiel)** bálneum,-i *n. salsum*

solenizant *sollemnisans,-antis *m.*; ὁ ἑορταστικός, -οῦ

soleenny (*uroczysty*) sollemnis,-e; ἑορταστικός, 3

solíc salo, 1, -āvi, -ātum; salio, 4, salii, salitum; sallo, 3, salli, salsum; salso, 1, -āvi, -ātum; ἀλίζω

solidarność solidārītas,-ātis *f.*; ἡ κοινωνία,-ας; ἡ συμπαράστασις,-εως

solidarny solidaris,-e; unanimis,-e; κοινωνικός, 3; συμπαραστάτης,-ες

solidaryzować się solidaris sum, esse, fui; *alicui* consentio, 4,-sensi,-sensum; συμπαραστατέω

solidność sólídītas,-ātis *f.*; ἡ στερεότης,-ητος

solidny sólídus, 3; στερεός, 3; πηγός, 3; p. silny

solista solitarius,-ii *m.*; monodiarus,-ii *m.*; ὁ μοναχός, -οῦ; ὁ μόνωδος,-ου

soliter taenia,-ae *f.*; ἡ ταινία,-ας

solniczka salīnum,-i *n.*; salillum,-i *n.*; ἡ ἀλατιέρα,-ας

solny salarius, 3; salīnus, 3; ἀλυκός, 3; (*kwasy*) ácidum,-i *n. hydrochlóricum*

solo solo; μοναχῶς

solony salsus, 3; ἀλιστός, 3

solectwo scultetia,-ae *f.*; ἡ κωμαρχία,-ας

soltys scultetus,-i *m.*; ὁ κωμάρχης,-ου

sonata *sonata,-ae *f.*; ἡ ᾠδή,-ῆς

sonda *sonda,-ae *f.*; itinerarium,-ii *n.*; specillum,-i *n.*; cátheter,-ēris *m.*; ἡ μήλη,-ης; ἡ μηλωτίς,-ίδος; ὁ καθετήρ,-ῆρος

sondować explōro, 1, -āvi, -ātum; inquirō, 3, -sīvi, -sītum; μηλόω; βολίζω

sopel stiria,-ae *f.*; τὸ πηγμα,-ατος

sortować sortio, 4, -īvi, -ītum; séparo, 1, -āvi, -ātum; κληρουχέω; κληρόω; (*tabliczki do głosowania*) diribēo, 2, -ribui, - ; ψηφίζω

sortowanie sortitio,-ōnis *f.*; ἡ κλήρωσις,-εως

sos embamma,-atis *n.*; ius, iūris *n.*; iurulentia,-ae *f.*; liquāmen,-īnis *n.*; τὸ βάμμα,-ατος; (*miēsny*) brodium,-ii *n.*; sarum,-i *n.*; muria,-ae *f.*

sosna pinus,-i *f.*; pinus,-us *f.*; ἡ κῶνος,-ου; ἡ πεύκη,-ης; ἡ πίτυς,-υος

sosnowy pineus, 3; πεύκινος, 3

sowa cavannus,-i *m.*; nóctua,-ae *f.*; úlula,-ae *f.*; bubo,-onis *f.*; ἡ γλαῦξ, γλαυκός

sowity abundans,-antis; amplus, 3; largus, 3; εὐμετάδοτος,-ον

sól sal, salis *m.n.*; ὁ ἅλς, ἅλός; τὸ ἅλας,-αδος

Cum grano salis. Bonum est sal; si autem sal evanúerit, in quo condiētur? Vitae sal amicitia.

spacer (de)ambulatio,-ōnis *f.*; ὁ περίπατος,-ου; ἡ περιπάτησις,-εως

spacerować (de)ámbulo, 1,-āvi,-ātum; ἐμβατεύω; περιπατέω

spaczenie perversio,-ōnis *f.*; depravatio,-ōnis *f.*; ἡ σκολίωσις,-εως

spaczyć deprāvo, 1,-āvi,-ātum; pervertō, 3,-verti,-versum; κακύνω; σκολιόω

spaczony depravatus, 3; perversus, 3; incurvus, 3; σκολιός, 3

spać dormio, 4,-īvi,-ītum; dórmito, 1,-āvi,-ātum; somnio utor, 3, usus sum; καθεύδω; κοιμάομαι; εὔδω; νυστάζω

kłaść się ~ cúbitum (in somnum) eo, ire, ii (ivi) itum; ~ **twardo** arte et gráviter dormitare

spadać deorsum cado, 3, cécidi, casūrus; décido, 3, décidi, -; délabor, 3,-lapsus sum *alqa re*; praecípito, 1,-āvi,-ātum; ruo, 3, rui, rutum; καταπίπτω; πίπτω

spadający cadens,-entis; cadūcus, 3; décidens,-entis; καταπίπτων,-ουσα,-ον

spadek 1. (zmniejszenie) decrescentia,-ae *f.*; ἡ ἐλάττωσις,-εως; **2. (dziedzictwo)**

heréditas,-ātis *f.*; ἡ κληρονομία,-ας; **3. (pochyłość)** proclínitas,-ātis *f.*; ἡ κλίσις,-εως

spadkobierca heres,-ēdis *m.*; ὁ κληρονόμος,-ου

spadzistość declīve,-is *n.*; declívitas,-ātis *f.*; acclívitas,-ātis *f.*; árduum,-i *n.*; ἡ ἐρίπνη,-ης; ὁ κρημνός,-οῦ

spadzisty árduus, 3; clivōsus, 3; (de)clīvis,-e; pronus, 3; abscisus, 3; devexus, 3; praeruptus, 3; πρηνής,-ές; κρημνώδης,-ες; ἀπότομος,-ον

spajać artículo, 1,-āvi,-ātum; agglútino, 1,-āvi,-ātum; coagmento, 1,-āvi,-ātum;

compingo, 3,-pēgi,-pactum; connecto, 3,-nexui,-nexum; coniungo, 3,-nxi,-nctum;

compárgino, 1,-āvi,-ātum; cópulo, 1,-āvi,-ātum; sólido, 1,-āvi,-ātum; συζεύγνυμι;

συνάπτω; συμβιβάζω; συναρτάω; συναραρίσκω; συναρμολογέω; πήγνυμι

spalanie,-enie adustio,-ōnis *f.*; combustio,-ōnis *f.*; conflagratio,-ōnis *f.*; crematio,-ōnis *f.*; deflagratio,-ōnis *f.*; incineratio,-ōnis *f.*; ἡ καῦσις,-εως; ἡ κατάκαυσις,-εως

spalenizna combustūra,-ae *f.*; τὸ κατάκαυμα,-ατος

spalić combūro, 3,-bussi,-bustum (exurēre); (con)crēmo, 1,-āvi,-ātum; κατακαίω; (*s. się*) conflagro, 1,-āvi,-ātum; καταφλέγομαι

spalinowy *combústilis,-e; κατακαυστικός,-όν

spaliny *gas,-is *n.* combústile; τὸ κατάκαυμα,-ατος

spalony adustus, 3; combustus, 3; κατάκαυστος,-ον; κατάφλεκτος,-ον

- spanie** dormitio, -ōnis *f.*; dormitatio, -ōnis *f.*; ἡ κοίμησις, -εως; ὁ ὕπνος, -ου
- sparaliżować** paralīzo, 1, -āvi, -ātum; παραλύω
- sparaliżowany** paralyticus, 3; paralytatus, 3; débīlis, -e; παραλυτικός, 3; παράπληκτος, -ον
- spasiony 1. (gruby)** crassus, 3; obēsus, 3; grossus, 3; σιτευτός, 3; εὐτρεφής, -ές; **2. (np. ląka)** depastus, 3; βεβοσκημένος, 3
- spastyczny** spāsticus, 3; σπαστικός, 3
- spaw** coniunctio, -ōnis *f.*; cōpula, -ae *f.*; ferruminatio, -ōnis *f.*; plumbatio, -ōnis *f.*
- spawać (con)**iungo, 3, -nxi, -nctum; cōpulo, 1, -āvi, -ātum; ~ **metale** ferrúmīno, 1, -āvi, -ātum; plumbo, 1, -āvi, -ātum
- spazm** spasmus, -i *m.*; spasma, -atis *n.*; ὁ σπασμός, -οῦ; ὁ σφαδασμός, -οῦ
- spazmatyczny** spasmāticus, 3; σπασμώδης, -εσ
- specjalista** expertus, -i *m.*; specialisatus, -i *m.*; doctus, -i *m.*; ὁ εἰδικός, -οῦ; ὁ εἰδήμων, -ονος
- specjalizacja** specialisatio, -ōnis *f.*; ἡ ἰδίασις, -εως
- specjalizować się** *speciālisor, 1, -ātus sum; expertus fio, fieri, factus sum; ἰδιάζομαι
- specjalny** speciālis, -e; particularis, -e; peculiaris, -e; singularis, -e; εἰδητικός, 3
- specyficzność** specificācitas, -ātis *f.*; singulārītas, -ātis *f.*; ἡ εἰδοποιία, -ας; ἡ ἰδιότης, -ητος
- specyficzny** specifīcus, 3; singularis, -e; εἰδοποιός, -όν; ἴδιος, 3
- specyfik** specifīcum, -i *n.*; medicamentum, -i *n.*; τὸ εἰδοποιόν, -οῦ
- specyfikacja** specificatio, -ōnis *f.*; ἡ εἰδοποίησις, -εως
- spedycja** expeditio, -ōnis *f.*; ἡ ἀποστολή, -ῆς
- spektakl** spectaculum, -i *n.*; fābula, -ae *f.*; τὸ θέαμα, -ατος
- spekulacja** speculatio, -ōnis *f.*; consideratio, -ōnis *f.*; contemplatio, -ōnis *f.*; ἡ θεωρία, -ας
- spekulować (dogłębnie rozważać)** spēculor, 1, -ātus sum; contemplor, 1, -ātus sum; θεάομαι
- spelunka** spelunca, -ae *f.*; τὸ σπήλαιον, -ου
- spełniać** effīcio, 3, -fēci, -fectum (conficēre, perficēre); exsequor, 3, -secūtus sum; effectuo, 1, -āvi, -ātum; adimplēo, 2, -plēvi, -plētum; ἀνύτω; ἐκτελέω; ἐκτελευτάω; ἐκπληρόω; τελειόω; πληροφοροέω; ποιέω; (s. się) fio, fieri, factus sum; perficior, 3, -fectus sum; γίγνομαι; τελέω; συντελέω; πύμπλημι
- Fiat voluntas tua!**
- spełznąć (szczołać się)** derēpo, 3, -repsi, -; καθέρπω
- sperma** semen, -īnis *n.*; eiāculum, -i *n.*; sperma, -atis *n.*; τὸ σπέρμα, -ατος
- spędzać 1. (odpędzać)** depello, 3, -puli, -pulsum; ábigo, 3, -ēgi, -actum; ἀπελαύνω; **2. (przypędzać)** cogo, 3, coēgi, coactum; προσελαύνω; **3. (zgromadzać)** cólligo, 3, -legi, -lectum; cóngrego, 1, -āvi, -ātum; συνάγω
- s. czas** tempus ago, 3, egi, actum; διάγω; ἄγω; διατρίβω; ποιέω
- s. plód** abortum prónoco, 1, -āvi, -ātum; partum ábigo, 3, -ēgi, -actum; ἀμβλόω
- spiać, spinać** confīgo, 3, -fixi, -fixum; connecto, 3, -nexui, -nexum; compárgino, 1, -āvi, -ātum; συναρτάω

spichlerz granarium,-ii *n.*; hórreum,-i *n.*; proma,-ae *f.*; ἡ ἀποθήκη,-ης; ὁ ῥογός,-οῦ
spiczasty acuminatus, 3; cuspidatus, 3; punctatus, 3; ἀκριώδης,-ες; ἀκμαῖος, 3;
(*góra*) altiugus, 3; ἄκρος, 3

spiekota aestus,-us *m.*; aestas,-ātis *f.*; ardor,-ōris *m.*; canícūla,-ae *f.*; ὁ καύσων,-ωνος
spieniężyc in nummos converto, 3,-verti,-versum; in pecuniam rédigo, 3,-ēgi,-actum;
νομισματίζω

spieniony spúmeus, 3; spumōsus, 3; ἀφρώδης,-ες

spierać się *de alqa re* contendo, 3,-tendi,-tentum; concerto, 1,-āvi,-ātum; discordo, 1,-
āvi,-ātum; dísputo, 1,-āvi,-ātum; lítigo, 1,-āvi,-ātum; rixor, 1,-ātus sum;
λογομαχέω; ἐρίζω; μάχομαι

Duōbus litigántibus tertius gaudet.

spieszyc (się) festīno, 1,-āvi,-ātum; praecélero, 1,-āvi,-ātum; própero, 1,-āvi,-ātum;
vólito, 1,-āvi,-ātum; ἐπιτρέχω; ἐπείγω; σπεύδω; σπουδάζω

spiećie 1. (spinanie) con(n)exio,-ōnis *f.*; compāges,-is *f.*; ἡ σύναψις,-εως; ἡ
συνάρτησις,-εως; **2. (klótnia)** lis,-litis *f.*; rixa,-ae *f.*; ἡ ἔρις,-ιδος

spiętrzenie accumulatio,-ōnis *f.*; congeries,-ei *f.*; ἡ ἐπισώρευσις,-εως

spiętrzyć accúmulo, 1,-āvi,-ātum; ἐπισωρεύω

spiker annuntiātor,-ōris *m.*; locutor,-ōris *m.*; lector,-ōris *m.*; ὁ ἐκφωνητής,-οῦ

spiłować delīmo, 1,-āvi,-ātum; ἐκπρίω

spinacz forceps,-ipis *m.*; fibicūla,-ae *f.*; ὁ καρκίνος,-ου

spinka fibula,-ae *f.*; ἡ ἐνετή,-ῆς; (*do włosów*) acus,-us *f.* comatoria (crinālis)

spirala spira,-ae *f.*; ἡ ἔλιξ,-ικος; ἡ σπεῖρα,-ας

spiralny spirālis,-e; gyratus, 3; helícinus, 3; γυρός, 3; ἑλικτός, 3; σπειρατικός, 3

spirytus *spíritus,-us *m.*; *τὸ οἰνόπνευμα,-ατος

spirytusowy *spirituōsus, 3; *alcohólicus, 3; *οἰνοπνευματικός, 3

spis (re)census,-us *m.*; conscriptio,-ōnis *f.*; descriptio,-ōnis *f.*; inventarium,-ii *n.*;
index,-icis *m.*; tabella,-ae *f.*; commentarius,-ii *m.*; libellus,-i *m.*; album,-i *n.*; ἡ
ἀπογραφή,-ῆς; ὁ κατάλογος,-ου

Index librorum prohibitorum. Index nominum (rerum).

spisać describo, 3,-psi,-ptum (conscribere); *registro, 1,-āvi,-ātum; ἀπογράφω;
ἀναγράφω

spisek conspiratio,-ōnis *f.*; coniuratio,-ōnis *f.*; τὸ ἐπιβούλευμα,-ατος; ἡ συνεδρία,-
ας; ἡ συνωμοσία,-ας

spiskować conspīro, 1,-āvi,-ātum; coniuuro, 1,-āvi,-ātum; ἐπιβουλεύω

spiskowiec conspirātor,-ōris *m.*; coniurātor,-ōris *m.*; ὁ συνωμότης,-ου

spiż aes, aeris *n.*; ὁ χαλκός,-οῦ

Éxegi monuméntum aere perénniús.

spizarnia cella,-ae *f.* penaria; dispensatorium,-ii *n.*; ἡ ἀποθήκη,-ης

spizowy aereus, 3; a(h)én(e)us, 3 χαλκοῦς,-ῆ,-οῦν

splamić 1. (znieslawić) dehonesto, 1,-āvi,-ātum; δυσφημέω; **2. (pobrudzić)** ínquino,

1,-āvi,-ātum; spurco, 1,-āvi,-ātum; máculo, 1,-āvi,-ātum; contámino, 1,-āvi,-ātum;
polluo, 3,-ui,-utum; ἀλισγέω; μολύνω; μιάινω
splamienie contaminatio,-ōnis *f.*; inquinamentum,-i *n.*; maculatio,-ōnis *f.*; pollutio,-
ōnis *f.*; ἡ μίανσις,-εως; τὸ ἀλίσημα,-ατος; ὁ μολυσμός,-οῦ; τὸ μίασμα,-ατος
splatać contēxo, 3,-texui,-textum; connecto, 3,-nexui,-nexum; plecto, 3, plexi
(plexui), plexum; ἰντρίκο, 1,-āvi,-ātum; scirpo, 1,-āvi,-ātum; συμπλέκω; χηλεύω
splądrować denūdo, 1,-āvi,-ātum; devasto, 1,-āvi,-ātum; exspolio, 1,-āvi,-ātum;
depraedor, 1,-ātus sum; (κατ)ἐρημόω; καθαρπάζω
splątanie perplicatio,-ōnis *f.*; confusio,-ōnis *f.*; intricatio,-ōnis *f.*; ἡ ἐμπλοκή,-ῆς; ἡ
ἐπιπλοκή,-ῆς
spleśniały puter,-tris,-tre; εὐρώεις,-εσσα,-εν
spleśnieć putresco, 3, putrui, -, putrefio,-fieri,-factus sum; εὐρωτιάω
splot nexus,-us *m.*; nodus,-i *m.*; plexus,-us *m.*; ἡ πλοκή,-ῆς; ἡ ἔλιξ,-ικος; τὸ
σπείραμα,-ατος
spluwać exspuo, 3,-spui,-spūtum; sputo, 1,-āvi,-ātum; (κατα)πτύω
spluwaczka sputorium,-ii *n.*; τὸ πτυσεῖον,-ου
splacać pénsito, 1,-āvi,-ātum; συντελέω; ἐκτίνω
splaszcząć applāno, 1,-āvi,-ātum; πλατόω
splaszczenie applanatio,-ōnis *f.*; ἡ πλάτωσις,-εως
splaszczony applanatus, 3; πεπλατωμένος, 3
splata pensitatio,-ōnis *f.*; pensio,-ōnis *f.*; ἡ συντέλεια,-ας
splaw fluitatio,-ōnis *f.*; ἡ κατάπλωσις,-εως
splawiać fluito, 1,-āvi,-ātum; καταπλέω
splawny navigábilis,-e; πλευστικός, 3
spłoszyć consterno, 1,-āvi,-ātum; fugo, 1,-āvi,-ātum; ἐμπτήσω
splowiały decoloratus, 3; ἕξανθος,-ον
splýwać défluo, 3,-fluxi,-fluctum; καταρρέω
spocony sudatus, 3; ἰδρωμένος, 3
spoczynek otium,-ii *n.*; (re)quies,-etis *f.*; ἡ ἡσυχία,-ας; ἡ παῦσις,-εως; ἡ σχολή,-ῆς
spoczywać consisto, 3,-stiti; cesso, 1,-āvi,-ātum; otior, 1,-ātus sum; (re)quiesco, 3,-
quiēni,-quiētum; ἡσυχάζω; καταπαύω; ἐπαναπαύομαι
spod desub *z abl.*; κάτωθεν *z gen.*
spodek cussinus,-i *m.*; scutella,-ae *f.*; catillus,-i *m.*; τὸ ὑπόθημα,-ατος
spodenki succintorium,-ii *n.*; subiugar,-aris *n.*; campestre,-is *n.*; hosa,-ae *f.* campestris
spodni inferior,-ius; κατώτερος, 3; νέρτερος, 3
spodnie brac(c)a,-ae *f.* (zwl. plur.); αἱ βράκαι,-ῶν
spodziewać się exspecto, 1,-āvi,-ātum; spero, 1,-āvi,-ātum; *alicuius rei spem habeo*,
2,-ui,-itum; ἐλπίζω; προσδοκάω
Dum spirāmus, sperāmus.
spodziewany exspectatus, 3; speratus, 3; ἐπίελπτος,-ον
spoglądać intúeōr, 2,-tuitus sum; intendo, 3,-tendi,-tentum; prospicio, 3,-spexi,-

spectum (aspicere, inspicere); specto, 1, -āvi, -ātum (*wszystkie z acc.*); oculos conicio, 3, -iēci, -iectum; ἐπιβλέπω; καθοράω; θεωρέω; ἐπισκοπέω

spoić p. spajac

spoiwo commissura, -ae f.; coagmentum, -i n.; cōpula, -ae f.; τὸ ζευγμα, -ατος; ἡ συμφυή, -ῆς

spoistoć cohaesio, -ōnis f.; consistentia, -ae f.; ἡ συναφητότης, -ητος

spoisty cohaesivus, 3; compactus, 3; tenacius, 3; συναφής, -ές

spojenie 1. (połączenie) compago, -inis f.; compages, -is f.; coagmentum, -i n.;

coagmentatio, -ōnis f.; coniunctio, -ōnis f.; coniunctura, -ae f.; ἡ σύμφυσις, -εως; ἡ ἄρμονία, -ας; ὁ ἄρμός, -οῦ; ἡ ζευκτηρία, -ας; ἡ συναφή, -ῆς; **2. (upicie)** madefactio, -ōnis f.; ἡ οἴνοπλήρωσις, -εως

spojówka coniunctiva, -ae f.; ἡ συναφή, -ῆς

spojrzenie aspectus, -us m.; conspectus, -us m.; obtutus, -us m.; species, -ei f.;

τὸ βλέμμα, -ατος; ἡ ὄψις, -εως

spokojny contentus, 3; pacatus, 3; pacificus, 3; quietus, 3; securus, 3; tacit(urn)us, 3; tranquillus, 3; placidus, 3; ἡσύχιος, 3; γαληνός, 3; ἔδραϊος, 3; ἀτάρακτος, -ον; ἡρεμος, 3

Quieta non movēre.

spokój 1. (cisza) quies, -etis f.; quietudo, -inis f.; quietio, -ōnis f.; silentium, -ii n.;

tranquillitas, -ātis f.; ἡ γαλήνη, -ης; ἡ ἡσυχία, -ας; ἡ σιγή, -ῆς; **2.**

(**bezpieczeństwo**) pax, -cis f.; securitas, -ātis f.; ἡ ἀσφάλεια, -ας; ἡ εἰρήνη, -ης;

3. (wypoczynek) otium, -ii n.; (re)quies, -etis f.; ἡ ἡσυχία, -ας; ἡ σχολή, -ῆς; **4.**

(**spokój umysłowy**) tranquillitas, -ātis f.; ἡ ἀταραξία, -ας; ἡ ἡρεμία, -ας

Optimum medicāmen quies est.

spokrewniony consanguineus, 3; συγγενής, -ές

spoliczkować exalapo, 1, -āvi, -ātum; κολαφίζω

społeczeństwo societas, -ātis f.; consortio, -ōnis f. humana; ἡ πολιτεία, -ας; ἡ κοινωνία, -ας

społecznie 1. (wspólnie) communiter, collectivē; κοινωνικῶς; **2. (za darmo)** gratuito, gratis; δωρεάν

społeczność communitas, -ātis f.; conversatio, -ōnis f.; societas, -ātis f.; τὸ πολίτευμα, -ατος; ἡ κοινωνία, -ας

Ubi societas, ibi ius.

społeczny sociālis, -e; πολιτικός, 3; κοινωνικός, 3

Homo est animal sociāle.

spolem coniunctim, coniuncte; ὁμοῦ

spontaniczność spontaneitas, -ātis f.; ὁ αὐτοματισμός, -οῦ

spontaniczny spontaneus, 3; αὐτόματος, 3

spopielanie incineratio, -ōnis f.; ἡ τέφρωσις, -εως

spopielić incinero, 1, -āvi, -ātum; τεφρώω

sporadyczny sporadicus, 3; σπάνιος, 3

sporny controversus, 3; discutibīlis,-e; disputābilis,-e; ἔριστικός, 3

sporo multum; πολύ

sport athlon,-i *n.*; ὁ ἀθλητισμός,-οῦ

sportowiec athlēta,-ae *m.*; ὁ ἀθλητής,-οῦ

sportowy athlēticus, 3; ἀθλητικός, 3

sporządzać conficio, 3,-fēci,-fēctum; condo, 3,-dīdi,-dītum; facesso, 3,-ivi,-itum;
fābrico, 1,-āvi,-ātum; (prae)paro, 1,-āvi,-ātum; τεύχω; διασκευάζω; πορίζω;
ποιέω; καταρτίζω

sporządzenie confectio,-ōnis *f.*; fabricatio,-ōnis *f.*; praeparatio,-ōnis *f.*; ἡ τεῦξις,-εως;
ὁ πορισμός,-οῦ; ἡ διασκευή,-ῆς

sposobność occasio,-ōnis *f.*; opportūnitas,-ātis *f.*; ἡ εὐκαιρία, -ας; ἡ ἀφορμή,-ῆς

sposób modus,-i *m.*; remedium,-ii *n.*; ratio,-ōnis *f.*; via,-ae *f.*; méthodus,-i *f.*; ὁ
τρόπος,-ου; ἡ μέθοδος,-ου; τὸ μέσον,-ου; ἡ τάξις,-εως

Modus vivendi (procedendi, faciendi)

rozmaitymi ~ múltiplici ratione; **w ten** ~ hoc modo, hac ratione; **znaleźć ~ na coś**
remedium *ad alqd* invenio, 4,-vēni,-ventum

spozrzegać 1. (wzrokiem) conspicio, 3,-spexi,-spectum; cónspicor, 1,-ātus sum;
conspecto, 1,-āvi,-ātum; cerno, 3, crēvi, crētum; observo, 1,-āvi,-ātum; percipio,
3,-cēpi,-ceptum; vidēo, 2, vidi, visum; ἀφοράω; διαβλέπω; διοράω; βλέπω;
διασκοπέω; **2. (w duchu)** animadverto, 3,-verti,-versum; θεάομαι; κατανοέω;
3. (odczuciem) sentio, 4, sensi, sensum; αἰσθάνομαι

spozrzeganie observatio,-ōnis *f.*; perceptio,-ōnis *f.*; ἡ ἐπίβλεψις,-εως; ἡ
ἐφόρασις,-εως

spozrzegawczość perspicācitas,-ātis *f.*; acūitas,-ātis *f.*; ἡ ἐφορακότης,-ητος

spozrzegawczy perspicax,-acis; διορατικός, 3

spozrzeżenie perceptio,-ōnis *f.*; observatio,-ōnis *f.*; ἡ ἐφόρασις,-εως; ἡ αἴσθησις,-
εως

spotkać,-ykać obviam *alicui* venio, 4, veni, ventum; *alicui* obvenio, 4,-veni,-ventum;
alicui occurro, 3,-curri,-cursum; παρατυγχάνω; εὐρίσκω; ἀντιβολέω;
συναντέω

Occurrunt hómines, néqueunt occúrrere montes.

s. się z kimś *cum alqo* congredior, 3,-gressus sum; συμβαίνω; συναντάω; ὑπαντάω

s. się przypadkiem *in alqm* incido, 3,-cidi, -; obvio, 1,-āvi,-ātum; συντυγχάνω

spotyka mnie coś (dobrego) *alqd* mihi cóntigt; εὐτυχέω; (złego) *alqd* mihi évenit;
κακοτυχέω

spotkanie obviatio,-ōnis *f.*; constitūtum,-i *n.*; conventio, -onis *f.*; ἡ ἀπάντησις,-εως;
ἡ συντυχία,-ας; ἡ ὑπάντησις, -εως

spotwarzać calumnior, 1,-ātus sum; dehonesto, 1,-āvi,-ātum; δυσφημέω; διαβάλλω;
βλασφημέω

spoufalać się familiaresco, 3,-cui, -; φιλιάζομαι

spowiadać confitenti aurem praebēo, 2,-ui,-itum; ~ **się** peccata confiteōr, 2,-fessus
sum; ἔξομολογέομαι

spowiednik 1. (który się spowiada) paenitens,-entis *m.*; **2. (który spowiada)** confessarius,-ii *m.*

spowiedź confessio,-ōnis *f.*; ἡ ἔξομολόγησις,-εως
Sub sigillo (signo) confessionis.

spowolnienie (re)tardatio,-ōnis *f.*; ἡ βραδύνωσις,-εως

spoza depost *z acc.*; μετὰθεν *z gen.*

spożycie consumptio,-ōnis *f.*; ingestio,-ōnis *f.*; ἡ μετάλημψις,-εως; ἡ
κατανάλωσις,-εως

spożywać (jeść) cenō, 1,-āvi,-ātum; cénito, 1,-āvi,-ātum; consūmo, 3,-sumpsi,-
sumptum; commanduco, 1,-āvi,-ātum; edo, 3, edi, esum; esco, 1,-āvi,-ātum;
vescor, 3; μασάομαι; (κατ)αναλίσκω; τρώγω; ἐσθίω

spożyczczy alimentarius, 3; cibarius, 3; consumptībilis,-e; escarius, 3; τρόφιμος, 3

spód imum,-i *n.*; fundus,-i *m.*; ὁ πύνδαξ,-ακος

spódnica *gunna,-ae *f.*

spójnia cohaerentia,-ae *f.*; cohaerentio,-ōnis *f.*; unio,-ōnis *f.*; ἡ σύνδεσις,-εως

spójnik coniunctio,-ōnis *f.*; cópula,-ae *f.*; ὁ σύνδεσμος, -ου

spóldzielca *cooperātor,-ōris *m.*; συνέταιρος,-ου

spóldzielczość *cooperatio,-ōnis *f.*; ὁ συνεταιρισμός,-οῦ

spóldzielczy *cooperatīvus, 3; συνέταιρος,-ον

spóldzielnia *cooperatīva,-ae *f.*; societas,-ātis *f.* cooperatīva; ἡ συνεταιρία,-ας

spółgłoska cónsonans,-antis *f.*; littera,-ae *f.* cónsonans; τὸ σύμφωνον,-ου

spółka societas,-ātis *f.*; consortium,-ii *n.*; consortio,-ōnis *f.*; ἡ μετουσία,-ας; ἡ
μετοχή,-ῆς

spółkować cóeo,-īre,-ii (-ivi),-itum; cópulo, 1,-āvi,-ātum; fútuo, 3,-ui,-utum;
λαγνεύω

spółkowanie cóitus,-us *m.*; coitio,-ōnis *f.*; concúbitus,-us *m.*; copulatio,-ōnis *f.*;
coniunctio,-ōnis *f.*; futuatio,-ōnis *f.*; ἡ λαγνεία,-ας

Omne animal post cóitum triste est praeter gallum, qui post cóitum cantat.

spór contentio,-ōnis *f.*; controversia,-ae *f.*; dissensio,-ōnis *f.*; dissidium,-ii *n.*;
iurgium,-ii *n.*; certāmen,-īnis *n.*; dimicatio,-ōnis *f.*; lis, litis *f.*; rixa,-ae *f.*; ἡ ἔρις,-
ιδος; ἡ ἐριθεία,-ας; ἡ διαφορά,-ᾶς; ἡ ἀντιλογία,-ας

spóźniać się (re)tardo, 1,-āvi,-ātum; moram facio, 3, feci, factum; χρονίζω;
καθυστερέω; ὀψίζομαι; ὑστερίζω; ὑστερέω

spóźnialski morans,-ntis *m.*; ὁ βραδύτης,-ου

spóźnienie retardatio,-ōnis *f.*; mora,-ae *f.*; ἡ καθυστέρησις,-εως; ὁ ὀψισμός,-οῦ

spóźniony serótinus, 3; ὀψιμος, 3

spracowany defatigatus, 3; κατάκοπτος,-ον; πονηρός, 3; κατάπονος,-ον

spragniony desiderandus, 3; sitibundus, 3; διψητικός, 3; ἐπιθυμητικός, 3

sprawa actio,-ōnis *f.*; actus,-us *m.*; argumentum,-i *n.*; causa,-ae *f.*; factum,-i *n.*; opus,-
ēris *n.*; quaestio,-ōnis *f.*; res, rei *f.*; τὸ πρᾶγμα,-ατος; ἡ πραγματεία,-ας; ἡ
χρεία,-ας; τὸ ζήτημα,-ατος; τὸ ἔργον,-ου

Bis de eādem re non licet. Ne bis de eādem re sit actio. Nemo iudex idóneus in propria causa. Roma locūta, causa finīta.

sprawca actor,-ōris *m.*; auctor,-ōris *m.*; ártifex,-icis *f.*; factor,-ōris *m.*; cónditor,-ōris *m.*; creātor,-ōris *m.*; ὁ δράστης,-ου; ὁ ἐργάτης,-ου; (*przestępca*) reus,-i *m.*; ὁ παράνομος,-ου

sprawdzać constāto, 1,-āvi,-ātum; exámino, 1,-āvi,-ātum; probō, 1,-āvi,-ātum; perquiro, 3,-quisīvi,-quisītum (exquirēre, inquirēre); investīgo, 1,-āvi,-ātum; verífico, 1,-āvi,-ātum; ἐξετάζω; ἐλέγχω

sprawdzanie constatatio,-ōnis *f.*; inquisitio,-ōnis *f.*; verificatio,-ōnis *f.*; examinatio,-ōnis *f.*; exāmen,-īnis *n.*; ἡ ἐξέτασις,-εως; ὁ ἔλεγχος,-ου; ἡ δοκιμασία,-ας

sprawdzian proba,-ae *f.*; verificatio,-ōnis *f.*; exāmen,-īnis *n.*; ὁ ἐξετασμός,-οῦ

sprawiać facio, 3, feci, factum; efficio, 3,-fēcī,-fectum; causo, 1,-āvi,-ātum; cómparo, 1,-āvi,-ātum; procūro, 1,-āvi,-ātum; prodūco, 3,-duxī,-ductum; ποιέω; ἀπεργάζομαι; τεύχω; ἐνεργέω; διαπράττομαι

sprawiedliwość iustitia,-ae *f.*; aequitas,-ātis *f.*; ἡ δικαιοσύνη,-ης; τὸ δικαίωμα, -ατος

Iustitia est: honeste vivēre, suum cuique tribuēre, néminem laedēre. Iustitia fundamentum regnorum. Iustitia non novit patrem nec matrem, solam veritātem spectat. Meminérimus etiam adversus ínfimos iustitiam esse servandam! Fiat iustitia, péreat mundus!

sprawiedliwy iustus, 3; aequus, 3; rectus, 3; ἀθῶος, 3; δίκαιος, 3; δόκιμος, 3; ἔνδικος,-ον; ὀρθός, 3; εὐθύς,-εῖα,-ύ; ἴσος, 3

sprawność hábilitas,-ātis *f.*; dextérītas,-ātis *f.*; strenúitas,-ātis *f.*; ἡ ἐνέργεια,-ας; ἡ ἕξις,-εως

sprawny efficiens,-entis; hábīlis,-e; ἔμπρακτος,-ον

sprawować (*urząd*) magistrātum gero, 3, gessi, gestum; munēre fungor, 3, functus sum; λειτουργέω

sprawowanie gestio,-ōnis *f.*; ἡ λειτουργία,-ας

sprawozdanie relatio,-ōnis *f.*; relatus,-us *m.*; ὁ λόγος,-ου; ὁ ἀπολογισμός,-οῦ; ἡ εὐθύνα,-ης

sprawozdawca relātor,-ōris *m.*; ὁ ἀπολογιστής,-οῦ

sprawunek acquisītum,-i *n.*; commissio,-ōnis *f.*; ἡ ὠνή,-ῆς

sprecyzować praecīdo, 3,-cīdi,-cīsum; ἀκριβόω

sprężać cómprimo, 3,-pressi,-pressum; (co)angustio, 1, -avi,-atum; συμπιέζω; συμπιλέω

sprężanie compressio,-ōnis *f.*; ἡ συμπίεσις,-εως

sprężarka compressor,-ōris *m.*; ὁ συμπιεστήρ,-ῆρος

sprężony compressus, 3; συμπίεστος,-ον

sprężyna 1. (techn.) spira,-ae *f.*; élater,-ēris *m.*; ἡ σπεῖρα, -ας; ἡ ἕλιξ,-ικος; **2.**

(**powód**) impulsus,-us *m.*; causa,-ae *f.*; momentum,-i *n.*; nervus,-i *m.*; ἡ αἰτία,-ας

Nervus belli pecunia. Vectigalia nervi rei publicae. Pecunia est nervus rerum.

sprężystość elasticitas,-ātis *f.*; τὰ νεῦρα,-ων

- sprężysty** *elāsticus*, 3; *recellens*, -*entis*; *νευρώδης*, -*ες*
sprostać *par alicui sum*, *esse*, *fui*; *adaequo*, 1, -*āvi*, -*ātum* *alqd*; *ἵκανόομαι*
sprostować *corrigo*, 3, -*rexi*, -*rectum*; *rectifico*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *ἀνορθόω*
sprostowanie *correctio*, -*ōnis f.*; *rectificatio*, -*ōnis f.*; *modificatio*, -*ōnis f.*; ἡ
ἀνόρθωσις, -*εως*
sproszkować *pulvériso*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *λεπτοποιέω*
sproszkowany *pulveratus*, 3; *pulvereus*, 3; *λεπτός*, 3
sprośny *obscēnus*, 3; *lascīvus*, 3; *impúdicus*, 3; *incestus*, 3; *libidinōsus*, 3;
ἀκόλαστος, -*ον*; *ἀπρεπής*, -*ές*
sprowadzać 1. (np. z zagranicy) *importo*, 1, -*āvi*, -*ātum* (*apportare*, *supportare*);
ínveho, 3, -*vexi*, -*vectum* (*advehēre*, *subvehēre*); *εἰσάγω*; **2. (z góry na dół)**
dedūco, 3, -*duxi*, -*ductum*; *κατάγω*
sprowadzanie 1. (z zagranicy) *importus*, -*us m.*; ἡ *εἰσαγωγή*, -*ῆς*; **2. (z góry na dół)**
deductio, -*ōnis f.*; ἡ *καταγωγή*, -*ῆς*
spróchniały *cariōsus*, 3; *σαπρός*, 3
spróchnieć *cario*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *σαπρίζομαι*
spryciarz *astūtus*, -*i m.*; *versūtus*, -*i m.*; ὁ *στρόφις*, -*ιος*; ὁ *μηχανιώτης*, -*ου*
spryt *ingenium*, -*ii n.*; *astutia*, -*ae f.*; *dexteritas*, -*ātis f.*; *agilitas*, -*ātis f.*; ἡ *μηχάνησις*, -
εως; ἡ *ἰδρεία*, -*ας*
sprytny *ingeniōsus*, 3; *astūtus*, 3; *ágilis*, -*e*; *cállidus*, 3; *hábilis*, -*e*; *versūtus*, 3;
μηχανικός, 3; *ἰδρις*, -*ιος*
sprzączka *fibia*, -*ae f.*; *fībula*, -*ae f.*; ἡ *περόνη*, -*ης*; ὁ *ὄχεύς*, -*έως*
sprzątać 1. (porządkować) *órdino*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *dispōno*, 3, -*sui*, -*situm* (*componēre*);
διατάττω; *κοσμέω*; **2. (zamiatać)** *verro*, 3, *verri*, *versum*; *σαρώω*
sprzeciwi *controversia*, -*ae f.*; *obiectio*, -*ōnis f.*; *oppositio*, -*ōnis f.*; *protestatio*, -*ōnis f.*;
resistentia, -*ae f.*; *improbatio*, -*ōnis f.*; ἡ *ἐναντίωσις*, -*εως*; ἡ *ἀντιλογία*, -*ας*; ἡ
ἀντίρρησις, -*εως*
sprzeciwiać się *contrario*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *obloquor*, 3, -*locūtus sum*; *obsisto*, 3, -*stiti*, - ;
resisto, 3, -*stiti*, - ; *exacerbo*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *contradīco*, 3, -*dixi*, -*dictum*; *recūso*, 1, -
āvi, -*ātum*; *adversor*, 1, -*ātus sum*; *contrasto*, 1, -*stiti*, -*stātum*; *obluctor*, 1, -*ātus sum*;
ἀνθίσταμαι; *ἀντιόομαι*; *ἀνταγωνίζομαι*; *ἀντιλέγω*
sprzeciwiający się *contrarius*, 3; *adversarius*, 3; *ἀντίος*, 3; *ἀντίλογος*, -*ον*
sprzeczać się *altercor*, 1, -*ātus sum*; *contendo*, 3, -*tendi*, -*tentum*; (*con*)*certo*, 1, -*avi*, -
atum; *controversor*, 1, -*ātus sum*; *lítigo*, 1, -*āvi*, -*ātum*; *rixor*, 1, -*ātus sum*; *ἐρίζω*;
μάχομαι; *ἀμφισβητέω*
sprzeczka *altercatio*, -*ōnis f.*; *dissensio*, -*ōnis f.*; *dimicatio*, -*ōnis f.*; *rixa*, -*ae f.*; *iurgium*, -
ii n.; *lis*, *litis f.*; *contentio*, -*ōnis f.*; *controversia*, -*ae f.*; *concertatio*, -*ōnis f.*; ἡ *ἔρις*, -
ιδος; ἡ *λογομαχία*, -*ας*; ὁ *παροξυσμός*, -*οῦ*; ἡ *φιλονεικία*, -*ας*
sprzeczność *collisio*, -*ōnis f.*; *contrastum*, -*i n.*; *contrarietas*, -*ātis f.*; *contrarium*, -*ii n.*;
discrepantia, -*ae f.*; *dissensio*, -*ōnis f.*; *antinomia*, -*ae f.*; *diversi(bili)tas*, -*ātis f.*;
repugnantia, -*ae f.*; ἡ *ἀντινομία*, -*ας*; ἡ *ἀντίθεσις*, -*εως*; ἡ *ἀντίφασις*, -*εως*; ἡ
ἀντίλεξις, -*εως*

sprzeczny contrarius, 3; díscrepans,-antis; incompatíbĭlis,-e; cóllidens,-entis;

ἀντίθετος,-ον; ἀντίλογος,-ον; ἀντίος, 3

sprzed deante z *abl.*; πρόσθεν z *gen.*

sprzedać,-awać (di)vendo, 3,-dīdi,-dītum; véndito, 1,-āvi,-ātum; venundo, 1,-āvi,-ātum; máncipo, 1,-āvi,-ātum; πωλέω; ἀποπρατίζομαι; πιπράσκω

s. w niewolę sub corona vendo, 3,-dīdi,-dītum

iść na sprzedaż veneo,-ire,-ii, -;

sprzedawca vénditor,-ōris *m.*; ὁ πωλητής,-οῦ; ὁπρατήρ,-ῆρος

sprzedawczyni vénditrix,-icis *f.*; ἡ πωλητίς,-ίδος; ἡ πωλήτρια,-ας

sprzedaż venditio,-ōnis *f.*; ἡ πώλησις,-εως; ἡ πρᾶσις,-εως

sprzeniewierzać defraudo, 1,-āvi,-ātum; malversor, 1,-ātus sum; κακουργέω

sprzeniewierzenie 1. (moralne) praevaricatio,-ōnis *f.*; infidélĭtas,-ātis *f.*; corruptio,-ōnis *f.*; ἡ ἀπιστία,-ας; ἡ ἀποστασία,-ας; **2. (finansowe)** defraudatio,-ōnis *f.*; malversatio,-ōnis *f.*; ἡ κακουργία,-ας

sprzegać coniungo, 3,-iunxi,-iunctum; conneco, 3,-nexui,-nexum; praepedio, 4,-īvi,-ītum; συζεύγνυμι

sprzęgło iugum,-i *n.*; iugamentum,-i *n.*; τὸ σύζευγμα,-ατος

sprzęt armamenta,-ōrum *n.pl.*; utensilia,-ium *n.pl.*; supellex,-lectilis *f.*; vasa,-ōrum *n.pl.*; instrumenta,-ōrum *n.pl.*; apparatus,-us *m.*; τὸ ὄπλον,-ου; τὰ σκευάσματα,-ων; ἡ σκευή,-ῆς; τὸ σκεῦος,-εος; τὸ τεῦχος,-εος

sprzężenie (con)iunctio,-ōnis *f.*; ἡ σύζευξις,-εως

sprzężony (con)iugatus, 3; coniunctus, 3; σύζυγος,-ον

sprzyjać favēo, 2, favi, fautum *alicui*; favōro, 1,-āvi,-ātum; (ob)secundo, 1,-āvi,-ātum; cónsulo, 3,-sului,-sultum *alicui*; (ad)iuvo, 1, iuvi, iutum z *acc.*; studēo, 2,-ui, - , *alicui*; θάλπω; βοηθέω

Qui parti civium cónsulunt, partem néglegunt, rem perniciosíssimam in civitātem indūcunt: seditionem atque discordiam. Fortes (audāces) Fortūna ádiuvat.

sprzyjający faustus, 3; propitius, 3; secundus, 3; θαλπτήριος, 3; εὐτυχής,-ές

sprzykrzyć się 1. (stęsknić się) desídero, 1,-āvi,-ātum; ποθέω; **2. (znudziło mnie coś)** taedet, 2, taeduit me *alicuius rei*; βδελύσσομαι

sprzymierzenie (con)foederatio,-ōnis *f.*; societas,-ātis *f.*; ἡ συμμαχία,-ας

sprzymierzeniec (con)foederātus, 3; socius,-ii *m.*; ὁ σύμμαχος,-ου; ὁ ἐπίκουρος,-ου

sprzymierzony (con)foederatus, 3; σύμμαχος,-ον

sprzymierzyć się (con)foedēro, 1,-āvi,-ātum; συμμαχέω

sprzysiąc się coniuro, 1,-āvi,-ātum; conspīro, 1,-āvi,-ātum; συνορκέω

sprzysiężenie coniuratio,-ōnis *f.*; conspiratio,-ōnis *f.*; ἡ συνωμοσία,-ας

spuchnąć intumesco, 3,-tumui, - ; οἰδέω; οἰδαίνω

spuchnięcie tumefactio,-ōnis *f.*; ἡ οἰδησις,-εως; τὸ οἶδμα,-ατος

spuchnięty tumefactus, 3; οἰδαλέος, 3

spulchniać (ziemię) pástino, 1,-āvi,-ātum; ψαφαρόω; σκάλλω

spulchnienie pastinatio, -ōnis *f.*; ψαφάρωσις, -εως
spustoszenie (de)vastatio, -ōnis *f.*; ἐρήμωσις, -εως
spustoszyć devasto, 1, -āvi, -ātum; ἐρημώω
spuszczać demitto, 3, -mīsi, -missum; καταβιβάζω
spuścizna heréditas, -ātis *f.*; ἡ κληρονομία, -ας
spychać détraho, 3, -traxi, -tractum; detrūdo, 3, -trūsi, -trūsum; praecípito, 1, -āvi, -ātum;
κατωθέω
srebrny argénteus, 3; argentarius, 3; ἀργύρεος, 3
srebro argentum, -i *n.*; τὸ ἀργύριον, -ου; ὁ ἄργυρος, -ου
srebrzyć inargento, 1, -āvi, -ātum; ἀργυρόω
srebrzysty argéntinus, 3; ἀργυροειδής, -ές
srogi 1. (dziki) ferox, -ocis; ferus, 3; saevus, 3; trux, -cis; ἄγριος, 3; ἀγρότερος, 3;
ἀνήμερος, -ου; θήριος, 3; **2. (surowy, groźny)** austērus, 3; immītis, -e;
immānis, -e; crudēlis, -e; dirus, 3; sevērus, 3; saevus, 3; trux, -cis; κακός, 3;
αὐστηρός, 3; σκληρός, 3; χαλεπός, 3; **3. (o zimie)** rígidus, 3; παγερός, 3
srogość ferocia, -ae *f.*; ferócity, -ae *f.*; sevérity, -ātis *f.*; saevity, -ātis *f.*; austéritas, -ātis
f.; ἡ αὐστηρία, -ας
sroka pica, -ae *f.*; ἡ κίσσα, -ης
srom cunnus, -i *m.*; vulva, -ae *f.*; pudendum, -i *n.*; loca, -ōrum *npl.* genitalia; τὸ
ὄσχιον, -ου; ὁ κύσθος, -ου
sromotny ignominiōsus, 3; αἰσχρός, 3
sromowy pudendālis, -e; pudendus, 3; vulvaris, -e; कुसथिकός, 3
srożyć się saevio, 4, -īvi, -ītum *in alqm*; grassor, 1, -ātus sum *in alqm*; furo, 3, furui, -;
χαλεπαίνω; μαίνομαι
ssać sugo, 3, -xi, -ctum; suc(c)o, 1, -āvi, -ātum; fello, 1, -āvi, -ātum; βδάλλω; μυζάω;
(piers) mammo, 1, -āvi, -ātum; lacto, 1, -āvi, -ātum; θηλάζω
ssak mammāle, -is *n.*; mammifērus, -i *m.*; ὁ θηλάζων, -οντος
ssanie exsuc(c)atio, -ōnis *f.*; suctio, -ōnis *f.*; ἡ μύζησις, -εως; ἡ βδάλσις, -εως; (piersi)
mammatio, -ōnis *f.*; lactatio, -ōnis *f.*; ὁ θηλασμός, -οῦ
ssawka exsuccātor, -ōris *m.*; hausterium, -ii *n.*; ἡ βδέλλα, -ης
stabilizacja stabilisatio, -ōnis *f.*; ἡ στάσις, -εως
stabilizować stabíliso, 1, -āvi, -ātum; consólido, 1, -avi, -atum; stabilio, 4, -īvi, -ītum;
ἴστημι; στηρίζω
stabilizator stabilisātor, -ōris *m.*; ὁ στατικήρ, -ήρος
stabilny stábilis, -e; fortis, -e; immóbilis, -e; ἔδραϊος, 3; στατικός, 3; στάσιμος, 3;
ἀμετακίνητος, -ον;
stacja statio, -ōnis *f.*; mansio, -ōnis *f.*; ὁ σταθμός, -οῦ; (pocztowa) mutatio, -ōnis *f.*;
(kolejowa) *statio ferriviaria; *hamaxostichi statio; *ὁ σιδηροδρομικός σταθμός
stacjonarny stationarius, 3; στάσιμος, 3
stacjonować in statione sum, esse, fui; ἴσταμαι

- staczać** (*w dół*) devolvo, 3,-volvi,-volūtum; κατελίσσω
s. **bitwę** conflīgo, 3,-flixi,-flictum; proelium committo, 3,-misi,-missum; pugnam pugno, 1,-āvi,-ātum; ἀγωνίζομαι; πολεμέω
s. **bitwę rozstrzygającą** proelio (acie) decerno, 3,-crēvi,-crētum; decerto, 1, -avi,-atum
s. **walkę** pugno, 1,-āvi,-ātum; παλαίω
s. **wojnę** bellum gero, 3, gessi, gestum; πολεμίζω
- stać** sto, 1, steti, statūrus; consisto, 3,-stiti, -; ἵσταμαι; στήκω
s. **na czele** praesum,-esse,-fui *alicui*; principatum tenēo, 2, tenui, tentum; praesto, 1,-stīti,-stītum (-statum); προστατέω; προΐστημι
s. **na kotwicy** in āncoris sum, esse, fui; ὀρμίζομαι
s. **obożem** castra habēo, 2,-ui,-itum; in castris sum, esse, fui; στρατοπεδεύω
s. **opodal** obsto, 1,-stiti,-statūrus; παρίσταμαι
s. **otworem** patēo, 2,-ui; ἀνοίγνυμαι
s. **przy alicui** asto, 1,-stiti; assisto, 3, astiti (adstiti); προσίσταμαι
s. **po czyjejs stronie** cum alqo sentio, 4, sensi, sensum; συνίσταμαι
s. **wyżej od alicui** praesto, 1,-stīti,-stītum (-statum); ὑπερίσταμαι
s. **się (zdarzyć się)** fio, fieri, factus sum; evenio, 4,-vēni,-vēntum; ἄccido, 3, ἄccidi,-; γίγνομαι; τελέω
s. **się mocnym** invalesco, 3,-valui; ἐπισχύω
s. **się czyjąs własnością alicuius** fio, fieri, factus sum
s. **się zgubą** exitio (perniciei) sum, esse, fui
stój! consistē! manē! siste gradum! sta!; ἵστασο; ~ **mnie na coś** possum (queo) alqd facēre
- stadion** stadium,-ii *n.*; τὸ στάδιον,-ου
stadium stadium,-ii *n.*; tempus,-ōris *n.*; gradus,-us *m.*; phasis,-is *f.*; τὸ στάδιον,-ου; ἡ φάσις,-εως
stadnina equitium,-ii *n.*; ἡ ἵπποφορβία,-ας
stadny gregarius, 3; νομευτικός, 3; ποιμνήϊος, 3
stado armentum,-i *n.*; grex,-gis *m.*; ἡ ποίμνη,-ης; τὸ ποίμνιον,-ου; τὸ νόμευμα,-ατος; ἡ ἀγέλη,-ης
stagnacja stagnatio,-ōnis *f.*; ἡ στάσις,-εως
staja (*ok. 200 m.*) stadium,-ii *n.*; τὸ στάδιον,-ου
stajenny calo,-ōnis *m.*; ὁ ἵπποκόμος,-ου
stajnia equīle,-is *n.*; praesēpe,-is *n.*; stābulum,-i *n.*; ἡ ἐρκάνη,-ης; ὁ σπαθμός,-οῦ
stal acciarium,-ii *n.*; ἄdamas,-antis *m.*; chalybs,-ybis *m.*; ὁ χάλυψ,-υβος; ὁ ἀδάμας,-αντος; τὸ στόρωμα,-ατος
stalagmit stalágmitus,-i *m.*; ὁ σταλαγμός,-οῦ
stalaktyt staláctitus,-i *m.*; ὁ σταλακτός,-οῦ
stale constanter, iuge, semper; ἀεί; ἐμπέδως; συνεχῶς
stalownia adamantarium,-ii *n.*; officina,-ae *f.* chalybeia; τὸ ἀδαμαντήριον,-ου

stalowy adamantālis,-e; adamántinus, 3; chalybeius, 3; ἀδαμάντινος, 3

stalówka pénninus,-i *m.*; cáлами (stili) apex,-icis *m.*

stalocieplność homoeothermia,-ae *f.*; ἡ ὁμοιοθερμία,-ας

stalocieplny homoeothermālis,-e; ὁμοιοθέρμης,-ες

stałość constantia,-ae *f.*; obstinatio,-ōnis *f.*; stabiłitas,-ātis *f.*; solíditas,-ātis *f.*;

fírmitas,-ātis *f.*; grávitas,-ātis *f.*; ἡ προσκαρτέρησις,-εως; τὸ στερέωμα,-ατος;

ἡ στερεότης,-ητος; ἡ εὐστάθεια,-ας; ἡ σταθερότης,-ητος; ἡ συνέχεια,-ας

stały constans,-antis; fixus, 3; pérmanens,-entis; sólidus, 3; stábilis,-e; stationarius, 3;

fírminus, 3; certus, 3; ἀμετακίνητος,-ον; βέβαιος, 3; ἔδραϊος, 3; σταθερός, 3;

στατός, 3; συνεχής,-ές

stamtąd illim, illinc; ἐκεῖθεν; τουτῶθεν

stan condicio,-ōnis *f.*; constitutio,-ōnis *f.*; locus,-i *m.*; *situatio,-ōnis *f.*; status,-us *m.*;

res, rei *f.*; ἡ στάσις,-εως; ἡ σχέσις,-εως; ἡ ἕξις,-εως; ἡ κατάστασις,-εως

In statu nascendi. In statu quo ante.

~ **obecny** status hodiernus; **w tym** ~ his rebus; rebus sic stántibus; in tali témpore;

hoc in témpore; **przywrócić do dawnego** ~ in pristīnum statum restituo, 3,-ui,-

ūtum; **nie jestem w ~ to zrobić** non sum potis hoc facēre

stanąć sto, 1, steti, statūrus; consisto, 3,-stiti, -, (insistēre, subsistēre, resistēre); cesso,

1,-āvi,-ātum; ἵσταμαι; παραγίγνομαι

s. naprzeciw (*w bitwie*) signa converto, 3,-verti,-versum; ἀνθίσταμαι

s. obok alicui assisto, 3, astiti (adstiti); παρίσταμαι

s. obozem castra pōno, 3, posui, pōsitum; στρατοπεδέω

s. na przeszkodzie obsto, 1,-stiti,-staturus; ἔμποδίζω

s. pod bronią arma capio, 3, cepi, captum; ὀπλίζομαι

standard norma,-ae *f.*; typus,-i *m.*; ὁ τύπος,-ου

standardowy normālis,-e; typicus, 3; τυπικός, 3

stangret plaustrarius,-ii *m.*; raedarius,-ii *m.*; ὁ ἄμαξεύς,-έως; ὁ ἡνιοστρόφος,-ου

stanie status,-us *m.*; statio,-ōnis *f.*; ἡ στάσις,-εως

stanieć depretior, 1,-ātus sum; εὐτελίζομαι

stanik capitium,-ii *n.*; mamillāre,-is *n.*; strophium,-ii *n.*; τὸ στρόφιον,-ου

stanowczość stabiłitas,-ātis *f.*; fírmitas,-ātis *f.*; resolutio,-ōnis *f.*; ἡ καρτερία,-ας

stanowczy resolūtus, 3; stábilis,-e; fortis,-e; haud dubius, 3; καρτερός, 3

stanowić constituo, 3,-stitui,-sitūtum; facio, 3, feci, factum; συνίστημι

stanowisko munus,-ēris *n.*; locus,-i *m.*; positio,-ōnis *f.*; stagium,-ii *n.*; status,-us *m.*;

statio,-ōnis *f.*; ἡ στάσις,-εως ἡ ἀξίωσις,-εως; ἡ θέσις,-εως; ὁ τόπος,-ου

starać się 1. (usiłować) conor, 1, -atus sum; enītor, 3, -nīsus (-nixus) sum; contendo,

3,-tendi,-tentum (-tensum); ἐπιχειρέω; ἐνεργέω; **2. (dbać)** studēo, 2,-ui *alicui*

rei; operam *alicui rei* do, 1, dedi, datum; curo, 1,-āvi,-ātum *alqd*; ἀσκέω; ἐπιμελ

έομαι; ἐπιτηδεύω; σπουδάζω; **3. (ubiegać się o co)** peto, 3,-ivi,-itum *alqd*; ὁρ

έγομαι; **4. (troszczyć się)** (ac)curo, 1,-āvi,-ātum *alqd*; cónsulo, 3,-sului,-sultum

alicui; prospicio, 3, spexi,-spectum; providēo, 2,-visi,-visum *alicui rei*; ἐπιμελ

έομαι; περιεργάζομαι; άσφαλίζομαι; μελετάω; θεραπέω

~ **wszelkimi sposobami** summā ope niti; ~ **o czyjąś przyjaźń** amicitiam *alicuius* appetēre

staranie cura,-ae *f.*; curatio,-ōnis *f.*; diligentia,-ae *f.*; ópera,-ae *f.*; sollicitūdo,-īnis *f.*; tutēla,-ae *f.*; ή έπιμέλεια,-ας; ή άσφάλεια,-ας; ή έπικουρία,-ας; ή θεραπεία,-ας; ή μελέτη,-ης; ή σπουδή,-ής

starannie accurāte, diligenter, exquisīte, sėdulo; έπιμελώς; άκριβώς

staranność accuratio,-ōnis *f.*; diligentia,-ae *f.*; industria,-ae *f.*; ή άκρίβεια,-ας; ή σπουδή,-ής

staranny accurātus, 3; cautus, 3; curiōsus, 3; dilīgens,-entis; sollicitus, 3; sėdulus, 3; άκριβής,-ές; περίεργος,-ον; φιλόστοργος,-ον

starcie collisio,-ōnis *f.*; certāmen,-īnis *n.*; ό άγών,-ώνος

starczać suppėdito, 1,-āvi,-ātum; sėppeto, 3,-īvi,-ītum; sufficio, 3,-fēcī,-fēc̄tum; έπαρκέω

starczy sėnīlis,-e; γηραλέος, 3; γεροντικός, 3; πρεσβυτικός, 3

starodawny antiquus, 3; ánticus, 3; anicularis,-e; (per)vetus,-ėris; priscus, 3; prīstinus, 3; vetustus, 3; άρχαίος, 3; παλαιός, 3

staromodny vetustātus, 3; obsolėtus, 3; παλαιός, 3; άρχαιότροπος,-ον

starosta praefectus,-i *m.*; ό προστάτης,-ου

starostwo praefectūra,-ae *f.*; ή προστασία,-ας

starościna (*wesela*) prónuba,-ae *f.*; ή παρανυμφή,-ής

starość senecta,-ae *f.*; senectus,-ūtis *f.*; senīlitas,-ātis *f.*; senium,-ii *n.*; vetustas,-ātis *f.*; τò γήρας, γήραος; τò παλαιότητας,-ητος

Ignavia corpus hebētat, labor firmat; illa matūram senectūtem, hic longam adulescentiam reddit. Tábida cónsumit ferrum lapidemque vetustas; nullaque res maius témpore robur habet. Ventūrae mémores iam nunc estóte senectae! Senectūtem ut adipiscantur, omnes optant, eandem accūsant adeptam.

staroświecki vetustatus, 3; obsolėtus, 3; priscus, 3; άρχαιοειδής,-ές

starożytność antíquitas,-ātis *f.*; ή άρχαιότητας,-ητος

starożytny antiquus, 3; priscus, 3; vetustus, 3; άρχαίος, 3; παλαιός, 3

Antiqua quae nunc sunt, fuērunt olim nova.

starszeństwo 1. (pierwszeństwo) primātus,-us *m.*; priórītas,-ātis *f.*; τò πρωτεϊον,-ου;

2. (wśród rodzeństwa) primogenitūra,-ae *f.*; ή πρωτογονία,-ας; **3. (pod**

względem wieku) maiores,-um *m.pl.* natu (aetate); τò πρεσβεϊον,-ου; **4. (w**

dostojęństwie) maiorātus,-us *m.*; maiórītas,-ātis *f.*; superiórītas,-ātis *f.*; ή

πρεσβεία,-ας

starszy (*wiekem, dostojęństwem*) grandaevus, 3; maior,-ius; maiúscūlus, 3; senior,-ius; vetustior,-ius; vétūlus, 3; πρεσβύτερος, 3; πρῶτος, 3

starszyzna maiores,-um *m.pl.* natu; seniores,-um *m.pl.*; senatus,-us *m.*;

τò πρεσβυτέριον,-ου; οί μεγιστάνες,-ων; οί πρεσβύτεροι,-ων; ή γερουσία,-ας

start incipientia,-ae f.; initium,-ii n.; ἡ ἀπαρχή,-ῆς; ἡ ἄφεις,-εως

startować 1. (zaczynać) incipio, 3,-cēpi,-ceptum; ἀπάρχομαι; **2. (uczestniczyć)** participo, 1,-āvi,-ātum; μετέχω

starucha vêtula,-ae f.; ἡ γραΐς,-ΐδος

staruszek senex,-is m.; vêtŭlus,-i m.; τὸ γερόντιον,-ου

staruszka anus,-us f.; ânula,-ae f.; senícŭla,-ae f.; senecta,-ae f.; vêtula,-ae f.; ἡ γραΐα,-ας; ἡ πρεσβŭτις,-ιδος

stary senectus, 3; sênĭlis,-e; senex, senis; veter(a)nus, 3; vêtŭlus, 3; vetus,-ĕris; vetustus, 3; grandis,-e; aetate provectus, 3; annŏsus, 3; πρεσβυτικός, 3; ἀρχαῖος, 3; παλαιός, 3

Laudāmus vĕteres, sed nostris ūtimur annis.

starzec avus,-i m.; senex,-is m.; senior,-ŏris m.; ὁ γέρων,-οντος; ὁ πρεσβŭτης,-ου; ὁ πρέσβυς,-εως

Senex serit árbores, quae álteri saeculo prosint.

starzec się antiquor, 1,-ātus sum; (con)senesco, 3, senui, -; senĕo, 2, senui, -; veterasco, 3,-cui, -; vetustor, 1,-ātus sum; aetate procĕdo, 3,-cessi,-cessum; senectŭtem adipiscor, 3, adeptus sum; γεροντιάω; παλαιόομαι; γηράσκω

Qui non assuescit virtŭti, cum iuvenescit, a vitiis nescit deflĕctere, quando senescit.

starzenie się (in)senescentia,-ae f.; ἡ γήρανσις,-εως

starzyzna scruta,-ŏrum n.pl.; τὰ παλαιά,-ŏν

stateczność constantia,-ae f.; gravĭtas,-ātis f.; stabilitas,-ātis f.; ἡ καρτέρησις,-εως; ἡ στάσις,-εως; ἡ σεμνότης,-ητος

stateczny constans,-antis; gravis,-e; moderātus, 3; regulātus, 3; stábĭlis,-e; καρτερικός, 3; σεμνός, 3; στατικός, 3; ἀμετακίνητος,-ον

Verbum nŏbile debet esse stábĭle.

statek navis,-is f.; navigium,-ii n.; ὁ ναŭς, νεός; ἡ ἄκατος,-ου; τὸ πλοῖον,-ου

s. **2-rzędowy** n. birĕmis; ἡ διήρης,-εος

s. **3-rzędowy** n. trirĕmis; ἡ τριήρης,-εος

s. **4-rzędowy** n. quadrirĕmis; ἡ τετραήρης,-εος

s. **5-rzędowy** n. quinquereimis; ἡ πεντήρης,-εος

s. **pasażerski** n. actuario (epibática); τὸ πλοῖον,-ου

s. **handlowy** n. oneraria (mercatoria); ἡ φορτίς,-ΐδος

s. **rybacki** n. piscatoria; τὸ πλοῖον ἀλιευτικόν

s. **przewozowy** ponto,-ŏnis m.; pontonium,-ii n.; corbĭta,-ae f.; τὸ πλοῖον φορτηγικόν

okręt wojenny n. bĕllica; τὸ πλοῖον μακρόν; ἡ πρίστις,-εως

stater (4 drachmy) stater,-ĕris m.; ὁ στατήρ,-ῆρος

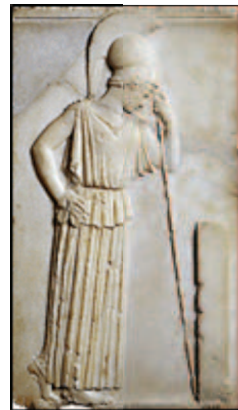
statua statua,-ae f.; simulacrum,-i n.; signum,-i n.; τὸ ἄγαλμα,-ατος; ὁ τύπος,-ου

statuetka staticulum,-i n.; τὸ ἀγαλμάτιον,-ου

statut *statŭtum,-i n.; lex,-gis f. fundamentalis; ἡ στάσις,-εως

statyczność stābilitas, -ātis *f.*; passivitas, -ātis *f.*; ἡ ἀμετακίνησις, -εως
statyczny stābilis, -e; passivus, 3; στατός, 3; ἀμετακίνητος, -ον
statyka (*fiz.*) stātica, -ae *f.*; ἡ στατική, -ῆς
statysta persōna, -ae *f.* muta; τὸ δορυφόρημα, -ατος
statystyka *statistica, -ae *f.*; ars, -rtis *f.* rationaria
statyw sustentāculum, -i *n.*; ὁ στατήρ, -ῆρος
staw 1. (w anatomii) articulatio, -ōnis *f.*; artus, -us *m.*; articulamentum, -i *n.*; iunctūra, -ae *f.*; τὸ ἄρθρον, -ου; ὁ κόνδυλος, -ου; ὁ ἄρμος, -οῦ; **2. (jeziorko)** lacus, -i *m.*; lacus, -us *m.*; stagnum, -i *n.*; ἡ λίμνη, -ης; (*rybny*) piscīna, -ae *f.*
stawać się fio, fieri, factus sum; evenio, 4, -vēni, -ventum; γίγνομαι; εἰμί
Fiat lux! Fiat panis! Fiat voluntas tua!
stawiać pōno, 3, posui, pōsitum; constituo, 3, -stitui, -stitūtum; sisto, 3, stiti (steti), statum; statuo, 3, -ui, -ūtum; ἵστημι; τίθημι
s. naprzeciw alicui obicio, 3, -ieci, -iectum; ἀντίστημι; ἀντιτίθημι
s. na czele alicui praepōno, 3, -posui, -pōsitum; praeficio, 3, -fēcī, -fēctum; προΐστημι; προτίθημι
s. niżej alqd alicui postpōno, 3, -posui, -pōsitum; ἵστημι κάτω; ὑποτίθημι
s. wyżej alqd alicui antepōno, 3, -posui, -pōsitum; ἵστημι ἄνω; ἐφίστημι; ὑπερτίθημι
s. za wzór alqm mihi imitandum propōno, 3, -posui, -pōsitum; προτίθημι
s. bańki (lekarskie) cucúrbitas āpplico, 1, -āvi, -ātum
stawienie się comparitio, -ōnis *f.*; ἡ ἐπιφάνεια, -ας
stawowy 1. (w anatomii) articularis, -e; ἀρθρικός, 3; **2. (od jeziorka)** stagnālis, -e; λιμναῖος, 3
staż tirocinium, -ii *n.*; ἡ πεῖρα, -ας
stażysta tiro, -ōnis *m.*; ὁ πειρώμενος, -ου
stad 1. (z tego miejsca) inde, hinc; τότεν; ἐνθένδε; τουτόθε; αὐτόθι; **2. p. dlatego idź ~! absis! abes!**
stągiew hydria, -ae *f.*; orca, -ae *f.*; ἡ ὑδρία, -ας
stapać calco, 1, -āvi, -ātum; gradior, 3, gressus sum; βαδίζω; πατέω; βαίνω
stapanie calces, -ium *f.pl.*; ἡ πάτησις, -εως
stearyna steárinum, -i *n.*; τὸ στεάρινον, -ου
stela stela, -ae *f.*; ἡ στήλη, -ης
stelmach currifex, -icis *m.*; plaustrarius, -ii *m.*; ὁ ἄρματοπηγός, -οῦ
stempel sigillum, -i *n.*; signatorium, -ii *n.*; signatūra, -ae *f.*; signum, -i *n.*; impressum, -i *n.*; ἡ σφραγίς, -ίδος
stemplować signo, 1, -āvi, -ātum; sigillo, 1, -āvi, -ātum; σφραγίζω
stemplowany sigillatus, 3; σφραγιστός, 3
stenografia stenographia, -ae *f.*; tachygraphia, -ae *f.*; ἡ στενογραφία, -ας; ἡ σημαιογραφία, -ας

stenogram stenogramma,-atis *n.*; tachygramma,-atis *n.*; τὸ στενογράμμα,-ατος
step tesca,-ōrum *n.pl.*; tesqua,-ōrum *n.pl.*; ἡ νομαδία,-ας
ster gubernāculum,-i *n.*; clavus,-i *m.*; τὸ πηδάλιον,-ου; τὸ πλήθριον,-ου
sterany decrépitus, 3; κατάρτιβος,-ον
stercz (*med.*) prostāta,-ae *f.*; ὁ προστάτης,-ου
sterczeć eminēo, 2,-ui, -, (prominēre); exsto, 1,-stiti, -; minor, 1,-ātus sum; prosisto, 3,-stiti (-steti); rigēo, 2,-ui; ἐξέχω; ὑπερέχω
stereoskop *stereoscopium,-ii *n.*; τὸ στερεοσκοπεῖον,-ου
stereoskopia *stereoscopia,-ae *f.*; ἡ στερεοσκοπία,-ᾶς
stereotyp stereótypus,-i *m.*; ὁ στερεότυπος,-ου
stereotypowy stereótypus, 3; στερεότυπος,-ον
sternik gubernātor,-ōris *m.*; rector,-ōris *m.* navis; ὁ κυβερνήτης,-ου
sterować gubernō, 1,-āvi,-ātum; κυβερνάω
sterowanie gubernatio,-ōnis *f.*; ἡ κυβέρνησις,-εως
sterta cūmūlus,-i *m.*; ὁ σωρός,-οῦ
sterylizacja sterilisatio,-ōnis *f.*; ἡ στειρώσις,-εως
sterylizować steriliso, 1,-āvi,-ātum; στειρόω
sterylizowany sterilisatus, 3; στειρωμένος, 3
sterylność sterílitas,-ātis *f.*; ἡ στειρότης,-ητος
sterylny stérilis,-e; asépticus, 3; στειρώδης,-εσ
stetoskop *stethoscopium,-ii *n.*; auscultoscopium,-ii *n.*; τὸ στηθοσκοπεῖον,-ου
stęchlizna mucor,-ōris *m.*; ἡ σαπρία,-ας
stęchły vápidus, 3; σαπρός, 3
stękać gemo, 3,-ui,-; ingemisco, 3,-ui, -; lamento, 1,-āvi,-ātum; suspiria duco, 3,-xi,-ctum; στένω; στενάζω
stękanie gémitus,-us *m.*; lamentatio,-ōnis *f.*; suspirium,-ii *n.*; τὸ στέναγμα,-ατος
stępić retundo, 3,-tūdi,-tu(n)sum; ἀμβλύνω
stępiiony retūsus, 3; ἀμβλύς,-εῖα,-ύ
stęp (*med.*) tarsus,-us *m.*; ὁ ταρσός,-οῦ
stęпка spina,-ae *f.*; ἡ στεῖρα,-ας; ἡ τρόπις,-εως
stępowy (*med.*) tarsālis,-e; ταρσώδης,-εσ
stęskniony desideratus, 3; cūpidus, 3; ποθεινός, 3
stężały rígidus, 3; πάγιος, 3
stężeć 1. (zdrętwieć) derigesco, 3,-rigui; πήγνυμαι; **2. (stwardnieć)** consólidor, 1,-ātus sum; στερεόομαι
stężenie 1. (zdrętwienie, zesztynienie) rígidus,-ātis *f.*; rigor,-ōris *m.*; τὸ πῆγμα, -ατος; ἡ στερεότης,-ητος; **2. (skupienie)** concentratio,-ōnis *f.*; consolidatio,-ōnis *f.*; incrassatio,-ōnis *f.*; ἡ συμπίεσις,-εως; **3. (gęstość)** dénsitas,-ātis *f.*; ἡ πυκνότης,-ητος
stężony concentratus, 3; densus, 3; πυκνός, 3; συμπιεστός,-όν

stłoczyć compello, 3, -puli, -pulsum; confercio, 4, -fersi, -fertum; constipo, 1, -āvi, -ātum; συμπιέζω; συνωθέω
stłuc contundo, 3, -tudi, -tusum (detundere); conquasso, 1, -āvi, -ātum; καταθλάω
stłuczenie contusio, -ōnis f.; concussio, -ōnis f.; conquassatio, -ōnis f.; τὸ θλάσμα, -ατος; τὸ ἔκτλιμμα, -ατος
stłuczony contūsus, 3; conquassatus, 3; θλαστός, 3
stłumić confūto, 1, -āvi, -ātum; opprimo, 3, -pressi, -pressum (reprimere); effōco, 1, -āvi, -ātum (suffocare); καταπιέζω
stłumienie repressio, -ōnis f.; suffocatio, -ōnis f.; ἡ καταπίεσις, -εως
sto centum; ἑκατόν (*nieodm.*)
stocznia navāle, -is n.; τὸ ναυπηγεῖον, -ου; τὸ νεώριον, -ου
stoczyć p. staczać
stodola árēa, -ae f.; hórreum, -i n.; ὁ ῥογός, -οῦ; ἡ ἀποθήκη, -ης
stoicki Stóicus, 3; Στωϊκός, 3
stoicyzm Stoicismus, -i m.; ἡ Στωϊκή, -ῆς
stoik Stóicus, -i m.; ὁ στωϊκός, -οῦ
stojak stātor, -ōris m.; ὁ στατός, -οῦ
stojący (con)stans, -antis; στατός, 3
stok clivus, -i m.; declīve, -is n.; ἡ κλίσις, -εως; ἡ κατάβασις, -εως
stokrotka bellis, -idis f.
stokrotny céntuplex, -icis; centuplicatus, 3; ἑκατονταπλασίων, -ον
stolarnia mensatorium, -ii n.; τὸ ξυλουργεῖον, -ου
stolarz mensātor, -ōris m.; lignarius, -ii m.; faber, -bri m.; ὁ ξυλουργός, -οῦ; ὁ τῆς ἑκτων, -ονος
stolcowy álvinus, 3; ἀφοδευτικός, 3
stolec alvus, -i m.; excrementum, -i n.; stercus, -ōris n.; τὸ ἀφόδευμα, -ατος
stolica sedes, -is f. capitālis; metrópolis, -is f.; caput, -itis n.; urbs, -bis f. princeps; ἡ μητρόπολις, -εως; ἡ κεφαλή, -ῆς
stolik ménsula, -ae f.; τὸ τραπέζιον, -ου; (*przyłózkowy np. w szpitalu*) lasarum, -i n.
stoleczek sedécŭla, -ae f.; sessíbulum, -i n.; τὸ ἔδριον, -ου
stoleczny capitālis, -e; metropolitānus, 3; μητροπόλιτος, -ον
stolek sella, -ae f.; sedīle, -is n.; τὸ ἔδρον, -ου; ὁ δίφρος, -ου; τὸ σκόλυθρον, -ου
Soles duābus sellis sedēre.
stołownik cibícida, -ae f.; convictor, -ōris m.; ὁ τραπεζεύς, -έως
stołowy mensālis, -e; τραπεζήεις, -εσσα, -εν
stołówka mensa, -ae f.; τὸ ἐστιατήριον, -ου; ἡ τράπεζα, -ης
stomatolog dentista, -ae m.f.; stomatólogus, -i m.; ὁ στοματολόγος, -ου
stomatologia stomatologia, -ae f.; dentistica, -ae f.; odontoiatría, -ae f.; ἡ στοματολογία, -ας
stonoga centúpeda, -ae f.; multípeda, -ae f.; ὁ ὀνίσκος, -ου

stop (*metali*) confusio, (conflatio)-onis *f.* metallorum; τὸ σύντηγμα,-ατος; (*s. dentystyczny*) amalgama,-atis *n.*; τὸ ἀμάλαγμα,-ατος

stop! sta!; ἴστασο

stopa pes,-dis *m.*; planta,-ae *f.*; passus,-us *m.*; vestigium,-ii *n.*; ὁ πούς, ποδός; τὸ σφυρόν,-οῦ; ἡ βάσις,-εως

A pēdibus usque ad caput. Ab imis ūnguibus usque ad summum vérticem.

~ **życiowa** qualitas,-ātis *f.* victus

stoper *chronómetrum,-i *n.*; horologium,-ii *n.*; τὸ χρονόμετρον,-ου

stopić conflu, 1,-āvi,-ātum; (con)fundo, 3,-fūsi,-fūsum; συντήκω

stopienie conflatio,-ōnis *f.*; (con)fusio,-ōnis *f.*; ἡ σύντηξις,-εως

stopień 1. (ranga) gradus,-us *m.*; distinctio,-ōnis *f.*; ὁ βαθμός,-οῦ; τὸ ζυγόν,-οῦ; **2.**

(**schodów, drabiny**) gradus,-us *m.*; scala,-ae *f.*; scabellum,-i *n.*; insile,-is *n.*; ὁ

βαθμός,-οῦ; ἡ βαθμίς,-ίδος; τὸ βῆμα,-ατος; βάθρον,-ου; **3. (ocena)** nota,-ae *f.*; ὁ βαθμός,-οῦ

dojść do najwyższego ~ **godności** amplissimum dignitatis gradum adipiscor, 3,-eptus sum; **w wysokim** ~ valde, magnóperē, summóperē; **do tego** ~ eo, ádeo, tantum, tantóperē

stopiony conflātus, 3; (con)fūsus, 3; συντηκτός,-όν

stopniować graduo, 1,-āvi,-ātum; βαθμίζω

stopniowanie gradatio,-ōnis *f.*; ὁ βαθμισμός,-οῦ; (*gram.*) comparatio,-ōnis *f.*

stopniowo gradātīm; βαθμηδόν; μετρηδόν

stopniowy gradālis,-e; gradatus, 3; βαθμιαῖος, 3

storczyk orchis,-idis *f.*; ὁ ὄρχις,-εως

stos 1. (kopiec) cúmūlus,-i *m.*; acervus,-i *m.*; strues,-is *f.*; congeries,-ei *f.*;

coacervatio,-ōnis *f.*; ὁ σωρός,-οῦ; (*pogrzebowy*) rokus,-i *m.*; pyra,-ae *f.*; ὁ

βουνός,-οῦ; ἡ πύρα,-ας; **2. (pacierzowy = kręgosłup)** columna,-ae *f.*

vertebralis; ἡ ῥάχις,-εως

Effugiunt structos nomen honosque rogos.

stosować usu adhibēo, 2,-ui,-itum; ápplico, 1,-āvi,-ātum; conformo, 1,-āvi,-ātum;

alqa re utor, 3, usus sum; χράομαι; παραλαμβάνω; ἐφαρμόζω

stosowany adhibitus, 3; usitatus, 3; χρήσιμος, 3

stosownie do ... congruenter ad ...; ἄρμοζόντως πρὸς...

stosowny conveniens,-entis; adaequatus, 3; cóngruens,-entis; idóneus, 3; ἄρμόδιος,

3; ἄρτιος, 3; ὄριος, 3; ὀρθός, 3; οἰκεῖος, 3; ἴδιος, 3; ἐμμελής,-ές; εὔκαιρος,-ον

stosownym być decēo, 2,-cui; εὐπρεπέω; πρέπω

stosunek 1. (proporcja) proportio,-ōnis *f.*; portio,-ōnis *f.*; ratio,-ōnis *f.*; relatio,-ōnis

f.; relātus,-us *m.*; ἡ ἀναλογία,-ας; **2. p. spółkowanie**

~ **rodzinne** familiae ámbitus,-us *m.*; ~ **wzajemne** mútuae consuetúdines,-um

f.pl.; **być z kimś w ścisłych** ~ summā necessitúdinē *alqm* attingo, 3,-tigi,-tactum;

wejść z kimś w ~ consuetúdinē *cum alqo* iungo, 3,-nxi,-ctum; societate

ímplicor, 1,-ātus sum

stosunkowo proportionaliter, relatīve; ἀναλόγως

stosunkowy proportionālis,-e; relatīvus, 3; ἀνάλογος,-ον

stowarzyszenie associatio,-ōnis *f.*; collegium,-ii *n.*; corporatio,-ōnis *f.*; grex,-gis *m.*; societas,-ātis *f.*; sodalicium,-ii *n.*; sodālītas,-ātis *f.*; consociatio,-ōnis *f.*; coetus,-us *m.*; ἡ ἔταιρία,-ας; ἡ κοινωνία,-ας

stowarzyszony (as)sociatus, 3; κοινός, 3

stowarzyszyć (as)socio, 1,-āvi,-ātum; κοινώω; κοινωνέω

stożek conus,-i *m.*; τὸ κώνιον,-ου; ὁ κῶνος,-ου

stożkowy conicālis,-e; cōnicus, 3; coniformis,-e; piniformis,-e; κωνοειδής,-ές

stóg cūmūlus,-i *m.*; acervus,-i *m.*; ὁ σωρός,-οῦ

stój! sta!; ἴστασο

stół abacus,-i *m.*; mensa,-ae *f.*; ἡ τράπεζα,-ης

A mensa et toro.

prosić do ~ ad coenam vocāre (invitare); **siadać do** ~ mensae assido, 3,-sēdi,-

sessum; **siedzieć przy stole** apud (super) mensam sedēo, 2, sedī, sessum

(assidēre); **wstawać od** ~ a mensa surgo, 3, surrexi, surrectum

stracenie exsecutio,-ōnis *f.* capitalis; ἡ ἀπώλεια,-ας; ἡ ἀποβολή,-ῆς

strach anxietas,-ātis *f.*; (ex)pavescentia,-ae *f.*; formīdo,-īnis *f.*; horror,-ōris *m.*; metus,-us *m.*; pavor,-ōris *m.*; terror,-ōris *m.*; timor,-ōris *m.*; ὁ φόβος,-ου; ὁ τρόμος,-ου; τὸ φόβητρον,-ου; ἡ δειλία,-ας; τὸ δέος,-ους; τὸ τάρβος,-εος

Bonōrum vita vācuum est metu. Quod metus causā gestum erit, ratum non

habēbo. Pédibus timor áddidit alas. Metus cum venit, rarum habet somnus

locus. Timor non est diuturnus magister officii. Libera te primum metu mortis,

deinde metu paupertātis. Primus in orbe deos facit timor. Non potest amor cum

timōre miscēri. Improbi semper sunt in metu, ne poena afficiantur aliquando.

stracić amitto, 3,-mīsi,-missum; (de)perdo, 3,-dīdi,-dītum; *alqa re* privor, 1,-ātus sum; ἀπόλλυμι; ἀπόλλω

Amīci, diem pérdidi.

s. **odwagę** animo deficio, 3,-fēci,-fectum; ἀτολμέω

s. **przez užycie** consūmo, 3,-sumpsi,-sumptum; κατατρίβω

s. **przytomność** absentīā ánimi afficior, 3,-fectus sum; ἀποψύχω

s. **majątek** re familiari privor, 1,-ātus sum

s. **siły** vires consūmo, 3,-sumpsi,-sumptum; ἔξασθενέω

s. **wiarę** (*nadzieję*) despēro, 1,-āvi,-ātum *de alqa re*; spem amittēre; ἀπελπίζω

s. **władzę** potestate expellor, 3,-pulsus sum

s. = **wykonać egzekucję** executionem perficio, 3,-fēci,-fectum; ἔκπράττω; ἀποκτείνω

stragan cōhuae,-arum *f.pl.*; τὸ καπηλεῖον,-ου

strajk operistitium,-ii *n.*; ἡ παῦσις,-εως

strapienie aerumna,-ae *f.*; afflictio,-ōnis *f.*; anxia,-ae *f.*; anxietas,-ātis *f.*; angor,-ōris *m.*; dolor,-ōris *m.*; luctus,-us *m.*; maeror,-ōris *m.*; tristitia,-ae *f.*; ἡ μέριμνα,-ης; τὸ μερίμνημα,-ατος

- strapiony** anxius, 3; afflictus, 3; desolātus, 3; maestus, 3; μεριμνητός, 3
- straszliwy** horribīlis,-e; horrendus, 3; tremendus, 3; δεινός, 3; τυφωνικός, 3
- straszny** dirus, 3; horribīlis,-e; hórridus, 3; saevus, 3; terrībilis,-e; tremendus, 3;
δεινός, 3; φοβερός, 3; γοργός, 3; αἰσχρός, 3; χαλεπός, 3; ὀκνηρός, 3
- straszyc** expavescio, 3,-fēci,-factum; expavesco, 3,-pavi; expavēo, 2,-pavi; pávido, 1,-āvi,-ātum; terrēo, 2,-ui,-itum; terrífico, 1,-āvi,-ātum; térrito, 1,-āvi,-ātum;
φοβερίζω; ἐκφοβέω; μορμολύττομαι
- straszydło** horrendum,-i *n.*; formīdo,-īnis *f.*; monstrum,-i *n.*; portentum,-i *n.*;
terrículum,-i *n.*; τὸ φόβητρον,-ου
- strata** ammissio,-ōnis *f.*; damnum,-i *n.*; decrementum,-i *n.*; detrimentum,-i *n.*;
privatio,-ōnis *f.*; pérditas,-ātis *f.*; iactūra,-ae *f.*; calámītas,-ātis *f.*; ἡ ἀποβολή,-ῆς;
ἡ βλήβη,-ης; ἡ ζημία,-ας; ἡ ἄτη,-ης; ἡ ἀπώλεια,-ας
- strategia** strategia,-ae *f.*; ars,-tis *f.* bēllica; τὸ στρατήγημα,-ατος; ἡ στρατηγία,-ας
- strategiczny** strateg(ic)us, 3; στρατηγικός, 3
- stratosfera** stratosphaera,-ae *f.*; ἡ στρατοσφαῖρα,-ας
- stratować** conculco, 1,-āvi,-ātum; καταπατέω
- strawa** cibātus,-us *m.*; cibus,-i *m.*; esca,-ae *f.*; pábulum,-i *n.*; victus,-us *m.*; ἡ τροφή,-ῆς
- strawiony** digestus, 3; πεπτός, 3
- strawność** digestibīlitas,-ātis *f.*; ἡ πεπτικότητα, -ητος
- strawny** digestibīlis,-e; πεπτικός, 3
- straż** custodia,-ae *f.*; excubiae,-arum *f.pl.*; vigilia,-ae *f.*; ἡ φυλακή,-ῆς; ἡ τήρησις,-
εως; ἡ σκοπία,-ῆς
~ **przednia** agmen,-īnis *n.* primum; ~ **średnia** agmen medium; ~ **tylna** agmen
últimum (novíssimum, extrēmum); ~ **przyboczna** satélites,-um *m.pl.*; custōdes,-
um *m.pl.* (stipatores,-um) córporis; ~ **pożarna** incendiorum praesidia,-ōrum *n.pl.*
- strażak** vigil,-ilis *m.*; siphonarius,-ii *m.*; ὁ σιφωνίστης,-ου
- strażnica** custodia,-ae *f.*; statio,-ōnis *f.*; spécūla,-ae *f.*; ἡ σκοπή,-ῆς; ἡ φυλακή,-ῆς
- strażnik** custos,-odis *m.*; speculātor,-ōris *m.*; vigil,-ilis *m.*; excúbitor,-ōris *m.*;
tutelarius,-ii *m.*; ὁ φύλαξ,-ακος; ὁ ἐπίσκοπος,-ου; ὁ ἐπόπτης,-ου; ὁ
δορυφόρος,-ου
- strącać** detundo, 3,-tūdi,-tū(n)sum; detrūdo, 3,-trūsi,-trūsum; deeruo, 3,-rui,-ūtum;
praecipito, 1,-āvi,-ātum; ἐκτινάσσω; κατακρημνίζω; καταρρίπτω; καταβάλλω
- strącenie** praecipitatio,-ōnis *f.*; ἡ κατακρήμανσις,-εως
- strącony** praecipitatus, 3; κατακρημνός, 3
- strączkowy** leguminālis,-e; κελυφοειδής,-ές
- strąk** cicer,-ēris *m.*; follícūlus,-i *m.*; legūmen,-īnis *n.*; siliqua,-ae *f.*; τὸ κέλυφος,-ου;
τὸ κεράτιον,-ου
- strefa** zona,-ae *f.*; ἡ στροφή,-ῆς; ἡ ζώνη,-ης
- streszczać** reassūmo, 3,-sumpsi,-sumptum; recapítulo, 1,-āvi,-ātum; summātim
(bréviter, capitulātim) expōno, 3,-sui,-situm; paucis verbis *alqd* absolvo, 3,-solvi,-
solūtum; ἀνακεφαλαιόομαι; συντέμνω

streszczenie abstractum,-i *n.*; argumentum,-i *n.*; compendium,-ii *n.*; extractum,-i *n.*; summarium,-ii *n.*; ἡ ἀνακεφαλαίωσις,-εως; ἡ ἐπιτομή,-ῆς

stręczyciel 1. (nierządnic) leno,-ōnis *m.*; ὁ πορνοβόσκος,-ου; ὁ προαγωγεύς,-έως;

2. (handlowy) mediātor,-ōris *m.*; ὁ μεσίτης,-ου

stręczycielka lena,-ae *f.*; ἡ προαγωγή,-ῆς

stręczyć lenōcinor, 1,-ātus sum; προαγωγεύω

stręczycielstwo lenocinium,-ii *n.*; ἡ προαγωγή,-ας

strofa stropa,-ae *f.*; ἡ στροφή,-ῆς

strofować incrépito, 1, -avi, -atum; increpo, 1, -crépui, -crépitum (-avi,-atum); obiurgo, 1,-āvi,-ātum; reprehendo, 3,-ndi,-nsum; ἐπιτιμάω; μέμφομαι; μωμάομαι; ἐλέγχω

stroić 1. (ubierać) vestio, 4,-īvi,-ītum; ἐνδύω; στολίζω; **2. (ozdabiać)** décoro, 1,-āvi,-ātum; (ex)orno, 1,-āvi,-ātum; κοσμέω; **3. (muzycznie)** accordo, 1,-avi, -atum; accómodo, 1,-āvi,-ātum; íntono, 1,-āvi,-ātum; ῥυθμίζω

stroik (muz.) diapason *n.* (*nieodm.*); ἡ διαπασῶν (*nieodm.*)

stromizna árduum,-i *n.*; acclívitas,-ātis *f.*; ὁ κρημνός,-οῦ

stromy árduus, 3; asper, 3; acclīvis,-e; declīvis,-e; πρηνής,-ές; κρημνώδης,-ες; κατάκρημνος,-ον

Árdua prima via est.

strona 1. (kierunek) latus,-ēris *n.*; pars,-rtis *f.*; ἡ πλευρά,-ās; τὸ μέρος,-εος; **2. (książki)** página,-ae *f.*; ἡ σελίδα,-ης; **3. (okolica)** regio,-ōnis *f.*; fines,-ium *m.pl.*; loca,-ōrum *n.pl.*; τὸ κλίμα,-ατος; τὰ ὅρια,-ων; ἡ χώρα,-ας

Audiātur et áltera pars. Nihil est ab omni parte beatum.

z tej strony (przyim.) cis *z acc.*; ἔμπροσθεν *z gen.*; (*przysł.*) citra; ἔμπροσθεν

z tamtej strony (przyim.) contra *z acc.*; ultra *z acc.*; trans *z acc.*; πέραν *z gen.*; (*przysł.*) ultra, ultro, e contra; πέραν

przeciagnać kogoś na swoją ~ suum *alqm* facio, 3, feci, factum; **ja z mojej** ~ ego quidem

stronica página,-ae *f.*; ἡ σελίδα,-ης

stronić effugio, 3,-fugi, -; évito, 1,-āvi,-ātum; λανθάνω; ἀποτρέπω

stronnictwo fractio,-ōnis *f.*; factio,-ōnis *f.*; pars,-rtis *f.*; ἡ αἵρεσις,-εως; τὸ μέρος,-εος; ἡ μερίς,-ίδος

stronniczy inobiectīvus, 3; προσωπόλημπος,-ον

stronnik adhaerens,-entis *m.*; sectātor,-ōris *m.*; assecla,-ae *m.*; fautor,-ōris *m.*; ὁ σπουδαστής,-οῦ

strop contignatio,-ōnis *f.*; lacūnar,-aris *n.*; láquear,-aris *n.*; ἡ στέγη,-ης; ἡ ὀροφή,-ῆς

stroskany afflictus, 3; sollícitus, 3; μεριμνητός, 3

strój indumentum,-i *n.*; induviae,-arum *f.pl.*; hábitus,-us *m.*; ornatus,-us *m.*; vestis,-is *f.*; vestimentum,-i *n.*; τὸ ἔνδυμα,-ατος; ὁ κόσμος, -ου; ἡ στολή,-ῆς; ὁ ὠραϊσμός,-οῦ

In vestimentis non est sapientia mentis.

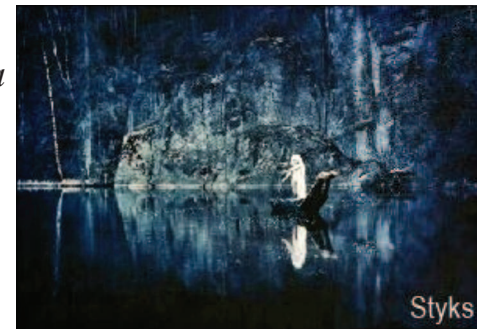
- stróż** custos,-odis *m.*; defensor,-ōris *m.*; speculātor,-ōris *m.*; vigil,-ilis *m.*; ὁ φύλαξ,-ακος; ὁ ἐπόπτης,-ου; ὁ ἐπίσκοπος,-ου
- struchleć** derigesco, 3,-rigui, -; πήγνυμαι
- strudzony** defessus, 3; defatigātus, 3; κατάκοπτος,-ον; κατάπονος,-ον; πονηρός, 3
- strug** plana,-ae *f.*; raspatus,-us *m.*; ὁ ξυστήρ,-ῆρος; ἡ ῥυκάνη,-ης
- struga** torrētūlus,-i *m.*; vénula,-ae *f.*; τὸ ῥεῦμα,-ατος
- strugać** rado, 3, rasi, rasum; raspo, 1,-āvi,-ātum; rúncino, 1,-āvi,-ātum; ξυρέω
- struganie** rasio,-ōnis *f.*; raspatio,-ōnis *f.*; ἡ ξῦσις,-εως
- strugany** raspatus, 3; ξυρούμενος, 3
- struktura** structūra,-ae *f.*; ἡ ἐνδώμησις,-εως; ἡ διάρθρωσις,-εως
- strumień** flumen,-īnis *n.*; fluvíolus,-i *m.*; rivus,-i *m.*; unda,-ae *f.*; torrens,-entis *m.*; ἡ πηγή,-ῆς; ὁ χειμάρρους,-ου; ὁ χεῖμαρρος,-ου; τὸ ῥεῦμα,-ατος; ὁ ῥοῦς, ῥοῦ
- struna** c(h)orda,-ae *f.*; fides,-is *f.*; nervus,-i *m.*; τὸ νεῦρον,-ου; ἡ χορδή,-ῆς
- strunowy** chordālis,-e; χορδαῖος, 3
- strup** crusta,-ae *f.*; gluma,-ae *f.*; porrīgo,-īnis *f.*; rupia,-ae *f.*; ἡ ἐσχάρα,-ας; ἡ ἔφελκίς,-ίδος
- strupek** crústula,-ae *f.*; τὸ ἐσχάριον,-ου
- strupowaty** crustōsus, 3; squarrōsus, 3; ἐσχαρῶδης,-εσ
- struś** struthio,-ōnis *m.*; struthocamēlus,-i *m.*; ὁ στρουθοκάμηλος,-ου
- strych** superiora,-um *m.pl.*; subgrundium,-ii *n.*; τὸ ὑπόστεγον,-ου
- stryczek** capistrum,-i *n.*; iácūlus,-i *n.*; láqueus,-i *m.*; restis,-is *f.*; ἡ στραγγάλη,-ης; ἡ τραχηλάγχη,-ης
- stryj** pátruus,-i *m.*; ὁ πάτρως,-ωος
- stryjeczny** patruēlis,-e; πάτρως, 3
- strzał** iactus,-us *m.*; missus,-us *m.*; ἡ βολή,-ῆς
- strzała** sagitta,-ae *f.*; spículum,-i *n.*; τὸ βέλος,-εος; τὸ τόξευμα,-ατος; ὁ ἰός,-οῦ; ὁ ὀϊστός,-οῦ
- strzałka 1. (kierunkowa)** indicātor,-ōris *m.*; ἡ ἐνδείκτης,-ου; **2. (anat.)** fibula,-ae *f.*; canna,-ae *f.* minor; ἡ περόνη,-ης; **3. (wodna)** sagittaria,-ae *f.*; ὁ ὀϊστός,-οῦ
- strzaskać** contundo, 3,-tūdi,-tūsum; comminuo, 3,-ui,-utum; καταθλάω; ῥαίω; συνθλάω; θραύω
- strzaskanie** comminutio,-ōnis *f.*; contusio,-ōnis *f.*; ἡ κατάθλασμα,-ατος
- strzaskany** comminutus, 3; contūsus, 3; κατάθλατος,-ον
- strząsać** decutio, 3,-cussi,-cussum; ἐκτινάσσω
- strzec** alqd custodio, 4,-vi,-itum; servo, 1,-āvi,-ātum; tuēor, 2, túitus (tutus) sum; vígilo, 1,-āvi,-ātum; φυλάττω; φρουρέω; (δια)τηρέω; ἀσφαλίζω; (**s. się**) cavēo, 2, cavi, cautum alqd, ab alqo; προσέχω; ἀσφαλίζομαι; προφυλάττομαι; p. zachowywać
- Cave ab hómine unius libri! Cave canem!**
- strzecha** culmus,-i *m.*; subgrundium,-ii *n.*; τὸ στέγασμα,-ατος

strzelać iaculor, 1, -ātus sum; mitto, 3, misi, missum; πυροβολέω; βάλλω; ῥίπτω; (*z luku*) sagitto, 1, -āvi, -ātum; τοξεύω
strzelanie iaculatio, -ōnis *f.*; ἡ βολή, -ῆς
strzelanina coniaculatio, -ōnis *f.*; ὁ ῥιπτασμός, -οῦ
strzelba *sclopetum, -i *n.*
strzelec iaculātor, -ōris *m.*; missor, -ōris *m.*; ὁ βόλος, -ου; (*z luku*) sagittarius, -i *m.*; ὁ τοξευτήρ, -ῆρος; (*z karabinu*) sclopetātor, -ōris *m.*
strzelecki iaculatorius, 3; βολικός, 3; τοξευτικός, 3
strzelectwo *sclopetatio, -ōnis *f.*
strzelnica iaculatorium, -ii *n.*; τὸ βολιτήριον, -ου
strzemię stapia, -ae *f.*
strzęp lacinia, -ae *f.*; ὁ ῥάκος, -ου; ἡ λακίς, -ίδος
strzępek carūncūla, -ae *f.*; fimbria, -ae *f.*; flocc(ul)us, -i *m.*; τὸ ῥάκιον, -ου
strzępiasty fimbriatus, 3; ῥακόμεν, -εσσα, -εν
strzępić lācero, 1, -āvi, -ātum; ῥακίζω
strzyc tondēo, 2, totondi, tonsum; decalvo, 1, -āvi, -ātum; dīseco, 1, -secui, -sectum; κείρω
strzykawka iniector, -ōris *m.*; syringa, -ae *f.*; ἡ σύριγγ, -ιγγος
strzyżenie tonsio, -ōnis *f.*; ἡ κείρωσις, -εως
studencki studēnticus, 3; φοιτητικός, 3
student studens, -entis *m.*; studiōsus, -i *m.*; alumnus, -i *m.* acadēmicus; ὁ φοιτητής, -οῦ
studiować *alicui rei* studēo, 2, -ui, -; lēctito, 1, -āvi, -ātum; pervóluto, 1, -āvi, -ātum; φοιτάω; σπουδάζω; μελετάω
studnia rúteus, -i *m.*; fons, -ntis *m.*; τὸ φρέαρ, -ατος; τὸ ὕδρευμα, -ατος
studzienny puteālis, -e; fontānus, 3; φρεατιαῖος, 3
studzić frigefacio, 3, -feci, -factum; ψύχω
stuk rumor, -ōris *m.*; percussus, -us *m.*; τὸ κροῦσμα, -ατος
stukać percutio, 3, -cussi, -cussum; pulso, 1, -āvi, -ātum; pulso, 1, -āvi, -ātum; quatio, 3, -, quassum; κρούω; πατάσσω; τύπτω
stuknięcie pulsus, -us *m.*; percussus, -us *m.*; pulsatio, -ōnis *f.*; ἡ κροῦσις, -εως
stulecie centennarium, -ii *n.*; ἡ ἑκατονταετία, -ας; (*jako wiek*) saeculum, -i *n.*; aevum, -i *n.*; ὁ αἰών, -ῶνος
stuletni centennarius, 3; ἑκατονταέτηρος, -ον
stula stola, -ae *f.*; ἡ στολή, -ῆς
stuprocentowy centigrādus, 3; ἑκατοντάτοκος, -ον
stwardniający indūrans, -antis; induratīvus, 3; σκληρυντικός, 3
stwardniały indurātus, 3; σκληρός, 3; σκιρώδης, -ες
stwardnieć (ab)duresco, 3, durui, -; constagno, 1, -āvi, -ātum; σκιρόομαι
stwardnienie dūrītas, -ātis *f.*; duritia, -ae *f.*; durities, -ei *f.*; induratio, -ōnis *f.*; ὁ σκληρυσμός, -οῦ; ἡ σκίρωσις, -εως; ἡ πώρωσις, -εως
stwierdzać abstīpulo, 1, -ātus sum; affirmo, 1, -āvi, -ātum; constāto, 1, -āvi, -ātum;

verífico, 1, -āvi, -ātum; ἐπιδηλώω; μαρτυρέω
stwierdzenie affirmatio, -ōnis *f.*; constatatio, -ōnis *f.*; ἡ ἐπιδήλωσις, -εως
stworzenie 1. (stwarzanie) creatio, -ōnis *f.*; animatio, -ōnis *f.*; ἡ κτίσις, -εως; **2.**
(**stwór**) creatūra, -ae *f.*; factum, -i *n.*; τὸ κτίσμα, -ατος; τὸ ποίημα, -ατος; ἡ
φύσις, -εως
stworzyciel creātor, -ōris *m.*; cōnditor, -ōris *m.*; ὁ δημιουργός, -οῦ; ὁ κτίστης, -ου
stworzyć creo, 1, -āvi, -ātum; condo, 3, -dīdi, -dītum; efficio, 3, -fēcī, -fectum;
κατασκευάζω; κτίζω; δημιουργέω; ποιέω
styczeń Ianuarius, -ii *m.*; ὁ γαμηλιών, -ῶνος
styczna (mat.) contigna, -ae *f.*; ἡ συναφή, -ῆς
styczność contignitas, -ātis *f.*; contactus, -us *m.*; nexus, -us *m.*; ἡ σύναψις, -εως; (*mat.*)
contingentia, -ae *f.*; ἡ σύναψις, -εως
styczny adhaerens, -entis; contignus, 3; συναφής, -ές
stygmat stigma, -atis *n.*; τὸ στίγμα, -ατος
stygnąć (in)frigesco, 3, -xi, - ; frigidus fio, fieri, factus sum; ψύχομαι
styk contactus, -us *m.*; iunctio, -ōnis *f.*; iunctūra, -ae *f.*; ἡ συναφή, -ῆς
stykać contingo, 3, -tigi, -tactum; coniungo, 3, -iunxi, -iunctum; συνάπτω
Styks Styx, Stygis *f.*; Στύξ, Στυγός ἡ
*Rzeka w świecie podziemnym; najstarsze dziecko Okeanosa
i Tethys.*
styl stilus, -i *m.*; modus, -i *m.*; ratio, -ōnis *f.*; via, -ae *f.*; ordo, -īnis
m.; ὁ τρόπος, -ου; (*w architekturze*) genus, -ēris *n.*
Stilus est dicendi opifex.
stylowy stīlicus, 3; τροπικός, 3
stymulacja stimulatio, -ōnis *f.*; τὸ ὄρμημα, -ατος; ἡ ὄρμη, -ῆς
stymulator stimulātor, -ōris *m.*; τὸ ὄρμητήριο, -ου
stymulować stīculo, 1, -āvi, -ātum; incito, 1, -āvi, -ātum; ὀρμάω
stypa prandium, -ii *n.* (ēpulum, -i *n.*) fūnebre; exsequium, -ii *n.*; stips, -is *f.*;
silicernium, -ii *n.*; τὸ περίδειπνον, -ου; ὁ τάφος, -ου
stypendium stipendium, -ii *n.*; ἡ ὑποτροφία, -ας
stypendysta *stipendiarius, -ii *m.*; ὁ ὑπότροφος, -ου
subiektywny subiectīvus, 3; ὑπόδοξος, -ον; ὑποκειμενικός, 3
sublimacja sublimatio, -ōnis *f.*; ἡ ὑψωσις, -εως
sublokator *sublocātor, -ōris *m.*; ὁ ὑποικος, -ου
subordynacja subordinatio, -ōnis *f.*; oboedientia, -ae *f.*; ἡ ὑπακοή, -ῆς; ἡ ὑπόταξις, -εως
subskrybent *subscribens, -entis *m.*; ὁ ὑπόγραφος, -ου
subskrypcja *subscriptio, -ōnis *f.*; ἡ ὑπογραφή, -ῆς
substancja substantia, -ae *f.*; materia, -ae *f.*; materies, -ei *f.*; essentia, -ae *f.*; concretio, -
ōnis *f.*; rei, rei *f.*; natūra, -ae *f.*; ἡ ὑπαρξις, -εως; ἡ ὑπόστασις, -εως; ἡ
σύστασις, -εως; ἡ οὐσία, -ας

substancjalny 1. (materialny) materiālis,-e; reālis,-e; ὑπαρκτός, 3; οὐσιώδης,-ες;
2. (istotowy) substantiālis,-e; essentiālis,-e; ὑποστατικός, 3
substrat substrātum,-i *n.*; τὸ ὑπόστρωμα,-ατος
subsidiować *subsidiō, 1,-ātus sum; auxiliū do, 1, dedi, datum; βοηθέω
subsidium *subsidiū,-ii *n.*; auxiliū,-ii *n.*; ἡ βοήθησις,-εως
subtelność subtilitas,-ātis *f.*; ténitas,-ātis *f.*; tenúitas,-ātis *f.*; ἡ μαλακότης,-ητος; ἡ
λεπτότης,-ητος
subtelny delicātus, 3; súbtīlis,-e; ténuis,-e; μαλακός, 3; λεπτός, 3
subwencja *subventio,-ōnis *f.*; auxiliū,-ii *n.*; τὸ βοήθημα,-ατος
subwencjonować *alicui* subvenio, 4,-veni,-ventum; βοηθέω
suchar pannis,-is *m.* biscoctus (bucellatus); copta,-ae *f.*
suchość ariditas,-ātis *f.*; siccitas,-ātis *f.*; ὁ ἀσμός,-οῦ; ἡ ξηρότης,-ητος
suchotniczy phthisicus, 3; tábidus, 3; tuberculōsus, 3; φθισικός, 3; συντακής,-ές
suchoty phthisis,-is *f.*; tabes,-is *f.*; tuberculōsis,-is *f.*; ἡ φθίσις,-εως
suchy áridus, 3; siccus, 3; torrens,-entis; tórridus, 3; ξηρός, 3; ἄνυδρος,-ον
sufit láquear,-aris *n.*; lacūnar,-aris *f.*; tectum,-i *n.*; ἡ ὀροφή,-ῆς
sufler *suggesor,-ōris *m.*; ὁ ὑποδεικτής,-οῦ
sugerować súggero, 3,-gessi,-gestum; ὑποτίθημαι
sugestia suggestio,-ōnis *f.*; insinuatō,-ōnis *f.*; ἡ ὑπόθεσις,-εως
sugestywny suggestīvus, 3; ὑποθετικός, 3
sukces successus,-us *m.*; res, rerum *f.pl.* secundae; eventus,-us *m.*
secundus; ἡ ἐπιτυχία,-ας; ἡ εὐτύχησις,-εως
sukienka vestícūla,-ae *f.*; replum,-i *n.*; τὸ πέπλιον,-ου; τὸ σείρινον,-ου;
τὸ χιτωνάριον,-ου
Ubi deest replum, non est perfectum gaudium.
suknia stola,-ae *f.*; palla,-ae *f.*; vestis,-is *f.* muliebris; ἡ στολή,-ῆς; ὁ πέπλος,-ου;
(*wytworna*) cyclas,-adis *f.*; rotunda,-ae *f.*; ἡ ποδήρης,-ητος
sukiennice pannificīna,-ae *f.*; τὸ ἱστουργεῖον,-ου
sukiennik lánifex,-icis *m.*; pánnifex,-icis *m.*; ὁ ἱστουργός,-οῦ
sukno pannus,-i *m.*; τὸ ἱστίον,-ου
sukurs auxiliū,-ii *n.*; succursus,-us *m.*; ἡ βοήθεια,-ας
sultan *sultānus,-i; soldānus,-i *m.*
sum (*zool.*) silurus,-i *m.*; ὁ σίλουρος,-ου
suma summa,-ae *f.*; caput,-itis *n.*; τὸ κεφαλαίωμα,-ατος; τὸ ἄθροισμα,-ατος; τὸ
σύνολον,-ου; τὸ πλήρωμα,-ατος
sumienie conscientia,-ae *f.*; ἡ συνείδησις,-εως; ὁ νεφρός,-οῦ
Mea mihi conscientia pluris est, quam omnium sermo.
człowiek bez ~ homo sine ulla religione; **z czystym** ~ salvā fide; bonā mente;
bono ánimo; **mieć nieczyste** ~ conscientiā mala angor, 3
sumienność diligentia,-ae *f.*; scrupulósitas,-ātis *f.*; honestas,-ātis *f.*; accuratio,-ōnis *f.*;

ἡ ἀκρίβεια,-ας; ἡ σπουδή,-ῆς
sumienny accurātus, 3; dīlīgens,-entis; honestus, 3; scrupulōsus, 3; sevērus, 3;
ἀκριβής,-ές; φιλόστοργος,-ον; σπουδαῖος, 3
sumować addo, 3,-dīdi,-dītum; summo, 1,-āvi,-ātum; προσδίδωμι; (*streszczać*)
reassūmo, 3,-sumpsi,-sumptum; κεφαλαιώω
sumowanie additio,-ōnis *f.*; ἡ πρόσδοσις,-εως
superlatyw superlatīvum,-i *n.*; τὸ ὑπερφερόμενον,-ου
surogat surrogātum,-i *n.*; ἡ ἀντίδοσις,-εως
surowica serum,-i *n.*; ὁ ὀρ(ρ)ός,-οῦ
surowiczy serōsus, 3; ὀρώδης,-εσ
surowiec materia,-ae *f.* (prima); τὸ ὑλικόν,-οῦ; ἡ ὕλη,-ης (πρώτη)
surowizna cruditas,-ātis *f.*; ἡ ἀσθηρότης,-ητος
surowość duritia,-ae *f.*; duritas,-ātis *f.*; durities,-ei *f.*; inclementia,-ae *f.*; rigor,-ōris *m.*;
sevēritas,-ātis *f.*; ἡ ἀσθηρία,-ας; ἡ ἀποτομία,-ας; ἡ σκληρότης,-ητος
surowy 1. (np. pokarm) crudus, 3; incoctus, 3; ἀσθηρός, 3; **2. (niekulturalny)**
rudis,-e; crudus, 3; incultus, 3; impolitus, 3; rústicus, 3; ἄγριος, 3; ἀνήμερος,-ον;
3. (klimat) rígidus, 3; τραχύς,-εῖα,-ύ; **4. (ponury, twardy)** austērus, 3; durus, 3;
acerbus, 3; gravis,-e; immītis,-e; rigorōsus, 3; sevērus, 3; tetricus, 3; torvus, 3;
ἀσθηρός, 3; χαλεπός, 3; σκληρός, 3; βαρύς,-εῖα,-ύ
sus saltus,-us *m.*; τὸ ἄλμα,-ατος; ἡ ἔκπήδησις,-εως
susza aríditas,-ātis *f.*; sitis,-is *f.*; síccitas,-ātis *f.*; ἡ ἀυονή,-ῆς; ἡ ξηρότης,-ητος; ἡ
ξηρασία,-ας
suszarnia siccatorium,-ii *n.*; τὸ ξηρατεῖον,-ου
suszenie siccatio,-ōnis *f.*; ἡ ξήρα(ν)σις,-εως
suszony siccatus, 3; ξηραινόμενος, 3; ξηρός, 3
suszyć (ex)sicco, 1,-āvi,-ātum; arefacio, 3,-feci,-factum; ξηραίνω; ἀυαίνω;
σκελετεύω
sutanna stola,-ae *f.*; podēres,-is *f.*; ἡ ποδήρης,-ητος; ἡ στολή,-ῆς
sutek mamma,-ae *f.*; papilla,-ae *f.*; glándula,-ae *f.* mammaria,-ae *f.*; ἡ θηλή,-ῆς; ὁ
μαστός,-οῦ
sutkowy mammālis,-e; μαστοειδής,-ές
suty abundans,-antis; copiōsus, 3; dives,-itis; μακρός, 3; πλούσιος, 3
suwać traho, 3, traxi, tractum; ὠθέω
suwerenność independentia,-ae *f.*; autonomia,-ae *f.*; ἡ αὐτονομία,-ας; τὸ κράτος,-
εως
suwerenny independens,-entis; αὐτόνομος,-ον
swada suatoria,-ae *f.*; suasio,-ōnis *f.*; vivácitas,-ātis *f.*; τὸ πάθος,-εως
swary lites,-um *f.pl.*; rixae,-arum *f.pl.*; αἱ ἔριδες,-ῶν
swat prónubus,-i *m.*; ὁ προμνηστικός,-οῦ
swatka prónuba,-ae *f.*; ἡ προμνήστρια,-ας

swatać prónubo, 1, -āvi, -ātum; προμνάομαι

swawola impūnitas, -ātis *f.*; lascivia, -ae *f.*; ὁ κῶμος, -ου; ἡ τρυφή, -ῆς

swawolić gurrio, 4, -īvi, -ītum; lascivio, 4, -ii, -itum; κωμάζω; τρυφάω

swawolny frivulus, 3; lascivus, 3; κωμαστικός, 3

swędzący pruriginōsus, 3; κνηθόμενος, 3

swędzenie prurīgo, -īnis *f.*; prūritus, -us *m.*; psora, -ae *f.*; scalpturīgo, -īnis *f.*; κνηθμός, -οῦ; ὁ ὀδαξησμός, -οῦ

swędzić prurio, 4, -īvi, -ītum; κνήθομαι

swoboda libertas, -ātis *f.*; licentia, -ae *f.*; arbitrium, -ii *n.* liberum; ἡ ἐλευθερία, -ας; ἡ παρρησία, -ας

swobodny 1. (wolny) liber, -era, -erum; independens, -entis; ἐλεύθερος, 3; 2.

(**naturalny**) naturālis, -e; παρρησιαστικός, 3

swoisty specificus, 3; peculiaris, -e; singularis, -e; ἴδιος, 3; κλίτος, 3

swojak nostras, -atis *m.*; ὁ ἡμέτερος, -ου

swojski 1. (dotyczący kraju) indigenus, 3; φυλετικός, 3; συμπατριώτης, -ες; 2.

(**dotyczący domu**) domēsticus, 3; familiaris, -e; nostras, -atis; οἰκεῖος, 3

swój suus, 3; σός, 3; ἴδιος, 3; (patrz: mój, twój, nasz, wasz)

Suis opibus aliorum inopiam levare.

Sybilla Sibylla, -ae *f.*; Σιβύλλη, -ης

Imię kapłanki przekazującej wyrocznie Apollona. Najstynniejszą z helleńskich Sybill jest Sybilla z Erytraj w Troadzie. Jedna z tradycji utożsamia tę Sybillę z Sybillą z Cumae w Kampanii, która odegrała wielką rolę w mitach rzymskich.

sycić sāturo, 1, -āvi, -ātum; satio, 1, -āvi, -ātum; κορέννυμι; χορτάζω

syczący stridens, -entis; sibilus, 3; συρίζων, -ουσα, -ον

syczeć stridēo, 2, stridi, -; sibilo, 1, -āvi, -ātum; συρίζω; σίζω

syfilis syphilis, -is *f.*; ἡ σίφιλις, -εως

syfon siphos, -ōnis *m.*; ὁ σίφων, -ωνος

sygnalizacja signalisatio, -ōnis *f.*; ἡ σημασία, -ας

sygnalizować indico, 1, -āvi, -ātum; signífico, 1, -āvi, -ātum; signálisho, 1, -āvi, -ātum; σημαίνω

sygnał signāle, -is *n.*; signum, -i *n.*; τὸ σῆμα, -ατος; ἡ σημείωσις, -εως

sygnatariusz signatarius, -ii *m.*; ὁ σημαντικός, -οῦ

sygnatura signatūra, -ae *f.*; τὸ σημεῖον, -ου

sygnet *signetum, -i *n.*; áñulus, -i *m.* signatorius; ὁ σημαντήρ, -ῆρος; ἡ σφραγίς, -ίδος

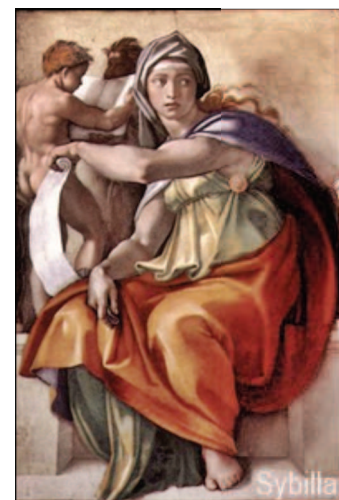
syk sibilus, -us *m.*; ὁ συριγμός, -οῦ

sykać sibilo, 1, -āvi, -ātum; συρίζω

sykomora (bot.) sycómorus, -i *f.*; ἡ συκομορέα, -ας

sylaba syllaba, -ae *f.*; ἡ συλλαβή, -ῆς

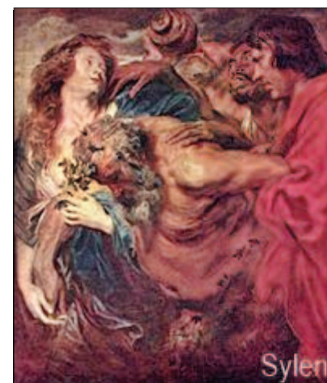
sylabizować syllabīzo, 1, -āvi, -ātum; syllabātim lego, 3, legi, lectum; συλλαβίζω

Sylen Silenus,-i m.; Σιληνός,-οῦ

Nazwa nadawana podstarzałym satyrom, a także imię własne wychowawcy Dionizosa. Był bardzo brzydki, miał zadarty nos, grube wargi i spojrzenie byka. Miał wielki brzuch; przedstawiano go zazwyczaj na ośle.

sylogizm syllogismus,-i m.; ὁ συλλογισμός,-οῦ

Sylwan Silvānus,-i m.

Rzymskie bóstwo opiekujące się lasami, utożsamiane czasami z rzymskim Faunem i greckim Panem. Przedstawiany był jako starzec, ale o wielkiej sile żywotnej.

Sylwester *festum,-i n. pervigilii Silvestri

sylwetka forma,-ae f.; líněa,-ae f.; τὸ σχῆμα,-ατος; ἡ μορφή,-ῆς

ymbioza symbiōsis,-is f.; mutualismus,-i m.; commensalismus,-i m.; ἡ συμβίωσις,-εως

symbol symbolum,-i n.; symbolus,-i m.; effigies,-ei f.; emblēma,-atis n.; indicium,-ii n.; imāgo,-īnis f.; signum,-i n.; τὸ σύμβολον,-ου; τὸ ἔμβλημα,-ατος; ὁ τύπος,-ου; (władzy) insignia,-ium n.pl.

symboliczny signíficans,-antis; symbólicus, 3; συμβολικός, 3

symbolizować portendo, 3,-tendi,-tentum; συμβάλλω

symetria symmetria,-ae f.; congruentia,-ae f.; ἡ συμμετρία,-ας

symetryczny symmétricus, 3; σύμμετρος,-ον

symfonia symphonia,-ae f.; ἡ συμφωνία,-ας

symfoniczny symphónicus, 3; σύμφωνος,-ον

sympatia sympathia,-ae f.; prónītas,-ātis f.; consensus,-us m.; concordia,-ae f.; ἡ συμπάθεια,-ας; ἡ φιλία,-ας

sympatyczny sympáthicus, 3; pronus, 3; gratus, 3; συμπαθής,-ές; φιλικός, 3

sympptom nota,-ae f.; signum,-i n.; symptōma,-atis n.; symptōmum,-i n.; τὸ σύμπτωμα,-ατος

symptomatyczny symptomáticus, 3; συμπτωματικός, 3

symulacja simulatio,-ōnis f.; ἡ ὑπόκρισις,-εως

symulant simulātor,-ōris m.; ὁ ὑποκριτής,-ῆς

symulować símulo, 1,-āvi,-ātum; fingo, 3, finxi, fictum; ὑποκρίνομαι

syn filius,-ii m.; natus,-i m.; génitus,-i m.; ὁ υἱός,-οῦ; τὸ τέκνον,-ου

synagoga synagōga,-ae f.; ἡ συναγωγή,-ῆς

synapsa (biol.) synapsis,-is f.; ἡ σύναψις,-εως

synchronizacja synchronizatio,-ōnis f.; ὁ συγχρονισμός,-οῦ

synchronizować synchronīzo, 1, -avi, -atum; tempus accómodo, 1,-āvi,-ātum; συγχρονίζω

syndrom syndroma,-atis n.; ἡ συνδρομή,-ῆς

syndyk syndicus,-i m.; curātor,-ōris m.; ὁ σύνδικος,-ου

syndykat *syndicātus,-us m.; ἡ συνδικαστία,-ας

- synkopa** syncopa,-ae f.; ἡ συγκοπή,-ῆς
synod synodus,-i f.; conventus,-us m.; concilium,-ii n.; ἡ σύνοδος,-ου
synogarlica turtur,-uris m.; ὁ τρυγών,-όνος
synonim synónymus,-i m.; synónyma,-atis n.; τὸ συνώνυμον,-ου
synoptyczny synópticus, 3; συνοπτικός, 3
synowa nurus,-us f.; filiastra,-ae f. (*też pasierbica*); ἡ νύμφη,-ης; ἡ νύός,-οῦ
synowski filiālis,-e; υἰώδης,-ες
syntaksa syntaxis,-is f.; ἡ σύνταξις,-εως
syntetyczny synthéticus, 3; artificiāliter compósitus, 3; συνθετικός, 3
synteza summa,-ae f.; compositio,-ōnis f.; syntaxis,-is f.; σύνθεσις,-εως
synuś filiólus,-i m.; τὸ ὕϊδιον,-ου
sypać sipō, 1,-āvi,-ātum; supō, 1,-āvi,-ātum; profundo, 3,-fudi,-fusum (effundēre, infundēre); χέω; χόω; πάσσω
s. = **rozsypywać** spargo, 3, sparsi, sparsum; σκορπίζω
s. **np. wał** exstruo, 3,-struxi,-structum; χωματίζω
sypiać dórmito, 1,-āvi,-ātum; κοιμάομαι
sypialnia dormitorium,-ii n.; cubīle,-is n.; cubículum,-i n.; thorus,-i m.; thálamus,-i m.; ὁ κοιτών,-ῶνος; τὸ δωμάτιον,-ου; ὁ θάλαμος,-ου
sypialny dormitoriālis,-e; θαλαμιός, 3
sypki sipābilis,-e; ψαφαρός, 3; κραῦρος, 3
Syrena Sirēn,-ēnis f.; Σειρήν,-ῆνος
Syrenami były bóstwa morskie, pół kobiety i pół ptaki, córki Melpomeny i rzecznego boga Acheloosa. Siedzibę miały na jednej z wysp Morza Śródziemnego, śpiewem swym wabiły przepływających żeglarzy, a gdy okręty wpadały na skały, pożerały nieostrożnych.
syrop sírupus,-i m.; ὁ σύρροπος,-ου
system ratio,-ōnis f.; ordo,-īnis m.; systēma,-atis n.; modus,-i m.; méthodus,-i f.; τὸ σύστημα,-ατος
systematyczny systemáticus, 3; συστηματικός, 3
systematyka systemática,-ae f.; ἡ συστηματική,-ῆς
s. w **biologii**:
dział divisio,-ōnis f.
poddział subdivisio,-ōnis f.
gromada, klasa classis,-is f.
podklasa subclassis,-is f.
rząd ordo,-īnis m.
podrząd subordo,-īnis m.
rodzina familia,-ae f.
podrodzina subfamilia,-ae f.
plemię tribus,-us f.

podplemię súbtribus, -us *f.*

rodzaj genus, -ĕris *n.*

podrodzaj súbgenus, -ĕris *n.*

sekcja sectio, -ōnis *f.*

gatunek species, -ei *f.*

podgatunek subspecies, -ei *f.*

odmiana varĭetas, -ātis *f.*

pododmiana subvarĭetas, -ātis *f.*

forma forma, -ae *f.*

klon clonus, -i *m.*

systemowy systemáticus, 3; συστηματικός, 3

sytość sati(et)as, -ātis *f.*; saturatio, -ōnis *f.*; satúrĭtas, -ātis *f.*; ἡ πλησμονή, -ῆς; ὁ κόρος, -ου; ἡ χορτασία, -ας

sytuacja situs, -us *m.*; condicio, -ōnis *f.* (*też plur.*); status, -us *m.*; ἡ συνθήκη, -ης; ἡ κατάστασις, -εως

syty satiatus, 3; satur, 3; saturatus, 3; plenus, 3; πλήρης, -εσ

Szyf Sisyphus, -i *m.*; Σίσυφος, -ου

Syn Ajolosa, założyciel miasta Korynt. Mąż Merope, ojciec Glaukosa, dziadek Bellorofonta. Najprzebieglejszy ze śmiertelnych. Pokutował za grzechy w krainie zmarłych wytaczając na górę ciężki głaz, który ze szczytu spadał na dół.

szabla ensis, -is *m.* falcatus; gladius, -ii *m.*; spatha, -ae *f.*; copis, -is *f.*; harpe, -is *f.*; ἡ μάχαιρα, -ας; ἡ ῥομφαία, -ας; ὁ ξίφος, -ου; (*perska*) acinaces, -is *m.*; ὁ ἀκινάκης, -ου

szablon exemplum, -i *n.*; typus, -i *m.*; ὁ τύπος, -ου; ὁ ὑπογραμμός, -οῦ

szablowny ensiformis, -e; ξιφοειδής, -ές; μαχαιρωτός, 3; ἄρπατοειδής, -ές

szach scac(c)us, -i *m.*; ὁ πεσσός, -οῦ

szachista scac(c)ātor, -ōris *m.*; ὁ πεσσευτής, -οῦ

szachownica scac(c)arium, -ii *n.*; τὰ πεσσά, -ῶν πεντέγραμμα

szachraj fraudator, -oris *im.*; *malversātor, -ōris *m.*; ὁ ἐξαπατατήρ, -ῆρος

szachrajstwo fraus, -dis *f.*; fallacia, -ae *f.*; *malversatio, -ōnis *f.*; nundinatio, -ōnis *f.*; τὸ ἀπάτημα, -ατος

szachrować fallo, 3, fefelli, falsum; decipio, 3, -cēpi, -ceptum; nūndinor, 1, -ātus sum; ἀπατάω

szachy scac(c)orum ludus, -i *m.*; scaciludium, -ii *n.*; ἡ πεττεία, -ας

szacować aestimo, 1, -āvi, -ātum; censĕo, 2, -sui, -sum; exístimo, 1, -āvi, -ātum; pretio, 1, -āvi, -ātum; taxo, 1, -āvi, -ātum; (δια)τιμάω; λογίζομαι

szacunek 1. (poszanowanie) aestimatio, -ōnis *f.*; honor, -ōris *m.*; honos, -ōris *m.*; observatio, -ōnis *f.*; observantia, -ae *f.*; píetas, -ātis *f.*; respectus, -us *m.*; reverentia, -ae *f.*; verecundia, -ae *f.*; veneratio, -ōnis *f.*; ἡ τιμή, -ῆς; ἡ αἰδώς, -οῦς; ἡ εὐλάβεια, -ας; ἡ ἐντροπή, -ῆς; τὸ ἀξίωμα, -ατος; **2. (ocena)** aestimatio, -ōnis *f.*; censūra, -ae *f.*; existimatio, -ōnis *f.*; taxatio, -ōnis *f.*; ἡ ἀξίωσις, -εως; τὸ κρίμα, -

ατος; ἡ τιμή,-ῆς

Magna fuit quondam capitis reverentia cani.

szafa armarium,-ii *n.*; ἡ πυργίς,-ῖδος

szafarz dispensātor,-ōris *m.*; ὁ μεταδότης,-ου

szafir sa(p)phīrus,-i *m.*; ἡ σάπφειρος,-ου

szafka armarīolum,-i *n.*; ὁ πυργίσκος,-ου

szafować dispendo, 3,-ndi,-nsum; largior, 4,-itus sum; μεταδίδωμι

szafowanie dispensatio,-ōnis *f.*; largitio,-ōnis *f.*; ἡ μετάδοσις,-εως

szafrań crocus,-us *m.*; crócinum,-i *n.*; ὁ κρίκος,-ου

szafrańowy cróceus, 3; κροκωτός, 3

szajka latrocinium,-ii *n.*; τὸ ληστήριον,-ου

szakal Canis,-is *m.* aureus; ὁ θώς, θωός

szal, szalik focāle,-is *n.*; amictorium,-ii *n.*; anaboladium,-ii *n.*; supparum,-i *n.*; ἡ

ἀμπεχόνη,-ης; τὸ ἀμπέχορον,-ου

szala mensorium,-ii *n.*; lanx,-cis *f.*; ἡ πλάστιγξ,-ιγγος; ἡ τρυτάνη,-ης

szalbierz fraudātor,-ōris *m.*; ὁ ἔξαπατατήρ,-ῆρος

szaleć delīro, 1,-āvi,-ātum; dementio, 4,-īvi,-ītum; furio, 4,-īvi,-ītum; insanio, 4,-īvi,-

ītum; saevio, 4,-ii,-itum; μαίνομαι; διαγριαίνω

szalej jadowity (bot.) Cicūta,-ae *f.* virōsa; ὁ ἀλλός,-οῦ

szaleństwo, szal delirium,-ii *n.*; dementia,-ae *f.*; furor,-ōris *m.*; rabies,-ei *f.*; insanīa,-ae

f.; amentia,-ae *f.*; vecordia,-ae *f.*; ὁ θυμός,-οῦ; ἡ κακοδαιμονία,-ας; ἡ

ἀφροσύνη,-ης; ἡ μανία, -ας; ὁ φρενετισμός,-οῦ; ἡ μωρία,-ας

Immōdica ira gignit insaniam. Ira initium insanīae est.

szalka lāncūla,-ae *f.*; τὸ πλαστίγγιον,-ου

szalony 1. (pozbawiony rozumu) effrenātus, 3; furibundus, 3; furiōsus, 3; insānus, 3;

malesānus, 3; rābidus, 3; rabiōsus, 3; vecors,-ordis; φρενομανής,-ές;

μαινόμενος, 3; μανικός, 3; **2. (gwaltowny)** véhemens,-entis; ῥαγδαίος, 3;

μαίμακος, 3; λάβρος, 3

szalupa navicella,-ae *f.*; lintrícūla,-ae *f.*; ὁ λέμβος,-ου; τὸ ἐφόλκιον,-ου; ἡ σκάφη,-ης

szal p. szaleństwo

w szal wprawiać furio, 1,-āvi,-ātum; μαινοποιέω

szalas cāsula,-ae *f.*; tectilium,-ii *n.*; ἡ σκηνή,-ῆς; ἡ κλισία,-ας

szambelan camerarius,-ii *m.*; cubicularius,-ii *m.*; ὁ κοιτωνίτης,-ου

szambo latrīna,-ae *f.*; τὸ ἀποχωρητήριον,-ου

szampan *vinum,-i *n.* spumans (spumescens)

szampon *saponātum,-i *n.*; *lomentum,-i *n.* capillare

szaniec agger,-ēris *m.*; dunio,-ōnis *f.*; lórica,-ae *f.*; metella,-ae *f.*; praesidium,-ii *n.*;

vallatio,-ōnis *f.*; vallum,-i *n.*; ὁ προμαχεών,-ώνος; ὁ χάραξ,-ακος; τὸ ἔρκος,-εος

szanować 1. (oddawać szacunek) colo, 3, colui, cultum; aestimo, 1,-āvi,-ātum;

honorífico, 1,-āvi,-ātum; honōro, 1,-āvi,-ātum; respecto, 1,-āvi,-ātum; curo, 1,-

āvi,-ātum; (re)vēneror, 1,-ātus sum; (re)vérēor, 2-veritus sum; (ἐκ)τιμάω;
σέβομαι; αἰδέομαι; ἐντρέπω; θαυμάζω; θεραπεύω; **2. (oszczędzać)** conservo,
1,-āvi,-ātum; parco, 3, pepercí, parsum; φείδομαι
szanowany honorātus, 3; honorificātus, 3; reverentiālis,-e; venerābilis,-e; αἰδοῖος, 3;
ἀξιοματικός, 3; τίμιος, 3; τιμήεις,-εσσα,-εν
szanowny egregius, 3; respectābilis,-e; illustríssimus, 3; venerābilis,-e; clarus, 3;
αἰδοιωδης,-ες; ἀξιοματικός, 3; σεβαστός, 3; σεμνός, 3; τιμήεις,-εσσα,-εν
szansa possibílitās,-ātis f.; occasio,-ōnis f.; ἡ ἀφορμή,-ῆς; ὁ τόπος,-ου
szarak (zajac) lepus,-ōris m.; ὁ λέπορις,-ιδος; ὁ λαγώς,-ῶ
szarańcza locusta,-ae f.; ἡ μολουρίς,-ίδος; ἡ ἀκρίς,-ίδος
szarawary saraballum,-i n.; sarábara,-ae f.; ἡ σαράβαρα,-ας
szarfa religāmen,-īnis n.; sabānum,-i n.; ἡ ταινία,-ας
szargać diffāmo, 1,-āvi,-ātum; contámino, 1,-āvi,-ātum; dedécoro, 1,-āvi,-ātum;
μιαίνω; δυσφημέω
szarlatan circulātor,-ōris m.; medicaster,-tri m.; praestigiātor,-ōris m.; ὁ ὀχλαγωγός,-
οῦ; ὁ ψευδουργός,-οῦ
szarlataneria praestigium,-ii n.; ἡ ὀχλαγωγία,-ας
szarpać 1. (tarmosić) conturbo, 1,-āvi,-ātum; quasso, 1,-āvi,-ātum; tormento, 1,-āvi,-
ātum; traho, 3, traxi, tractum; σπαράσσω; **2. (rozszarpywać)** lácero, 1,-āvi,-
ātum; lanio, 1,-āvi,-ātum; carpo, 3, carpsi, carptum; διαρήσσω; ῥήγνυμι;
ἀκυρέω; σπαράσσω
szarpanina rixa,-ae f.; ὁ σπαραγμός, 3
szarpie (bandaże) byssus,-i m.; carbasus,-i m.; linamentum,-i n.; línteum,-i n.;
motarium,-ii n.; ὁ ἐπίδεσμος,-ου; τὰ ξύσματα,-ων; τὸ τίλμα,-ατος
szaruga tempus,-ōris n. pluviōsum; ὁ ὀμβρηρός,-οῦ
szary cáneus, 3; cinéreus, 3; gríseus, 3; ravus, 3; pullus, 3; φαιός, 3; σπόδιος, 3;
χλωρός, 3
szarża 1. (atak jazdy) ímpetus,-us m. équitum; ἡ ἵππομαχία,-ας; **2. (stopień)**
gradus,-us m.; distinctio,-ōnis f.; ὁ βαθμός,-οῦ; τὸ ζυγόν,-οῦ
szarżować equitatu ímpetum facio, 3, feci, factum; ἵππομαχέω
szastać díssipo, 1,-āvi,-ātum; διασκορπίζω
szata hábitus,-us m.; indumentum,-i n.; vestis,-is f.; vestimentum,-i n.; τὸ ἔνδυμα,-
ατος; ἡ ἐσθῆς,-ῆτος; ἡ στολή,-ῆς; τὸ περιβόλαιον,-ου
Non vestimentum virum ornat, sed vir vestimentum.
szatan satanas,-ae m.; diábolus,-i m.; cacodaemon,-ōnis m.; ὁ σατανᾶς,-οῦ; ὁ
διάβολος,-ου; ὁ κακοδαίμων,-ονος
szatański satánicus, 3; diabólicus, 3; σατανικός, 3; διαβολικός, 3; δαιμονιώδης,-ες
szatnia (ex)spoliatorium,-ii n.; vestiarium,-ii n.; τὸ ἀποδυτήριον,-ου
szatniarz vestiarius,-ii m.; ὁ ἐνδυτήριος,-ου
szczapy ligna,-ōrum n.pl.; fornalia,-ium n.pl.; αἱ σχίζαι,-ῶν

szczaw rumex,-icis *n.*; lapathium,-ii *n.*; τὸ ὑδρολάπαθον,-ου
szczętek détritum,-i *n.*; relictum,-i *n.*; rudimentum,-i *n.*; vestigium,-ii *n.*; τὸ λειμμα,-
ατος; τὸ λείψανον,-ου
szczętkowy rudimentālis,-e; relictus, 3; vestigiālis,-e; λειψανικός, 3
szczebel gradus,-us *m. scalarum*; ὁ βαθμός,-οῦ; ὁ κλιμακτήρ,-ῆρος
szczecina saeta,-ae *f.*; ὁ τανύθριξ, τανύτριχος
szczególnie ápprime, particuláriter, plúrimum, praecípue, speciáliter, peculiáriter,
singuláriter; μάλιστα; ἰδίως; εἰδικῶς
szczególny praecípuus, 3; particularis,-e; peculiaris,-e; speciālis,-e; ἀκροθίνιος, 3;
ἴδιος, 3; εἰδικός, 3; περιούσιος,-ον; περισσός, 3
szczegół particulárĭtas,-ātis *f.*; ἡ λεπτομέρεια,-ας
szczegółowo late, fuse, multis verbis; λεπτομερῶς
szczegółowy particulātus, 3; λεπτομερής,-ές
szczękać latro, 1,-āvi,-ātum; θώσσω; ὑλακτέω
Canis tímíduS veheméntius latrat quam mordet.
szczękanie latratio,-ōnis *f.*; ἡ ὑλακή,-ῆς
szczelina fissūra,-ae *f.*; fissum,-i *n.*; rima,-ae *f.*; scissūra,-ae *f.*; ἡ διασχίς,-ίδος; ἡ
ράγή,-ῆς; τὸ χάσμα,-ατος; ἡ σχίσις,-εως; ἡ ὀπή,-ῆς; τὸ διάστημα,-ατος; τὸ
σχίσμα,-ατος
szczelinka fissula,-ae *f.*; τὸ σχισμίδιον,-ου
szczelny *herméticos, 3; bene clausus, 3; εὐκλειστος,-ον
szczeniak canícŭla,-ae *f.*; cátŭlus,-i *m.*; catellus,-i *m.*; τὸ κυνάριον,-ου; τὸ
σκυλάκευμα,-ατος
Planta fuit quercus catulique fuēre leones, et didicit primas Tullius ipse notas.
Leōnem mórtuum etiam cátuli mordent.
szczep 1. (gałazka) vírgula,-ae *f.*; surcŭlus,-i *m.*; innexus,-us *m.*; τὸ ἔνθεμα,-ατος; **2.**
(odrośl) palmes,-itis *m.*; propāgo,-ĭnis *f.*; τὸ κλήμα,-ατος; ὁ ὄζος,-ου; **3.**
(plemie) tribus,-us *f.*; ἡ φυλή,-ῆς; ὁ ὄζος,-ου
szczępić 1. (np. drzewko) ínsero, 3,-serui,-sertum; innecto, 3,-nexui,-nexum;
ἐντίθημι; ἐμβάλλω; **2. (przed chorobą)** *vaccinationem facio, 3, feci, factum
szczępienie 1. (np. drzewka) innexio,-ōnis *f.*; insertio,-ōnis *f.*; inoculatio,-ōnis *f.*; ἡ
ἐνθεσις,-εως; **2. (przed chorobą)** *vaccinatio,-ōnis *f.*
szczyrbaty exdentatus, 3; τρυπητός, 3
szczerość sincérĭtas,-ātis *f.*; simpliciĭtas,-ātis *f.*; purĭtas,-ātis *f.*; ἡ εἰλικρίνεια,-ας; ἡ
ἀπλαστία,-ας; ἡ παρρησία,-ας; ἡ ἀπλότης,-ητος
szczyry cándidus, 3; merus, 3; rectus, 3; sincērus, 3; simplex,-icis; purus, 3;
εἰλικρινής,-ές; ἀπλοῦς,-ῆ,-οῦ; ἀνυπόκρυτος,-ον; ἄδολος,-ον; ἀκέραιος,-ον
; ἄγνός, 3; παρρησιαστικός, 3
szczyrze aperte, sincēre, simpliciter; ἀπλῶς; ἄγνῶς; παρρησιαστικῶς
szczęk tinnitus,-us *m.*; ὁ ἄραβος,-ου

szczęka 1. (górna) maxilla,-ae *f.*; mala,-ae *f.*; ἡ γεννύς,-ύος ἄνω; **2. (dolna)**
mandíbula,-ae *f.*; maxilla,-ae *f.* inferior; ὁ γνάθος,-ου; ἡ σιαγών,-όνος
szczękać tintinno, 1,-āvi,-ātum; ἀραβέω; βαμβαίνω
szczękanie (zębami) odonterismus,-i *m.*; ὁ ὀδοντερισμός,-οῦ; ὁ βρυγμός,-οῦ
szczękowy maxillaris,-e; γναθικός, 3
szczęściarz fortunātus,-i *m.*; ὁ εὐτυχής,-οῦ
szczęścić secundo, 1,-āvi,-ātum; fortunō, 1,-āvi,-ātum; μακαρίζω
szczęście fortūna,-ae *f.*; felicitas,-ātis *f.*; beātum,-i *n.*; beatitūdo,-īnis *f.*; salus,-ūtis *f.*;
res, rerum *f.pl.* secundae (prósperae, florentes, bonae); ἡ εὐτυχία,-ας; ἡ
εὐδαιμονία,-ας; ἡ μακαριότης,-ητος
Cum fortūna manet, vultum servātis, amīci; cum cecidit, turpi vértitis ora fugā.
Felicitas humāna numquam in eōdem statu pérmanet. In virtūte pósita est vera
felicitas. Máximae cuique fortūnae mínime credendum est. Sapientia felicitas.
szczeńliwość felicitas,-ātis *f.*; beatitūdo,-īnis *f.*; ἡ μακαριότης,-ητος
szczeńliwy beatus, 3; faustus, 3; felix,-icis; fortunātus, 3; prosper, 3; secundus, 3;
μακάριος, 3; ὄλβιος, 3; εὐδαίμων,-ον; εὐτυχής,-ές; τυχηρός, 3
Beatus esse sine virtūte nemo potest. Déspice divitias, si vis ánimo esse beatus!
Donec eris felix, multos numerabis amīcos; témpora si fuerint núbila, solus
eris. Honesta vita beata est. Hectora quis nosset, felix si Troia fuisset? Felix,
qui potuit rerum cognóscere causas! Non ergo felīcem faciunt divitiae. Solae
faciunt virtūtes beatum. Témpore felīci multi numerantur amīci.
szczodrość generósitas,-ātis *f.*; munificentia,-ae *f.*; largitio,-ōnis *f.*; mansuetūdo,-īnis
f.; ἡ ἀφειδία,-ας; τὸ χαριστικόν,-οῦ
szczodry largitiōsus, 3; muníficus, 3; χαριστικός, 3; εὐμετάδοτος,-ον
szczoteczka saetósula,-ae *f.*; τὸ τριχίνιον,-ου
szczotka saetōsa,-ae *f.*; penícŭlus,-i *m.*; verrículum,-i *n.*; ὁ κνηστήρ,-ῆρος
~ **do obuwia** penícŭlus calcarius; ~ **do ubrań** penícŭlus vestiarius; ~ **do włosów**
verriculum críneum; penícŭlus comatorius; ~ **do zębów** penícŭlus dentarius
szczotkować cármino, 1,-āvi,-ātum; strigillo, 1,-āvi,-ātum; κνίζω
szczotkowanie strigillatio,-ōnis *f.*; ἡ κνῆσις,-εως
szczupak esox,-ocis *m.*; lucius,-ii *m.*
szczupleć tenuesco, 3,-cui, - ; λεπτόνομαι
szczupłość exigŭitas,-ātis *f.*; subtílitas,-ātis *f.*; tenŭitas,-ātis *f.*; ἡ λεπτότης,-ητος
szczupły éxilis,-e; exíguus, 3; macilentus, 3; súbtilis,-e; ténuis,-e; λεπτός, 3;
ἐπίρρικνος,-ον; σκληφρός, 3
szczur rattus,-us *m.*; glis, gliris *m.*; ὁ ποντικός,-οῦ
szczwany astŭtus, 3; dolōsus, 3; δόλιος, 3
szczyić się glorior, 1,-ātus sum; superbio, 1,-āvi,-ātum; καυχάομαι
szczygieł cardúelis,-is *f.*; ὁ χρυστομητρικς,-ιδος
szczypać véllico, 1,-āvi,-ātum; vello, 3, velli (vulsi), vulsum; τίλλω; (*np. pokrzywa*)
pungo, 3, punxi, punctum; κεντέω

szczypanie vellicatio,-ōnis *f.*; ἡ τίλισις,-εως
szczy pawka forficūla,-ae *f.*; τὸ λαβίδιον,-ου
szczy pce fórceps,-ipis *m.f.*; forfex,-icis *f.*; ἡ χηλή,-ῆς; ὁ καρκίνος,-ου; ἡ λαβίς,-
ίδος
szczy piorek Allium,-ii *n.* Schoenoprasum
szczypta excussus,-us *m.*; pugillus,-i *m.*; τὸ τιλμάτιον,-ου
szczyt acrum,-i *n.*; apex,-icis *m.*; cacūmen,-īnis *n.*; culmen,-īnis *n.*; fastigium,-ii *n.*;
pinna,-ae *f.*; pinnáculum,-i *n.*; sūmmītas,-ātis *f.*; vervex,-icis *m.*; ἡ ἄκρα,-ας; τὸ
ἄκρον,-ου; ἡ ἄκμή,-ῆς; ἡ κορυφή,-ῆς; ὁ κόρυμβος,-ου; τὸ πτερύγιον,-ου
szczytowanie culminatio,-ōnis *f.*; ἡ ἄκμή,-ῆς; (*plciowe*) orgasmus,-i *m.*; ὁ
ὄργασμός,-οῦ
szczytowy apicālis,-e; cacuminālis,-e; culminālis,-e; κορυφαῖος, 3; ἄκρος, 3;
ἄκμαῖος, 3
szef principalis,-is *m.*; praeses,-idis *m.*; dux,-cis *m.*; patronus,-i *m.*; praefectus,-i *m.*; ὁ
προστάτης,-ου; ὁ προϊστάμενος,-ου
szefostwo principale,-is *n.*; régimen,-īnis *n.*; ἡ προστασία,-ας
szelest strépitus,-us *m.*; frémitus,-us *m.*; τὸ ψαίρωμα,-ατος
szeleścić strépito, 1,-āvi,-ātum; ψαίρω
szelka funda,-ae *f.*; ἡ σφενδόνη,-ης
szemrać fremo, 3, -ui, -itum; múrmuro, 1, -avi, -atum; susurro, 1, -avi, -atum;
φρυάσσω; γογγύζω; λαλάζω
szemranie murmurratio,-ōnis *f.*; murmur,-uris *m.*; susurrus,-us *m.*; frémitus,-us *m.*; ὁ
γογγυσμός,-οῦ; ὁ ψιθυρισμός,-οῦ
szepczący mússitans,-antis; susurrans,-antis; ψίθυρος, 3
szept mússitus,-us *m.*; murmur,-ūris *n.*; susurratio,-ōnis *f.*; susurrus,-us *m.*; τὸ
ψιθύρισμα,-ατος; ὁ ψιθυρισμός,-οῦ
szeptac musso, 1,-āvi,-ātum; mússito, 1,-āvi,-ātum; mutio, 4,-īvi,-ītum; susurro, 1,-
āvi,-ātum; ψιθυρίζω
szereg ordo,-īnis *m.*; series,-ei *f.*; versus,-us *m.*; ὁ στίχος,-ου; ὁ ὄρμαθός,-οῦ;
(*żołnierzy*) agmen,-īnis *n.*; ἡ φάλαγξ,-αγγος; ἡ τάξις,-εως
szeregować continuo, 1,-āvi,-ātum; órдино, 1,-āvi,-ātum; classífico, 1,-āvi,-ātum;
συντάττω; στιχάω; στοιχίζω
szeregowiec gregarius,-ii *m.*; manipularius,-ii *m.*; ὁ στοιχήρης,-ου
szermierka battualia,-ae *f.*; ars,-tis *f.* battuendi; ἡ μαχή,-ῆς
szermierz gladiātor,-ōris *m.*; ὁ μαχητής,-οῦ
szero ki amplus, 3; latus, 3; laxus, 3; pátilus, 3; spatiōsus, 3; vastus, 3; εὐρύς,-εῖα,-ύ;
εὐρύχωρος,-ον; πλατύς,-εῖα,-ύ; πυκνός, 3; πλακερός, 3
szero ko ample, late, laxe, spatiose; εὐρυχώρως
szero kość latitūdo,-īnis *f.*; τὸ πλάτος,-εος; ἡ πλατύτης,-ητος; τὸ εὖρος,-εος
szerszeń Vespa,-ae *f.* crabro; ὁ ἄρθρηδών,-ῶνος

szerzenie diffusio,-ōnis f.; divulgatio,-ōnis f.; propagatio,-ōnis f.; ἡ διαφήμη,-ης; ὁ διαφημισμός,-οῦ
szerzyć diffundo, 3,-fusi,-fusum; divulgo, 1,-āvi,-ātum; propāgo, 1,-āvi,-ātum;
πλατύνω; διαφημίζω
sześcian cubus,-i m.; talus,-i m.; hexá(h)edrum,-i n.; ὁ κύβος,-ου; τὸ ἑξάεδρον, -ου
sześcienny cúbicus, 3; cubóideus, 3; κυβοειδής,-ές; γυαλός, 3
sześcioboczny hexagonālis,-e; sexolaterālis,-e; ἑξάπλευρος,-ον; ἑξάεδρος,-ον
sześciobok hexagonium,-ii n.; sexolatus,-ēris n.; τὸ ἑξάπλευρον,-ου; τὸ ἑξάεδρον,-ου
sześciokąt hexagonium,-ii n.; sexángulum,-i n.; τὸ ἑξάγωνον,-ου
sześciokątny hexagonālis,-e; sexángŭlus, 3; ἑξάγωνος,-ον
sześciokrotny sextuplex,-icis; ἑξαπλάσιος, 3
sześćiolecie sexennium,-ii n.; ἡ ἑξετία,-ας
sześćioletni sexennis,-e; ἑξέτης,-ες
sześć sex; ἕξ
sześćdziesiąt sexaginta; ἑξήκοντα
sześćdziesiąty sexagésimus, 3; ἑξηκοστός, 3
sześćset sescenti,-ae,-a; ἑξακόσιοι,-αι,-α
szew sutūra,-ae f.; raphe,-es f.; ἡ ῥαφή,-ῆς
szewc calceātor,-ōris m.; sutor,-ōris m.; ὁ ἔμβαδας,-ου; ὁ ῥαφιδεύς,-έως; ὁ κρηπιδοποιός,-οῦ
Sutor ne supra crēpidam iudicārit!
szewski calceatorius, 3; sutrīnus, 3; ῥαπτικός, 3
szkalować calumnior, 1,-ātus sum; gannio, 4,-īvi,-ītum; denigro, 1,-āvi,-ātum;
διαβάλλω; δυσφημέω
Audacter calumniare, semper aliquid haeret.
szkaradny abominandus, 3; abominābīlis,-e; horrībīlis,-e; turpis,-e; αἰσχρός, 3
szkarlat blatta,-ae f.; coccum,-i n.; phoenicium,-ii n.; púrpora,-ae f.; sandyx,-ycis f.;
scarlatum,-i n.; ὁ κόκκος,-ου
szkarlatny coccíneus, 3; purpúreus, 3; scarlatinus, 3; κόκκινος, 3; πορφυροῦς,-ῆ,-οῦν
szkatulka scátula,-ae f.; capitulāta,-ae f.; cístula,-ae f.; τὸ κιβώτιον,-ου; ἡ ἄλαβαστροθήκη,-ης
szkie delineatio,-ōnis f.; lineamentum,-i n.; schēma,-atis n.; τὸ ἰχνογράφημα,-ατος;
τὸ σχέδιον,-ου; ὁ ὑπογραμμός,-οῦ
szkicować delineo, 1,-āvi,-ātum; ἰχνογράφω
szkielet scéletus,-i; scéletum,-i n.; ὁ σκελετός,-οῦ
szkiełko mikroskopowe *lamella,-ae f.
szklanka caldellus,-i m.; róculum,-i n. vítreum; τὸ ποτήριον,-ου
szklany vítreus, 3; vitrīnus, 3; ὑάλινος, 3; ὑάλεος, 3
szklarz vitreātor,-ōris m.; ὁ ὑαλουργός,-οῦ
szkliwo adamántinum,-i n.; enamelum,-i n.; τὸ ἀδαμάντινον,-ου

szkło vitrum,-i *n.*; ἡ ὕαλος,-ου

szkoda detrimentum,-i *n.*; damnum,-i *n.*; iactūra,-ae *f.*; malum,-i *n.*; clades,-is *f.*;
nox(i)a,-ae *f.*; pérđitas,-ātis *f.*; ἡ ἄτη,-ης; ἡ ζημία,-ας; ἡ βλάβη,-ης; τὸ
βλάμμα,-ατος; ἡ φθορία,-ας

**Sero, post damnum sapiens solet esse Polōnus. Videant cōsules, ne quid
detrimenti res pública capiat.**

szkodliwość noxa,-ae *f.*; noxia,-ae *f.*; nocibílitās,-ātis *f.*; nocínvitas,-ātis *f.*; ἡ
βλαβερότης,-ητος

szkodliwy damnōsus, 3; deleterius, 3; nocens,-entis; nocīvus, 3; nócuus, 3; noxius, 3;
perniciábilis,-e; perniciōsus, 3; βλαβερός, 3; βλαπτικός, ζημιώδης,-ες; 3;
φθόριος, 3; κακός, 3; (*dla zdrowia*) morbi(fi)cus, 3; mórbidus, 3; morbōsus, 3;
νοσηρός, 3

szkodnik ánimal,-is *n.* noxium; ὁ βλαπτικός,-οῦ; ὁ λυμενών,-ῶνος

szkodzić nocēo, 2,-cui,-citum *alicui*; affligo, 3,-flicxi,-flictum; detrimento, 1,-āvi,-
ātum; detrimentum do, 1, dedi, datum (*infero, inférre, íntuli, illátum*); péssimo,
1,-āvi,-ātum; βλάπτω; ἀδικέω; ζημιόω; κακώω; κακοποιέω; λυμαίνομαι
Primum, non nocēre. Quae nocent, docent. Nocentem qui defendit, sibi crimen facit.
cóż szkodzi? quid obstat? quid ímpedit?

szkolenie instructio,-ōnis *f.*; ἡ διδασκαλία,-ας

szkolić éduco, 1,-āvi,-ātum; erudio, 4, -ivi, -itum; docēo, 2, -cui, -ctum; instruo, 3,-
struxi,-structum; διδάσκω

szkolny scholásticus, 3; σχολικός, 3

szkoła schola,-ae *f.*; ludus,-i *m.*; gymnasium,-ii *n.*; lyceum,-i *n.*; ἡ σχολή,-ῆς; τὸ
σχολεῖον,-ου; τὸ χορηγεῖον, -ου; τὸ παιδευτήριον,-ου

Non scholae, sed vitae díscimus.

szkopuł scórpułus,-i *m.*; ἡ μέριμνα,-ης

szkorbut scórbutus,-i *m.*; putredo,-īnis *f.* ἡ στομακάκκη,-ης; ὁ λιμόψωρος,-ου

szkutnictwo naupagium,-ii *n.*; ars,-tis *f.* naves construendi; ἡ ναυπηγία,-ας

szlaban repágulum,-i *n.*; τὸ κώλυμα, -ατος

szlachcic nóbilis,-is *m.*; vir nóbili género natus; ὁ εὐπατρίδης,-ου

szlachecki nobilaris,-e; gentilicius, 3; εὐπατέρειος, 3; γενναῖος, ε

szlactwo nobílitās,-ātis *f.*; ἡ γενναιότητα,-ητος; ἡ εὐπατέρεια,-ας

szlachetność honestas,-ātis *f.*; ingenúitas,-ātis *f.*; ἡ χρηστότης,-ητος; ἡ
εὐσχημοσύνη,-ης; ἡ γενναιότητα,-ητος

szlachetny honestus, 3; generōsus, 3; ingénuus, 3; nóbilis,-e; bonus, 3; frugālis,-e;
frugi (*nieodm.*); εὐσχήμονος, -ον; εὐγενικός,-όν; ἐπίσημος,-ον; ἔνδοξος,-ον;
τίμιος, 3; εὐγενής,-ές; ἔσθλός, 3; εὐφυής,-ές; (*sz. kamień*) gemma,-ae *f.*

**Generōsos ánimos labor nutrit. Honesta mors turpi vitā potior. Honesta vita beata
est. Homo frugi omnia recte facit. Omnium doctřina ingenuarum et
humanarum artium uno quodam velut societatis vínculo continētur. Verbum
nóbile debet esse stábile.**

szlachta nobilitas, -ātis *f.*; nobīles, -ium *m. pl.*; οἱ εὐπατρίδες, -ων
szlak tractus, -us *m.*; vestigium, -ii *n.*; ἡ ἀτραπός, -οῦ; ἡ πορεία, -ας; ὁ δρόμος, -ου;
τὸ ῥάμμα, -ατος
szlam borbor, -ōris *m.*; burdo, -ōnis *m.*; limósitas, -ātis *f.*; limus, -i *m.*; lutum, -i *n.*; ὁ
χλῆδος, -ου; ἡ ἄσις, -εως; ὁ βόρβορος, -ου; ὁ πηλός, -οῦ
szlif politio, -ōnis *f.*; politūra, -ae *f.*; ἡ λειότης, -ητος
szlifierz cabitarius, -ii *m.*; pinarius, -ii *m.*; politor, -ōris *m.*; ὁ λειοποιός, -οῦ
szlifować polio, 4, -īvi, -ītum; λειόω
szlifowany politus, 3; λειούμενος, 3
szloch fletus, -us *m.*; plangor, -ōris *m.*; ululātus, -us *m.*; ὁ ὄδυρμός, -οῦ; ὁ θρηῆνος, -ου;
τὸ στέναγμα, -ατος
szlochać flēo, 2, -ēvi, -ētum; lacrimo, 1, -āvi, -ātum; lamento, 1, -āvi, -ātum; plango, 3, -
nxi, -nctum; singulto, 1, -āvi, -ātum; úlulo, 1, -āvi, -ātum; ἀλαλάζω; θρηηνέω;
ὀδύρομαι; ἀνασταλύζω
szmaragd smaragdus, -i *m. f.*; ὁ σμάραγδος, -ου
szmata pannus, -i *m.*; lacinia, -ae *f.*; drappus, -i *m.*; ὁ ῥάκος, -ου
szmer frémitus, -us *m.*; murmur, -ūris *n.*; rumor, -ōris *m.*; strépitus, -us *m.*; susurrus, -us
m.; ὁ ψιθυρισμός, -οῦ; (*sercowy*) cardiophonia, -ae *f.*; ἡ καρδιοφωνία, -ας
szminka offucia, -ae *f.*; fucus, -i *m.*; pigmentum, -i *n.*; τὸ φυκίον, -ου
sznur funis, -is *m.*; restis, -is *f.*; rudens, -entis *m.*; linum, -i *n.*; strángulum, -i *n.*; tortum, -i
n.; ἡ ἀρτάνη, -ης; ἡ σχοινίς, -ίδος; ἡ σειρά, -ᾶς; τὸ σπάρτον, -ου; ὁ κάλως,
κάλω; ὁ δεσμός, -οῦ
sznurek funicūlus, -i *m.*; cánua, -ae *f.*; crinícūla, -ae *f.*; resticūla, -ae *f.*; τὸ σπαρτίον, -
ου; τὸ σχοινίον, -ου
sznurować (ob)stringo, 3, strinxi, strictum; συνδέω
sznurowadło crinícūla, -ae *f.*; obstrágulum, -i *n.*; corrigia, -ae *f.*; τὸ σχοινίον, -ου
sznurowy funicularis, -e; σχοινώδης, -ες
szok nervorum ictus, -us *m.*
szopa praesaepe, -is *n.*; nubilarium, -ii *n.*; ferrarium, -ii *n.*; ὁ καλιός, -οῦ; τὸ κλεισίον, -ου
szorstki asper, 3; austērus, 3; hispīdus, 3; rudis, -e; scabrōsus, 3; squálidus, 3; trux, -
ucis; αὐστηρός, 3; ἄγναφος, -ον; τραχύς, -εῖα, -ύ; σκληρός, 3
szorstkość aspérītas, -ātis *f.*; austérītas, -ātis *f.*; scabritia, -ae *f.*; ἡ τραχύτης, -ητος
szóstka senio, -ōnis *m.*; ἡ ἑξάς, -άδος
szósty sextus, 3; ἕκτος, 3
szpada spatha, -ae *f.*; dolo, -ōnis *m.*; ἡ σπάθη, -ης
szpagat cheleuma, -atis *n.*; τὸ χέλευμα, -ατος
szpak sturnus, -i *m.*; ὁ ψάρ, ψαρός
szpalta columna, -ae *f.*; ἡ στήλη, -ης
szpara fissūra, -ae *f.*; rima, -ae *f.*; orificium, -ii *n.*; ἡ ῥαγάς, -άδος; ἡ ῥαγή, -ῆς; ἡ
διασχίς, -ίδος; ἡ τρυμαλιά, -ᾶς

szparag asparagus, -i *m.*; ὁ ἀσπάραγος, -ου

szparka rímula, -ae *f.*; τὸ ῥάγιον, -ου

szpecié (de)turpo, 1, -āvi, -ātum; flagitio, 1, -āvi, -ātum; foedo, 1, -āvi, -ātum; indécoro, 1, -āvi, -ātum; καταισχύνω

szperacz explorātor, -ōris *m.*; investigātor, -ōris *m.*; ὁ ζητητής, -οῦ

szperać explōro, 1, -āvi, -ātum; invéstigo, 1, -āvi, -ātum; inscrūtor, 1, -ātus sum; rimor, 1, -ātus sum; scrútino, 1, -āvi, -ātum; ζητέω

szpetny deformis, -e; turpis, -e; foedus, 3; taeter, 3; αἰσχρός, 3

Naturalia non sunt turpia. Non tam praeclarum est scire Latīne quam turpe nescīre.

szpetota turpitūdo, -īnis *f.*; defórmītas, -ātis *f.*; foedītas, -ātis *f.*; ἡ ἀσχημοσύνη, -η; ἡ αἰσχρότης, -ητος

szpic spículum, -i *n.*; cacúmen, -īnis *n.*; apex, -icis *m.*; ἡ ἀκμή, -ῆς; τὸ ἄκρον, -ου

szpicel 1. (agent) explorātor, -ōris *m.*; speculātor, -ōris *m.*; ὁ ἐπόπτης, -ου; ὁ

κατάσκοπος, -ου; **2. (donosiciel)** delātor, -ōris *m.*; tráditor, -ōris *m.*; παραδότης, -ου

szpiclować 1. (szpiegować) explōro, 1, -āvi, -ātum; spéculor, 1, -ātus sum; dispicio, 3, -spexi, -spectum; invéstigo, 1, -āvi, -ātum; κατασκοπέω; **2. (donosić)** tradō, 3, -dīdi, -dītum; καταγγέλλω; παραδίδωμι

szpieg explorātor, -ōris *m.*; speculātor, -ōris *m.*; investigātor, -ōris *m.*; ὁ ἐπόπτης, -ου; ὁ κατάσκοπος, -ου

szpiegostwo speculatio, -ōnis *f.*; ἡ κατασκοπή, -ῆς

szpiegować p. szpiclować

szpiegowski speculatorius, 3; κατασκοπικός, 3

szpik medulla, -ae *f.*; ὁ μυελός, -οῦ

szpilka spínula, -ae *f.*; fíbula, -ae *f.*; taringa, -ae *f.*; ἡ κνηστίς, -ίδος

szpinak spinacia, -ae *f.*; spinacium, -ii *n.*

szpital *hospitāle, -is *n.*; hospitium, -ii *n.*; infirmarium, -ii *n.*; infirmeria, -ae *f.*;

valetudinarium, -ii *n.*; nosocomium, -ii *n.*; τὸ νοσοκομεῖον, -ου; ἡ κλινική, -ῆς

szpitalny hospitālis, -e; κλινικός, 3

szpon fálcula, -ae *f.*; unguícūla, -ae *f.*; unguis, -is *m.*; ὁ ὄνυξ, -υχος; ἡ χηλή, -ῆς

szprot (zool.) sprattus, -i *m.*; ἡ σαρδέλη, -ης

szprycha radius, -ii *m.* (birotae); ἡ κνημία, -ας; ἡ ἄκτίς, -ῖνος

szpulka orbícūlus, -i *m.*

szpunt obturáculum, -i *n.*; τὸ βύσμα, -ατος

szrama cicātrix, -icis *f.*; ἡ ὠτειλή, -ῆς

szranki repágula, -ōrum *n.pl.*; missa, -ae *f.* equorum; τὰ οἰκήματα, -ων

szron gelicidium, -ii *n.*; gelicidia, -ae *f.*; ἡ πάχνη, -ης; ἡ πηγάς, -άδος; ἡ στιβή, -ῆς

sztab ducatio, -ōnis *f.*; ducātus, -us *m.*; praefectūra, -ae *f.*; ἡ στρατηγία, -ας

sztaba tálēa, -ae *f.*; τὸ κλεῖθρον, -ου; τὸ χύμα, -ατος

sztandar vexillum, -i *n.*; ἡ σημαία, -ας

sztorm tempestas, -ātis f.; procella, -ae f.; ἡ θύελλα, -ης; ἡ σπιλάς, -άδος
sztuczka artificium, -ii n.; techna, -ae f.; τὸ τέχνασμα, -ατος; τὸ μεθόδιον, -ου

sztuczny 1. (wykonany sztucznie) artificiālis, -e; ficticius, 3; τεχνικός, 3;
τεχνητός, 3; **2. (nienaturalny)** falsus, 3; fictus, 3; affectatus, 3; innaturālis, -e;
ψευδής, -ές

sztuǳce instrumenta, -ōrum n.pl. escaria

sztuka 1. (artyzm) ars, artis f.; artificium, -ii n.; ἡ τέχνη, -ης; ἡ τέχνησις, -εως;
2. (kawalek) pars, -rtis f.; portio, -ōnis f.; segmentum, -i n.; ἡ τομή, -ῆς; ἡ μερίς, -
ίδος; **3. (sceniczna)** fābula, -ae f.; τὸ δρᾶμα, -ατος

Ars non habet osōrem nisi ignorantem. Artes innumerābiles repertae sunt docente naturā. Ars longa, vita brevis. Ars alit artificem. Ars est artem celāre. Arte et Marte. Artem quaevis alit terra. Ars aemula natūrae. Omnis ars natūrae imitatio est. In arte suā quilibet rex. Laus alit artes. Fames artium magistra. Pax mater artium est. Omnium artium medicīna nobilissima est. Res valet, ars praestat: si res perit, ars mihi restat. Recuperatā pace artes florescunt. Graecia capta ferum victōrem cepit et artes intulit agresti Latio. Artes liberales.

sztukateria tectoriolum, -i n.; ἡ τεχνουργία, -ας

sztukator gypsarius, -ii m.

sztukmistrz praestigitātor, -ōris m.; ὁ τεχνίτης, -ου

sztukować addo, 3, -dīdi, -dītum; adiungo, 3, -iunxi, -iunctum; assuo, 3, -sui, -sutum;
προσδίδωμι

szturm ímpetus, -us m.; assaltus, -us m.; ἡ ὄρμή, -ῆς

szturmować ímpetum facio, 3, feci, factum; ὀρμάομαι

szyft bacillum, -i n.; vírgula, -ae f.; τὸ βάκλον, -ου

szylet *misericordia, -ae f.; pugio, -ōnis m.; sica, -ae f.; mucro, -ōnis m.; τὸ

ἐγχειρίδιον, -ου; τὸ φάσγανον, -ου; τὸ μαχαιρίδιον, -ου

szywnieć rigēo, 2, -uī, - ; rigesco, 3, -gui; rígidus (durus) fio, fieri, factus sum; torpēo,
2, -uī; τανύομαι; ναρκόομαι

szywnienie rigor, -ōris m.; ὁ τέτανος, -ου; ἡ νάρκωσις, -εως

szywność rigíditas, -ātis f.; torpēdo, -īnis f.; torpor, -ōris m.; ἡ ἀκαμψία, -ας; ἡ
νάρκη, -ης

szywny inflexíbilis, -e; rígidus, 3; tórpidus, 3; durus, 3; τετανός, 3; ἀκαμπής, -ές;
ἀκαμπος, -ον; ναρκώδης, -ες; στάδιος, 3

szuba reno, -ōnis m.; ἡ σίσυρα, -ας

szubienica gabalum, -i n.; patíbulum, -i n.

szuflada fóřulus, -i m. recíprocus

szukać quaero, 3, quaesīvi, quaesītum; inquirō, 3, -sīvi, -sītum; invéstigo, 1, -āvi, -ātum;
indāgo, 1, -āvi, -ātum; (ἐπι)ζητέω

szukanie quaesitio, -ōnis f.; conquisitio, -ōnis f.; τὸ ζήτημα, -ατος; ἡ ζήτησις, -εως

szum frémitus, -us m.; murmur, -ūris n.; rumor, -ōris m.; susurratio, -ōnis f.; stridor, -ōris
m.; ὁ ῥόθος, -ου; ἡ φωνή, -ῆς

szumieć fremo, 3, -ui, -itum; stridĕo, 2, stridi, -; ῥοθέω; (*o rzece*) adaestuo, 1, -āvi, -ātum; ῥοθέω
szumiący effervescens, -entis; frémidus, 3; ῥόθιος, 3
szumny pompōsus, 3; rumōsus, 3; πομπικός, 3
szumowiny crassamentum, -i n.; τὸ περίψημα, -ατος; ἡ λάμπη, -ης
szuter glárĕa, -ae f.; τὸ ἔλκυσμα, -ατος
szuwały arundinetum, -i n.; ὁ σχοῖνος, -ου
szwaczka sartrix, -icis f.; netrix, -icis f.; ἡ ῥαφιδίς, -ίδος; ἡ ἀκέστρια, -ας
szwadron turma, -ae f.; vexillatio, -ōnis f.; ἡ τάξις, -εως
szwagier levir, -iri m.; ὁ γαμβρός, -οῦ
szwagierka glos, gloris f.; ἡ γαμβρή, -ῆς
szwalnia sartorium, -ii n.; τὸ ῥαφεῖον, -ου
szwank damnus, -i n.; detrimentum, -i n.; pérđitas, -ātis f.; perículum, -i n.; ἡ ζημία, -ας; ἡ βλάβη, -ης
szwankować deficio, 3, -fĕci, -fĕctum; ἀδυνατέω
szyba vitrum, -i n.; quadra, -ae f. vítrea; specular, -aris n.; ἡ ὕαλος, -ου
szybki celer, -ris, -re; citus, 3; móbilis, -e; promptus, 3; pernix, -icis; rápidus, 3; repens, -entis; velox, -ocis; ὀξύς, -εῖα, -ύ; ταχινός, 3; ταχύς, -εῖα, -ύ; στρεπτός, 3
Sit omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum, et tardus ad iram.
szybko cito, celériter, repente, rápide, velóciter; ταχέως; ταχύ
Bis dat, qui cito dat. Mala herba cito crescit. Quod cito fit, cito perit.
szybkościomierz *tachometrum, -i n.; velocitatis (celeritatis) index, -icis m.; τὸ ταχομέτρον, -ου
szybkość celérĭtas, -ātis f.; pernícĭtas, -ātis f.; rapídĭtas, -ātis f.; velócĭtas, -ātis f.; ἡ ταχύτης, -ητος
szybowiec *velívolum, -i n.; *anemóplanum, -i n.
szybować volo, 1, -āvi, -ātum; πέτομαι; ἀεροπορέω
szycie sutūra, -ae f.; ἡ ῥαφία, -ας
szyc suo, 3, sui, sutum; cuso, 1, -āvi, -ātum; ῥάπτω
szydło lanceólula, -ae f.; τὸ σμιλάριον, -ου
szyderca cavillātor, -ōris m.; derĭsor, -ōris m.; illūsor, -ōris m.; ὁ ἐμπαίκτης, -ου
szyderczy delusorius, 3; cavillabundus, 3; cavillatorius, 3; ἐμπαιγμονός, 3
szyderstwo cavilla, -ae f.; cavillatio, -ōnis f.; derisio, -ōnis f.; derĭsus, -us m.; dicácĭtas, -ātis f.; ludibrium, -ii n.; ludificatio, -ōnis f.; ὁ ἐμπαιγμός, -οῦ; ἡ ἐμπαιγμονή, -ῆς; ὁ κατάγελως, -ωτος
szydło lancéola, -ae f.; súbula, -ae f.; τὸ σμιλάριον, -ου
szydzić cavillor, 1, -ātus sum; delūdo, 3, -lūsi, -lūsum (illudĕre); deridĕo, 2, -risi, -risum; ἐμπαίζω; καταγελάω; μυκτηρίζω; χλευάζω
szyja cervix, -icis f.; collum, -i n.; iúgulum, -i n.; ὁ ἀυχήν, -ένος; ὁ λαιμός, -οῦ; ὁ τράχηλος, -ου

szyjka cervicūla, -ae *f.*; τὸ τραχήλιον, -ου
szyjny cervicālis, -e; collaris, -e; iugularis, -e; τραχηλιμαῖος, 3
szyk 1. (np. wojskowy) agmen, -īnis *n.*; acies, -ei *f.*; formatio, -ōnis *f.*; ordo, -īnis *m.*;
acies, -ei *f.*; ἡ φάλαγξ, -αγγος; ἡ τάξις, -εως; ἡ παρεμβολή, -ῆς; **2.**
(wytworność) elegantia, -ae *f.*; urbānitas, -ātis *f.*; concinnitas, -ātis *f.*;
ἡ εὐπρέπεια, -ας; **3. (gram.)** constructio, -ōnis *f.*; ἡ σύνταξις, -εως
szykana vexatio, -ōnis *f.*; ἡ βάσανος, -ου
szykanować vexo, 1, -āvi, -ātum; βασανίζω
szykować (prae)paro, 1, -āvi, -ātum; παρασκευάζω; επισκευάζω; ἐτοιμάζω
szykowny élegans, -antis; gratus, 3; εὐπρεπής, -ές
szyld inscriptio, -ōnis *f.*; ἡ ἐπιγραφή, -ῆς
szylkret testūdo, -īnis *f.*; ἡ χελώνη, -ης; τὸ χελώνιον, -ου
szylkretowy testudíneus, 3; χελωνικός, 3
szyna (med.) férula, -ae *f.*; tórulus, -i *m.*; ἡ σωλήν, -ῆνος
szynel caracalla, -ae *f.*; paludamentum, -i *n.*; ἡ χλαμύς, -ύδος
szynk caupōna, -ae *f.*; meraria, -ae *f.*; porīna, -ae *f.*; taberna, -ae *f.*; τὸ πανδοχεῖον, -ου
szynka clunis, -is *f.*; perna, -ae *f.*; peraso, -ōnis *m.*; ἡ κωλῆ, -ῆς; ἡ πέρνα, -ης
szynkarka cora, -ae *f.*; ἡ πανδοκεύτρια, -ας
szynkarz caupo, -ōnis *m.*; ὁ πανδοκεύς, -έως
szypulka pedúncūlus, -i *m.*; scapus, -i *m.*; caulis, -is *f.*; τὸ ἔσμα, -ατος; ὁ μίσθος, -ου;
ἡ κρέμαστρα, -ας
szyszak cassis, -is *f.*; galēa, -ae *f.*; ἡ κόρυς, -υθος; ἡ τρυφάλεια, -ας
szyszka conus, -i *m.*; nucamentum, -i *n.*; pínēa, -ae *f.*; ὁ κῶνος, -ου
szyszkowy pineālis, -e; cónicus, 3; κωνικός, 3
szyszynka (med.) conarium, -ii *n.*; glándula, -ae *f.* pinealis; τὸ κώνιον, -ου; ἡ
ἐπίφυσις, -εως κωνική
szyszynkowy pineālis, -e; κωνικός, 3

